Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 31. szám, augustus 1. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész iven. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben hóshoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: 6 frt. — kr. Fél évre 3 „ — „ Negyedévre 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Bajna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

A n.-kanizsai fögymnasiumnak részint alaptőkéje, részint épitkezési költségei fedezésére újabban adakoztak.

(Folytatás.)

Részint magyarországi földtehermentesitési-, részint státus-kötvényekben adakoztak:

Nagykanizsai segélyegylet kiegészitette régebbi ajánlatát 300 frtra.

Belus József ur 100 forintot. Babochay György, ügyvéd ur 50 frt. Czapáry József ur 50 frt. Matosh József ur 100 frt. Dervarits János ur 100 frt. Knorczer Frigyes ur 100 frt. Rotmann György ur 50 frtot. Dobrovits Döme ur 100 frt. Nagy-kanizsai kalapos-czéh 50 frt. Szücs Ferencz ur 100 frt. Benczik Ferencz ur 100 frt. Nagykanizsai gőzmalmi társaság 300 frt. Neusziedler Terézia asszony 100 frt. W. A. Zerkowitz urak 100 frt. Petrits Ferencz ur 100 frt. Horváth János, ügyvéd ur 200 frt.

Magán-kötelezvényekben:

Dr. Horváth Antal, ügyvéd ur 200 frt. Vizlendvay István ur 200 frt. Nendtwich Gyula ur 100 frt. Barát János ur 100 frt. Tánczos Gergely ur 50 frt. Nagykanizsai szabó-czéh 100 frt. Jarey Ferencz ur 100 frt. Markovits György ur 100 frt. Fischer József ur 100 frt. Gödörházy István ur 100 frt. Gudlin Ferencz ur 100 frt. Nagy Ferencz ur 100 frt.

Készpénzben adakoztak:

Ritter János ur 25 frt. Gróf Zichy Károly ur 50 frt.

T. Péry Sándor, somogymegyei szolgabiró ur gyüjteménye: Ml. Gróf Zichy Domokos ur 50 frt. Belus József ur, Berzenczéről 20 frt. Bausch Zsigmond ur 10 frt. Császár Antal, plebános ur 10 frt. Rieder Jakab ur 5 frt. Rohler Károly, Ullmann W., Getzy András, Reiner Antál urak 3—3 frt. Gollubich Lajos és Váry József urak 2—2 frt. Rubacsek Ferencz, Kákossy József, Erdélyszéky Mátyás és Erdélyszéky Julia 1—1 frt., összesen 115 frt. Ugyancsak Péry Sándor sz.-biró ur 2-ik ivén a gyüjtő ur maga 5 frt., s többek összesen 16 forintot.

Évenkénti ajánlatokban:

Wajdits József ur 8 éven át, évenkint fizetendő 25 frt. Markbreiter Jakab ur élethossziglan évenkint 10 frttal. Bisztricsányi Ignácz és Fischel Fülöp urak szinte élethossziglan évenkint 5—5 frt. N.-kanizsai szíj-, nyereg- és kötéljártó egyetemes czéh évenkinti 10 frttal.

Épitkezésre adakoztak készpénzben:

Babochay György, ügyvéd ur 10 frt. Czapáry József ur 10 frt. Ngos Locatelli László kir. tanácsos ur 10 frt. N.-kanizsai kalapos-czéh 10 frt.

Tekintetes zalamegyei nemesi magán alapitványi pénztárból korábban ajánlott 1000 frt. f. évi május 30-án tettleg befizettetett.

Valamint a kegyes adományozók, ugy a gyüjtők fogadják nemesszivü jótetteikért legőszintébb köszönetünket. Kegyes adományok, valamint az épitkezési költségek fedezésére, ugy az iskolai alap növelésére folyton elfogadtatnak — s hálás elismeréssel nyilvánosságra hozatnak. —

A tanügyi bizottmány nevében:

TÁRNOK ALAJOS m. k.
alelnök.

Válasz a nagykanizsai gymnasium épitése ügyében.*)

A „Zala-Somogyi Közlöny“ 30-dik számában Hencz Antal ur a helybeli fögymnasium épitése ügyében szót emelvén, nem annyira az épitészek, mint inkább a városi elöljáróságot róvja meg és ijesztő példa gyanánt a közönség figyelmébe ajánlani, magát feljogositottnak tartja, tett észrevételeire felvilágositást adni annyival is inkább kötelességemnek tartom, hogy a t. olvasó közönség meggyőződve legyen, miszerint Hencz urnak némely balfelfogása nem áll.

Igaz, hogy az épitési tervet az árlejtés előtt néhány napra városi polgármester ur Hencz urnak kiadta és átvizsgálására fölszólitotta avégett, hogy észrevételeit az épitési bizottmánynyal tudatni sziveskedjék, Hencz ur több napig magánál tartotta a terveket, mely miatt más iparosokkal közölni annak idejében nem is lehetett, észrevételeket tett ugyan H. ur, de csak is szóval és az árlejtés alkalmával, minek folytán az egész tervet átváltoztatni és az árlejtést, melyre több vállalkozó jelent meg, felfüggeszteni kelletett volna, mibe valamint a a városi tanács, ugy a jelen volt bizottmány bele nem egyezvén, az általában elfogadott terv- és költségek felvetései értelmében az árlejtés kimondatott. Mindenek előtt a megjelent iparos urak felszólitva lettek vajjon kik volnának hajlandók az épitést egészben felvállalni, mely felhivásra Hencz Antal uron kivül senki sem ajánlkozott. A többség odanyilatkozott, hogy egy vállalkozóval az árlejtést megtartani nem lehet, noha H. ur a felvett költségekből 10%-et elengedni ajánlott, határozatba ment, hogy a munkák egyes felvetések szerint árlejtessenek, mi meg is történvén, az tünt ki, hogy az egészre nem 10%, hanem 16% az árlejtés eredménye, minek folytán az épités kezdetét vette s az elfogadott terv szerint folytattatott.

Időközben a helybeli kegyes tanitórend házfőnöke f. évi május 17-én tartott gyülés alkalmával oda nyilatkozott, hogy ő a rend nevében, ámbár a kormányzóság a vele közölt épitési tervet elfogadta és helybehagyta, a bizottmány elébe terjeszti, miként a régi házban a változtatásokat és a sok faltörést elmellőzni, házukat eddigi állásában meghagyatni kivánja, a városi elöljáróság ezt annyival is inkább elfogadta, mivel előre látta, hogy ez által nem csak a költségekben, de az időben is nyeresége leend, de tudván azt is, hogy a fennálló régi lakháznak nagyobb része a kegyesrend tulajdona lévén, czélszerü változtatáshoz joga van, az épitkezési terv némi változtatásába tehát beleegyezett. Erről persze H. urnak tudomása nem lévén, okot adott a csoda-szülött látása érdemében kikelni, mire csak azt mondom: „quot capita tot sensus,“ ez pedig Kanizsa városában nem újság és gyakran másnak szemében meglátják a szálkát, magukéban pedig a gerendát sem veszik észre.

Hencz ur, mint hires épitész is szinte tesz hibákat, p. o. csak nézzük utczánk végében azon kis épületet, melyet özvegy H-th asszony kertjében felállitott, a gyönge épületet a szomszéd falához ragasztotta, kivül-belül kivakoltatta, padlását lerakatta, de ami legszükségesebb lett volna, csak egy rétüen sem cserepeztette be, szerencse, hogy kevés eső áztatta földünket, ellenkező esetben ő is csodaszülöttet láttatna a gyöngén, sárral fölrakott épületben; vagy tán mintául fel kellett volna venni maga tulajdon lakházát, jobban mondva kalitkáját, mely hogy valóban a levegőben lóg, azt mindenki látja.

H. ur a gymnasiumi épületnél vastagolja a falakat, emlékeztetem H. urat, nem volt-e az ellen nekem is kifogásom? s minő feleletet adott nekem? nem mondotta-e, hogy ő könnyebben épit két lábnyi, mintsem másfél lábnyi vastag falat, és hogy kevés mellette a nyeremény. S most mégis gúnyolólag emliti a vastag falakat, melyeken az épület a levegőben lóg s mégsem dölt össze.

A vasgerendákra nézve H. urnak rosz tariffája lehet, miután 2,000 fra becsüli; a vasgerendák Bécsből idáig szállitva 1,500 frtba kerültek, melynek egyrészét a tervezett ó-falak bontása- és ujolagos felrakására felvett költség fedezi, minthogy most már a nevezett munkák nem eszközöltetnek.

Ezennel merem hát állitani, hogy H. ur a vasgerendák értékét 500 frttal többre vette fel, mintsem valóban kerültek, lehet, hogy tán H. urnak kerültek volna 2000 frtba, ha maga állittatta volna az épitői helyre.

Ami az iskola épitési tervet illeti, meg nem foghatom, miképp tehet H. ur ellene kifogásokat, minekelőtte a tervet, vagy abbani czélszerü változásokat nem látja, nem tudja s a körülményeket vizsga tárgyává nem teszi. — Az ellen, hogy az iskolai épület száraz, egészséges helyen és talaja földnél kissé magasabban legyen, senkinek sem lehet kifogása, különben is dombos téren és a szoba-talaj a földnél közel másfél lábnyival magasabban fekszik, az emeletbe épitendő tantermek pedig elegendő világosak és még czélszerübbek leendenek, ennélfogva a lényeges két pont nincs s nem lesz feláldozva, miszerint a régi zárdaszerü épületen változtatni ne kelljen. H. ur egyébiránt tévedésben van; a régi épület nem zárda, hanem amint már emlitettem, a kegyes tanitó rend tulajdona, s a tanár uraknak lakhelyül szolgáló ház, melyhez a nyilvános iskolahelyiségek a város részéről még a mult században lettek ragasztva és a jelenleg ujonan épitendő kápolna a főutczára, mint H. ur kivánná, nem tehető, mivel a kegyes tanitó rend tulajdon háza eddigelé a város rendelkezése alá nem tartozik.

H. ur azon észrevételére, hogy az új- az ódon épülethez, vagy ellenkezőleg az ó- az újépülethez mi okból nem lesz átidomitva? — hosszasb felvilágositást igényelne, — egyelőre csak azt hozom fel okául, hogy az ódon épület sokkal mélyebben fekszik a földben, mintsem a külső tere van, miért az újépület 2½ lábbal magasabbra emeltetett, melyhez később az ó-épület is idomitható leend.

Csodálom, hogy Hencz urnak a tornacsarnok főutczára szolgáló vakablakai szemébe ötlenek, ha ennek okát nem tudja, vagy azt tudni nem akarja, tehát ezennel felvilágositom. A főutczára azért nem lesznek nyitott ablakok, hogy a tornázó ifjuság az utczán járókra ne figyelmezhessen, más részről pedig az utczára szolgáló ablakokon az összegyült kiváncsi nép által a tanulók ne zavartassanak működésükben; az kétségtelen, hogy a tornázás, mint látványosság a kiváncsiakat, ingyenes voltánál fogva, magához édesgeti még tilalom daczára is, márpedig egy középület körül a járás-kelés vagy álldogálásra nézve tilalmat hozni szokásba nem tartozik sem iskolai, sem polgári törvényeinkhez.

A szépségről szólani kár! ebben igaza van H. urnak, azonban a város elöljárósága feladatszerü elve az, hogy a czélnak megfelelő s egyszerü épületje legyen, melyben az ifjuság mind lelki- mind testileg hasznos és erős honpolgárokká neveltessék, melyhez az épület külső szépsége mit sem conferal, eszerint kár is lett volna a szépitésre a költséget szaporitani. A város közönsége ugyis elég áldozatot hoz a népnevelés előmozditására, kellő kiadások fedezésére, nehogy még mások kedveért, kelletlen szépitésekre adósságba is döntse magát.

Hogy H. urnak nézete szerint a még mult évben felvett épitési terv rosszul lett készitve, sajnos, hogy H. ur, mint városi lakos, annak idejében kimeritő javaslattal, okadatolt figyelmeztetéssel nem járult városunk e középületéhez, melyet senkisem vett volna rosz néven, sőt köszönettel fogadtuk volna; minthogy azonban másnak terve lett elfogadva, ennek kivitelében igen könnyen lehet hibákat találni, melyeknek egy részét mi is belátjuk és a mennyire lehet orvo-

*) Valamint Hencz ur czikkét a nagykanizsai gymnasiumi épület ügyében megjegyzés nélkül közöltük, ugy a jelen választ is készséggel hozzuk. A kölcsönös eszmecserének feladatunk mindaddig tért nyitni lapunkban, mig a felek az érdekelt ügy korlátai közt haladnak. Nem mulasztjuk el azonban kijelenteni csodálkozásunkat, hogy polgártársaink között találkoznak oly egyének is, kik az ó-kor sötétségeiben tapogatódzva, nyilvánosan olyasmit nem szégyelnek kimondani: hogy ez a Wajdits lapja mindig izgágáskodik, mily tapintatlanság volt e czikket is hozni sat. Biztositjuk az illetőket, hogyha mi nem közöljük Hencz ur czikkét, közölni fogják a pesti lapok. Az izgágáskodási kegyes jellemzés felett mosolyogva, férfiasan visszautasitjuk. Egyébiránt szólás-szabadság van... A madarat hangjáról is, az embert szavával is meglehet ismerni.

Szerk.

(Szerkesztőségi példány)

solni igyekszünk. Egyébiránt az egészből csak az tünik ki, mint a deák mondja: figulus figulum codit. —

Nagy-Kanizsa, julius 27-én, 1868.

az épitkezési bizottmány nevében
TARNOK ALAJOS, m. k.
alelnök.

Teendőink.

Bármily czélarányosnak és sikeresnek látszik is azon ujabb törvényczikk, mely által szabad lett a lőre, de ha a hatóság erős figyelletet a szőllőhegyekben nem tart: ezen törvény-czikkely bortelmelésünknek ártani fog; mert ösztönt ad a szabad viz kihordására, ezen szeszszel sokan a keresztelés mesterségéhez nyulnak. Ha valaha, ugy jelenleg kivánatos, hegyi törvényeink szigoru megtartása; a hiányt újabban alkotott törvényczikkekkel kell pótolni.

A földesuri jog megszüntével, mint szabad termelő polgár állván, egymással szemközt jogosan megvárhatjuk, e következő pontok tiszteletben tartását: 1-ör. A tulajdonosi jogot tisztelni kell mindenkinek, mert fájdalom! vannak hegyek, hol a szorgalmas szőllősgazda 110 darab kiültetett nemesitett fájából a tavaszra egyet sem tudott előmutatni; ily tettek után kinek válnék szenvedélyévé a faültetés?

Borászatunknak világos kárára van az ugynevezett hegyi lakosság, mert a természeti törvény azt rendeli, hogy más kárán gazdagodni senkinek sem szabad, sok helyen a hegyben sertéseket és apróbb baromfiakat is tartanak.

Tagadhatatlan azon állitás, hogy sokaknál az alkalom teszi a tolvajlást. Igen, sok helyet tudnék előszámlálni, hol a szőllősgazda azért, hogy piaczra nevigyék korán érőfaju szőllőjét, kénytelen bemeszelni; ily meszelt szőllő szüreteléskor ha nem is ártalmas, de igen izléstelen.

Azon férfiak, kiket, a közbizalom hegyi elöljáróinak választ, ismertessék meg — mennyire lehet és tudják — a pincze-kezelés módját, jelöljék ki annak jelenlegi hiányait. A fő teendő az: hatóságilag megállapitott szüreti időben oda hatni, hogy a szőllőfajok külön szedessenek, hogy ismerje a szegényebb szőllősgazda is a művelt világ borizlését, mert mig a német-ságor a fehérbort szereti szörpölni, addig az olasz a vörös bornak barátja. A községi tanitók, lelkipásztorok hivatása buzditani a népet ezen kezelési módra, hogy tudja meg, mily gazdagon jutalmazva lesz a ráforditott fáradság, legyen buzditó példa főtisztelendő Polgár szabari plebános ur borászati ügykezelése, kinek termesztménye a külföld boraival méltán kiállja a versenyt, ki állitásomra egyet köhintene, ránduljan el Szabarba, szives fogadtatáson fölül még meg fog győződni önnön maga, mert a szorgalom és tiszta kezelés a borásznak jelszava.

BARANYAI ELEK.

Heti szemle.

Julius 31-én, 1868.

— Beniczky Lajos holléte felfedezéséért 500 frtot tüzött ki a belügyministerium. — A gyulafehérvári görög egyesült érsekségre Bonaparte Lucian bibornok is a jelöltek közt van. — Pozsonyban hat Rammingezredbeli katona szuronyokkal támadott meg védtelen asszonyokat s férfiakat. — Pápán pedig az izraeliták verekedtek a katonákkal. — Szabadka városa a honvédalap javára 2 ezer frttal járult. — Hohenzollern Károly Romania fejedelme a Brassó mellett tasnadi fürdőben van. — Dugonics András halálának 50-ik évfordulóját Szegeden ünnepélyesen megtartották julius 25-én. — Az angolnemzet felfogja a tudomány becsét; ez évre a british-muzeum számára 1 milio frtnál többet szavazott meg a parlament. — A párisi árucsarnokban tüz ütött ki s 1600 mázsa vaj s körülbelül 1 milio tojás égett el. — Pesten az öngyilkosok száma jelentékenyen szaporodik. — Nagy-Szebenből távirták julius 27-én, hogy Beniczky ott van. — Novák Ferencz győri kanonok ur ő Ngát Zalka János győri megyés püspök ur pápóczi préposttá nevezte ki. — Az országban lakó gyakorló-orvosok száma összeirását a belügyministerium elrendelte, hogy aránylag osztassanak el. — Az orosz czár Kissingeni fürdőbe utazott. — A Petőfi szobor-alapja 18,997 frt 69 krt tesz. — A győri kapitányság egy nőt tartóztatott le, ki Alexandriába nőket tóborzott. — A Szent-László társulat idei közgyülését Győrött tartandja szept. 22- és 23-án — A pécsi joglyceumi hallgatók a biróì államvizsgálatnak Pesten való letételére utasitattak.

Zala-megyei hirek.

Nagy-Kanizsa, julius 31. 1868.

— Lapunk zártával vettük azon szomoru hirt, hogy Tompa Mihály nincs többé! . . .

— Városunk eg idő óta oly komor egyhanguság gyásza alá rejtezett, miszerint méltán kezdtünk afelett aggódni, hogy az unalom lesz azon boszantó örvény, melyben nolle vollo sirunkat fogjuk leini. Azonban az ég könyörült végre rajtunk és Nagy-Kanizsa társasélete láthatáráról az egyhanguság unalmas fellegei vaiahára bucsut vevének, helyet adván egy derengő napsugárnak. S e napsugár — melylyel fatumunk iránt unki jó indulatát is kinyilvánitá — a helybeli főgymnasium, elemi és leánytanoda növendékeinek tegnap, azaz jul. 30-án tartott, táneczvigalommal végződő zárünnepélye.

Az ünnepély délután 3 órakor vevé kezdetét, a mikor is a tanuló ifjuság, élükön főt. Könnye Alajos igazgató urral, példás rendben, nemzeti lobogóval és vig zene közt vonulának le a „Zöldfa" vendéglő nagytermébe, mely a helybeli és a vidékről jött nagyszámú hallgatóközönséggel zsufolva tele volt. Itt főt. Könnye igazgató ur, erőteljes beszéddel üdvözlé a jelenvolt hallgatóságot bevezetésül s midőn a többi között remek költőnk „a haza minden előtt" szavaival élve, a gymnasiumi énekkar Vörösmarty „Szózatát" zengé, már előre is nagy lelkesedettség szállta meg a hallgatóság kedélyét. Az emlitett zenekar még néhány quartettje után, melyek tetszés-zajjal fogadtattak, a sor a szavalásra került. A szavalókról csak általában jót irhatok, mindazonáltal e téren különös diczéret illeti Beneczik Ferencz, Német Elek, Spur János, Steiner Lipót, és Dervarics Istvánt. Szavalások közt és után ismét az énekkar működött jó sikerrel. Ezután a gymnasiumi zenekar „Ez a világ . . .," Verdi „Troubadour" operája néhány része és a „Klapka induló" eljátszásával valóban meglepő sikert tanusita, mit a közönség is zajos tapsaival nyilvánitott. Ezt követék a leánytanodák növendékeinek szépen előadott énekdarabjai és szavalmányai, mely utóbbiak közt Rózsavölgyi Szidi, Tripamayer Róza és Fesselhofer Lina a „Hit, Remény és Szeretet" elszavalásával semmi kivánni valót sem hagytak hátra és a hallgatóság részéről zajosan megtapsoltattak. A zongorázásban szép tehetségről és nagy reményről győztek meg bennünket Fesselhofer Lina Herold „Zampa" opera nyitányával, Rózsavölgyi Borcsa Viabelli egyik "Sonatája" és Bauer Gyula „A virágnak megtiltani" stb változataival. Ezek befejeztével főt. Igazgató ur ismét hathatós befejező beszédet tartott, éltetvén a királyt, hazát és Nagy-Kanizsa lelkes lakosságát; utána Német Elek mondott bucsúbeszédet, melylyel a tanuló-ifjuság részéről meleg szavakban köszönte meg a tanári testület fáradozásait. Befejezte a délutáni ünnepélyt a gymn. énekkar által lelkesen énekelt „A tanodátóli bucsu-induló," sed veniamus ad fortissimam themam. A vendégkoszoru ezután megelégedve a remény feletti sikerrel, — mit a szorgalmas és igyekvő ifjuság kifejtett — eltávozott, de csak rövid időre, hogy az estéli táneczmulatságra elkészülhessen, a mi az esti 7 órakor vevé kezdetét és Boros Jancsi pattogós és lábcsiklandozó csárdás stb. között oly vigan és fésztelenül tartatott meg, hogy ily kedélyes táneczmulatságot rég nem élvezett a jelenlevő közönség, kiknek bizonyára sokáig édes emlékükben fog maradni e barátságosan eltöltött zárvigalom. Minthogy e zárünnepélyen senki sem emelt szót, hogy a főt. Igazgató és a többi tanár uraknak fáradhatatlan munkásságukért — melyet az ifjuság kiképzésére oly ernyedetlen kitartással kifejtettek, miszerint csak ezáltal volt elérhető azon szép eredmény, mit a zsengo tanuló-ifjuság felmutatott — köszönetet szavazzon, tehát vagyok oly bátor Nagy-Kanizsa városa és az érdekelt vidéki szülők nevében ezennel legmélyebb és forró köszönetemet nyilvánitani a tiszt. gymn. tanári-karnak, az elemi leánytanodák tanitói és tanitónőinek általában, s különösen a négyes dalok összhangzó es pontos betanitásaért Récsey György tanitó, a zongora részek jó betanitásáért Rózsavölgyi Antal, és végre a gymn. zenekar karmestere, Knöpfler Mór urnak.

A „suum cuique" elvénél fogva nem mulaszthasom el köszönetemet nyilvánitani a táneczmulatságot rendező derék tanuló ifjuságnak annyival is inkább, minthogy magam is levén oly szerencsés meghivatni, és ott nagyon jól mulatni. Fogadják azok is az összes meghivottak nevében köszönetemet.

Legnagyobb köszönet azonban főt. Könnye Alajos Igazgató urat illeti, ki a nevelés terén szerzett buzgó fáradozásai babérát aratá e napon, látva ennek kedvező és gazdag eredményét. Kivánjuk, adja az Ég, miszerint életrevaló szellemben megkezdett nevelés pályáját tovább és tovább folytathassa, hogy még számos ily érdekes és szép bucsú-ünnepélynek lehessünk tanúi! —

L. E.

— Táneczvigalom. Csáktornyán jul. hó 22-én az estéli órákban a legválogatottabb közönség sietett Adametz vendéglős fogadója (első) emeletébe. Ceronelli — ideiglenesen — e városban tartózkodó táneczmester tartá tanitványai és a város szépei kedveért zártáneczkoszoruczkáját. A kiváncsiság volt inkább az indok, mint a mulatni vágyás, a mi jelen sorok iróját is oda késztető, de később oly csábitólag hatott reá az ott uralgó fesztelen, otthonias társalgási modor, hogy egyikét legélvezetdúsabb estéinek veszti, ha az véletlen távol tartotta volna a megjelenhetéstől. A kicsi angyalok oly könnyüséggel lejtették sylphidi táneczaikat, hogy méltán dagaszthatta kéjes öröm a boldog szülők kebelét, kik elég boldogok voltak láthatni gyermekeik ügyességét. Kiválóan feltünnek gyönyörü testtartás, táneczbani könnyüség és kedvességük által Horváth Camilla és Ziegler Etel kisasszonyok. A midőn — habozás nélkül — ezeknek adjuk az elsőséget, csak a jelenlevők titkos gondolatját testesitjük. 9 óráig tartott a kicsik privilegizált mulatsága, ezután kezdődött az általános táneczmulatság. — Egyszerre, váratlanul a legkellemesebb meglepetésben részesült az egész közönség. Oly nagy megtiszteltetés érte, melyet, mivel épen nem is remélhetett, kétszeresen örvendeztetőbben hatott reá. A várost jelenlétével szerencséltető gróf Festetich György ő excellentiája kedves fiával, Thasillóval, tettes Horváth György, uradalmi jószág-kormányzó és tettes Ziegler Lajos, uradalmi tiszttartó környezetében lépett a terembe. Természetes, minden szempár, mindenki figyelme a magas vendéget kisérte, s majd egy egész óráig tartó ott mulatása alatt pillanatra sem hagyta el. Ő excellentiája szivélyes modora s leköteles nyájassága kedves hatást gyakorolt mindenkire, kik elég szerencsések voltak vele közelebbről érintkezhetni, neki bemutattatni. 10 óra felé elhagyta a termet kiséretével. Az ezután következett, még 3 óra folyásig tartó táneczban mindenki kárpótolhatta és helyrehozhatta magát, a mit történetesen elmulasztott, és elégülten távozhatott haza, azon tudattal, miként oly kellemes estét töltött, minővel alig kecsegtethette volna magát.

MURAKÖZY SÁNDOR.

— Keszthely, julius hóban. 24-, 25- és 27-én tartattak meg főelemi tanodáinkban a vizsgák. Ez alkalommal épen nem mutatta meg a lakosság, hogy elhallgassak másokat, a népnevelés iránti buzgóságát; alig néhányan voltak jelen s majdnem többen a vidékiek. A népnelés még mindig számitáson kivül esik!

26-án a hideg fürdőnél nyilvános táneczvigalom tartatott. Voltak, kik jól mulattak. Volt tüzi-játék is; kár, hogy a röppentyük kevés kivétellel ugy égtek, mint a rosz szivarok szoktak. Fürdővendég szép számmal van. — A viz lehető legkellemesebb, a Balaton vize t. i., mert a kutvizek fatalis roszak.

Főbirói járásunkban a foglárok segitségére 30 gyalog katona adatott. A káplár el is fogott már egy pórt a város kellő közepén, legfényesebb nappal; a foglyot épen nem mondhatnók gonosztevőnek. Káplár ur talán maga se tudta, miért fogta el, plane még kardot húzván, keresztüldöféssel fenyegette, amily állapotban volt, meg is tette volna, ha a városi rendőrség közbe nem veti magát. „Könnyű ott a vitézség, ahol nincsen ellenség" vitéz káplár ur! — A rablók közt, ott — ott . . . .

A várost s az állomással összekötendő vaspályán fáradoznak. Az élénkebb közlekedés ohajtatja velünk sikeres kivitelét. Csakhogy már nálunk is akarnak valamit. Bizon még megérjük, hogy tesznek is.

Cserszeg szőlőhegyben egy hajlék pajtával s nagymennyiségü csépeletlen gabona égett el. Nem volt biztositva. — Hogyan ütött ki a tüz nem tudatik. Lesencze-Tomajon gr. Deim minden gabnája elégett szintén biztosittatlan.

Egy szivtelen anya kis gyermekét majd holttá verte. Már az állatkinzás is utálatos lélekre mutat, minő lelke van akkor az ilyen anyának? Ha kisdedovodánk volna ez ily szerencsétlen gyermekek mennyi irgalmatlan ütést kikerülnének, legalább napközben. Majd lesz ovodánk is; nem lehet mindent egyszerre. „Lassan járj, tovább érsz." Csakhogy nálunk nagyon is gyorsan járnak — hátrafelé.

Ha valamely faluban vagy városban fölösleges lakházak vannak, ajánljuk Keszthelyre hozatalát a fürdőidényre; itt ugyan busásan fizetsetik az árendát; egy szoba csak 30-, 40-, 50-, mernek kérni 60 krt is — akarom mondani — ujforintot egy hóra. Tőlünk megtanulhatni, hogyan kell elriasztani a „kuncsaftokat."

Egyszer már emlitettem, hogy leend állandó zenetársulat a hidegfürdőnél. Van. Sokszor ugy neki gyürköznek a muzsikálásnak, hogy közvetlen a nagybőgös mellett is nyugodtan lehetne aludni. — Ki van találva a néma-zenejáték is, melynek olykor nagyon jó hasznát vesszük.

KESZLER GYULA.

— A nagykanizsai összes kath. tanintézetek ez idei nyilvános próbatétei sikerdúsan befejeztettek. A VI-ik gymnas. oszt. a jövő tanévvel megnyittatván, tiszteletteel figyelmeztetjük reá a vidéki érdemes közönséget is.

— Közelismerés s kitünő hatásáról ismert Dr. Ócsváry Edo ur biztongyógyitó lapdacsai Nagy-Kanizsa és vidéke részére postaköltség kimélése tekintetéből Wajdits József közvetitő intézete által megrendelhetők 100 db 1 üvegben 3 frt o. é. utasitással ellátva. Ugyszinte Dr. Forty László hirneves Sebtapaszai darabonkint 1 frt, vagy kisebb minőségben 50 krjával.

— Zala-Egerszeg, julius 29. Néhány hete már, hogy Kendy Gusztáv igazgatása alatt fennálló, de eddigelé még — nem rég alakulása miatt — ismeretlen szintársulat szerez közönségünknek élénk szinielőadásokkal vidámteli estéket. Legközelebb adta elő a derék társulat az „Üldözött honvéd"-et, Szigligeti legujabb remek szinmüvét 5 felvonásban a fennevezett igazgató jutalmi-játékaul. A szinkör igen — egész a zsufolásig — tömve volt és a darab sikeres eljátszása a honfiui és honleányi kebleket a legnagyobb megelégedés és tetszésnyilvánitására inditotta. A társulat 17 fellépett tagja dicséretesen vitték szerepeiket: Kendy mint Spiczig Mózes, csárdás; Liberáné mint Rebeka, feleségo; Kopeczky mint Kereszty, gróf. Lelkiismeretésen lehet megemlékezni Döménynő Hetényi Emiliától is, ki a társulatnál mint vendég szerepel, a ki ügyes szinészi tehetségeit minden eddigi fellépése alkalmával eléggé be is bizonyitotta. — A szindarabot, mely minden résztvett hazafinak keblét egy édes emlékhez kötötte, befejezte két allegoriai képlet kitünő görögtüzzel világitva. Az egyik tableaux „A honvéd családi köre;" a másik „A honvéd sirja", mely a sziveket meginditva, a szemekből könyüket sajtolt ki. — Azonban, hogy kivánni való ne maradjon hátra, ismételve ajánlom a jó játszásról mindenki által elismert társulat többi előadásait is nagyobb pártfogásba. r. l.

— Tüzvész és ő halott. Zalamegye, kapornaki járás Füzvölgy községben, juli. 28-án, délután 2 s 3 óra közt tüz támadt, elégett 22 lakház minden hozzátartozó gazdasági épület, gabona és takarmánynyal. Egy házban szénné égett a szülés végnapjaihoz közel álló anya, egy másiknak pinczéjében keresett menhelyet egy másik anya 1 másfél éves és egy csecsemő gyermekével, de a pinczeajtaja beégett s igy a füst nagymennyiségében tódult abba s az anya másféléves gyermekével megfuladt, a csecsemő arcza egy kendővel le lévén fődve, az életben maradt. A község dél-éjszaknak fekszik, a merre a szél fujt, azért is a tüz gyorsan terjedt s ugy, hogy menteni teljes lehetetlen volt, egyébül egy cserépfödeles ház mentetett meg a szorgalmatosan működő Homokkomárom és Pallin uradalmi tüzfecskendők segitsége által. Hiányzik egy harmadfél éves fiu is, ugy vélekednek a lakosok, hogy annak is el kelle valahol égnie. Most 3 éve, hogy e községben szintén 9 ház leégett s épen azon sórban, melyben volt a tüz jelenleg s most azok ismét leégtek. Volt egy cserépfödeles téglaház, melybe a szomszédok halomra hordták holmijüket és az is egészen elégett, ugy, hogy még a földpadolatnak sincs maradványa is. Az épületek a tüzvész ellen biztositva nem voltak, annálfogva a kár kiszámithatlan; mert vannak azok közt oly lakók is, kiknek a rajtok lévőn kivül egyebük nem maradt. A tüz keletkezése ismeretlen. Némelyek szerént kiskoru gyermekek élesztették, és vannak, kik czélzatos gyujtogatásra gondolnak. — Ismét egy szomoru eredménye a szabály elleni épitkezésnek. Sajnos, hogy sok ember nem gondol a véletlenre és még sajnosabb, hogy hazánkban a legüdvösb intézkedések nem érvényesittetnek. Meg van az parancsolva: 1) hogy éghetlen anyagból kell lakházakat rakni; s mégis egyremásra készülnek a faházak. 2) Elő van irva az épitészeti szabványokban, hogy a háztető a szoba-padlás gerendáival soha se tétessék összeköttetésbe, tehát mindegyike önálló legyen, hogy igy ha a tető bár leég is, a szoba be ne éghessen; és még sem készül igy csak egy is, azért aztán még a cserép fedél sem használ. 3) Az is el van rendelve, hogy a gazdasági épületek a lakháztól távol álljanak, a házak és utczák közt elegendő tér legyen, élő sorfák legyenek az utczákon, sőt a szomszéd szomszéd ellenében udvarában is élőfákkal iparkodjék magát megóvni a tüzveszély ellen. És látjuk-e ennek valahol nyomát? 4) Legyen a közönség elegendő nyilvános és minden ház tulajdon kuttal ellátva. 5) Alakittassanak rendes tüzoltóegyletek, melyeknek minden község országszerte a legnagyobb hiányával van. És tekintsünk mindézek után a dolog lényegébe, aztán kérdezzük egymást: csoda-e, hogy hazánkban a tüzvész oly rémületes pusztitást tesz? Szegény ország, szerencsétlen nép az mint, melyben nem tiszteltetnek, nem hajtatnak végre a törvények! Hazánk boldogságának ez a megőlője! sajnos, de ugy van.

Somogy-megyei hirek.

Kaposvár, julius 29. 1868.

h. A megyei bizottmányi ülés jövő hó 3-án s következő napokon fog tartatni. Ezt megelőzőleg 2-án esti 8 órakor a m. egyenlő-

ségi kör is ülést tartand az alapszabályok megvitatása, ugy 3-án folytatólag a tisztikar megválasztása végett . . . Ennyi idő óta tehát csak idáig ? . . . quid hoc ad tantam sitim ! ?

h. Tegnap volt a gymnasiumban az ifjuság testgyakorlati próbatétele; szép eredményt láttunk az alig 2 havi tanitás után és a nagyszámu közönség megelégedve távozott.

h. Egresen a mult napokban egy polgár feleségét fejszével leütötte. Oka az volt, hogy az asszony a részegen hazatérő és tőle italra ujra pénzt zsaroló férjnek a pénzt megtagadta.

h. Marczaliban f. hó 27-én tartott vásár alkalmával egy pandur részeg fővel egy izraelitát támadott meg — s csak a tömeg közbeszólásnak köszönhető, hogy a dolognak, — mely nagy izgalmat okozott — szerencsétlen vége nem lett. Bizony vitézek ezek a mi pandurjaink az ilyen helyeken!

h. Bogyai Vincze, kiről már többször megemlékeztünk, ujabb hirek szerint jobban van és remélhetőleg meglőtt karját nem kellend elvesztenie.

h. A helybeli népnevelési-egylet máris jelét adta létezésének azáltal, hogy a legjobb tanulóknak 44 db ezüst ¼ forintos jutalmat adott.

h. Pécsről értesitenek bennünket, miszerint 3 nyolczadik osztályu kaposvári tanuló, nevezetesen két Englits testvér és Ördög „eximio modo" tették le az érettségi vizsgát s majd mindenik minden tantárgyból különösen is „kitünő" jegyet nyert. Persze, ez mind onnét van, mert Kaposvárott rosz levegőt szivtak be? De ilyeket nem jegyez ám fel a rosz akarat és nyomorult rágalmazó!

h. E lapok mellékleteül szétküldött szines képek nagy tetszésben részesültek. — Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— A „Drávaszabályozási" első gyülés Eszéken tartatik meg aug. hó közepe táján, mikor somogymegyei főispán Jankovich Gyula ur ő Méltósága a rojcsi fürdőből haza jő.

— A szép és kedves fekvésü Lengyeltótiban tartott Anna-napi bucsu igen élénk s látogatott volt. E lapok segéd-szerkesztője szintén jelen levén, élményeit leirva, jövő számunk hozandja.

Sopron-megyei hirek.

Sopron, julius 30-án, 1868.

— A soproni ipariskola-egylet megalakulását az országos iparegyesület örömmel vette, mint tényleges bizonyitványát azon utánzásra méltó elismerésnek, hogy népünk java s jólléte legnagyobbrészt az iparos osztály jólétén alapszik. A pesti képviselőtestület évenkinti 600 frtot szavazott meg.

— Tüzvész. Julius hó 23-án városunkban délutáni 4 órakor a lakosokat a vészharangok üvöltő zugása rémitó meg. A tüz a bécsi-utczában volt és három házat s több melléképületet hamvasztott el. Tüzoltóink a bennök helyezett bizalomnak épen nem feleltek meg. Néhányan tettek ugyan valamit, de csak valamit s ez quid ad rem?

— Cholerahir. Kapuvár mezővárosa felől cholerahireket hallunk. Örülnénk, ha ezt csak a félelem kifolyásának vehetnők.

— Gyilkosság. Sopronban a mult héten egy szabadságos-katona szeretőjét, miután már többszöri fenyegetése után is más férfival tetten kapta, féltékenységi dühből és boszszúvágyból nyakán és mellén ejtett szúrások után megölé.

Vas-megyei hirek.

Szombathely, julius 29. 1868.

* Gyilkosság. Tarcsára vezető uton, egy csárdában, közel F.-Eörhöz egy n.-szt.-mihályi fuvaros f. hó 39-án ozsonnázás után hazafelé hajtott, s néhány csépl̈ő, kik pénzt láttak nála, utját állván, meggyilkolták s az utféli árokba vetették, lovai azonban a kocsival haza mentek. — Az erős gyanuval terhelt tettesek már elfogattak.

* Deák-kör gyülése aug. 2-án ismét meg fog tartatni a szarvas vendéglő teremében. Szeretjük hinni, hogy e párt főfeladatát teljesitni fogja, s tiszta fogalommal és tudattal bir, arra nézve, hogy — a jogvédelmezés dicsőséges és természeti, nemzetközi és mindenféle jognál fogva — kötelesség.

* A szombathelyi műkedvelő társulat aug. 3-án fogja adni a „Hüség próbája" szindarabot, s 1 felvonást a „Szigetvári vértanuk"-ból. — Reméljük, hogy közönségünk nagyobb számmal látogatja a szinházat, mint az eddig tevé.

* Körmendről ismét német szinészek fognak érkezni. Ebből csak nem fogyunk ki.

— Nyilatkozat. A „Pesti Napló jun. hó 4-diki számában, Tulok János aláirással egy szombathelyi közlemény jelent meg, melyben meglehetős naivsággal az mondatik, hogy Jánosháza és vidéke nem osztván a (vas) megyei többség örömét, a győr-gráczi vasut-vonalnak Sárvár-Szombathely felé vezetése felett, annak ellenére, más megyebeliekkel szövetkezett. Mi ugyan nem tudjuk, hol lehet Tulok ur megyei nagy többsége, s pedig annyival is kevésbbé tudhatjuk, mivel a kérdéses vonalnak nem a mi kivánságunk szerinti, de az ország érdekeinek leginkább megfelelő, s esetleg a mi érdekeinkkel is összhangzó alakulása e megyei többséget is épen ugy ki fogná elégiteni, mint Tulok & consortes urak terve kielégitené; de sőt maga Szombathely székváros is, alig egy negyedórányi vasut különbséggel — mint többször és több helyen is elmondtuk — rendes vasuti összeköttetésbe hozatnék az ország fővárosával, holott nevezett urak az ország érdekeit egészen figyelmen kivül hagyva, több mint 200 □ mértföld gazdag és népes területet, ebben oly hatalmas tényezőket, mint a minő a roppant mennyiséget bortermelő Balaton-mellék, Somlyó-hegye s az ország egyik gyár-ipartelepének hivatott Bakony-hegyláncozolat — ha rájok bizatnék — ugy kitörölnének a számitásból, mintha ott sem lett volna. Álláspontunk, melyet a fenforgó kérdésben elfoglalunk, eléggé ismeretes, s lelkünk benső meggyőződése az: hogy megszünvén helyi érdek kifolyása lenni, egész az országos érdek magasságáig emelkedik; s azért is, midőn Tulok János ur a megyei többségre hivatkozik, mint a melynek örömét mi nem osztjuk: akkor mi bátran hivatkozhatunk az ország nagy többségére, mint a melylyel szemközt Tulok & consortes uraknak — ha csak a nyomoruságos helyi-érdek foszlányait már egyszer le nem hányják magukról — egyáltalán bús magyarokul kell feltünniök. Nevezett urak ügyüket uton-utfélen, előre is megnyertnek hirdetik, kétségen kivül azért, mivel — hitük szerint — nevezetes támaszszal birnak a kormány vasmegyei tagjaiban; sőt ezen contóra teljesitik az előmunkálatokat össze-vissza, azon irányban is, melyre engedélylyel nem is birnak. Mi ezen erőlködéseknek, ismerve az eljárást, a kormány hazafiasságát s a felelősség terhét a közvéleménynyel szemközt, nem tulajdonitunk ugyan valami nagy sulyt; de azokat, valamint eddig, ugy ezentul is, akár a sajtó utján, akár más téren, a maguk valódi értékére szállitani alá, mindenkoron hazafiui kötelességünknek fogjuk tartani. — Jánosháza, jul. 14. 1868. Jánosháza és vidéke megbizásából:

MAGYARI GUSZTÁV.

Irodalom.

— (W. Gy.) — Ismertetés. Most hagyta el a sajtót a Szokoly Victor által szerkesztett „Honvéd-album", melyre, mintegy kimutatva az igazi magyar vér a szent ügy iránti lelkesedését, jun. 22-éig 3729 előfizető jelentkezett. A müizléssel kiállitott album tartalma tökéletesen megfelel azon dicső szabadságharczi eseményeknek, melyeknek emlékére szentelte azt a szabadságért lelkesedő utó-kor kegyelete.

Legjelesebb iróink róták le benne a tisztelettel párosult emlékezet adóját; legjelesebb művészeink vitték remekáldozataikat a 48-iki szabadságharcz emlékére szentelt kegyelet oltárára. Mindjárt az első kép a temetői csatát ábrázolja Benczur Gyulától; utána következik Tóth Kálmán „Előre" czimü mély érzéssel alkotott költeménye; utána a kellemes irmodoru Asbóth Lajos tábornok egyik müve „A perdi csata első napja" jő; utána ismét egy költemény „Beder Laczi" P. Szathmáry Károlytól; ezután egy gyönyörü képet lát az olvasó, mely legélénkebben adja elé a honvéd-ujonczozást; utána Tompa Mihály koszorus költőnk 1848-ki „Forr a világ" czimü hatásos költeménye gyönyörködteti az olvasót; utána Vadnay Károly humoros „Két káplár"-ja foglal helyet; azután Dalmady Győző mély elegiai hangulatu „Holtak harcza" czimü költeménye áll. Az elősoroltak után még 26 jobbnál jobb mű következik, melyeknek kitünő szerzői közül különösen kiemelhetők: Jókai Mór, Szász Károly, Vértesi Arnold, Győry Vilmos, Szász Gerő, Petőfi Sándor, Abonyi Lajos, Szokoly Victor stb., kik mindnyájan a szabadságért elhaltak, emlékkövébe egy-egy aranybetüt véstek az e czélra szentelt művcikkel.

Midőn röviden ismertetém ezen népszerüleg fogadott emlékkönyvet, azt is szükséges még felemlitenem, kogy minden tizedik előfizető a „Szabadságharcz szobra első pénzalapja" javára adta 5 forintját, s igy összesen, hitelesen városilag ellenőrzött bizonyitványok nyomán 2120 frt 40 kr. tétetett le Pest város letéti pénztárába. — Vajha ezen ismertetésemmel még többen nyujtanák fillérokiet e szent czél valósitásának megkönnyebbitéseért, mert ha bármily nagy összeg gyülne is össze a felállitandó szoborra, soha sem lenne ez tulmétó azon nagyszerü tettekhez, melyeket a magyar honvédség 1848-ban az imádott szabadságért művelt.

— Vidékünkbeli széptehetségü iró Rusa Kálmán Szent-Kereszten, Vasmegyében „Gonosz idők" czimü kétkötetes regényre nyit előfizetést 1 frt 50 krjával. A regény tárgya és időből Vasmegyében szerepel, azért nekünk különösen kettős érdekü olvasmányt nyujtand. Felhivjuk a szives pártolásra t. közönségünk figyelmét.

Vettük Aigner és Rautmann könyvkereskedése utján szerkesztüségünkhez czimzett „Irodalmi szemle" az „Uj korszak" első évnegyedéhez czimü korszerü vállalatot, szerkeszti Gonda László, 1 füzet, ára 40 kr. — Melegen ajánljuk az irodalom magasabb szinvonalára törekvő olvasók figyelmébe.

Nyilt Pósta.

— K. A. Bácska. Üdvözöljük, a hozzánk távol eső vidékről tudósitások helyett vezérczikkeket kérünk, ismerve szép tehetségét s szorgalmát A legjobbakat várhatjuk.

— H. M. Lengyeltóti. A jeles czikket jövőre voltunk kénytelenek halasztani. Fogadjátok meleg üdvözletemet! hazaérkezésem szerencsésen történt. Zala-Egerszegről hazajöttöm után magánlevelet irok.

— K. Gy. Keszthely. Sz. A. Szántód. Sajnáljuk a félreértést. —

— T. I. Sümegh. Intézkedtünk, hogy a lap rendesen expediáltassék.

— G. V. Csáktornya. Hazánkbóli távoztához sok szerencsét! Reméljük, hogy szive s lelke miénk marad. Becses igéretére számolunk. Fecsegi Böske bánatát elképzeljük.

— N. I. Kaposvár. E lapok felelős szerkesztője hosszasb időre fürdőbe utazván, szives várakozást kérünk a könyv megküldése ügyében.

TÁRCZA.

Jessy.

— Burns után angolból. —

Hü, igazszivü volt a yarrwi ifju,
És Ayr partjain szép, bájos a leány;
Elkigyódzó Nithnek tündé partján oly hűk
Az ifjak és szépek a lányok csupán:
Ám keressétek ti egész Scotiát föl,
S keressétek Jessy párját, hasztalan; . .
Kecs, báj, kellem és dísz bilincseli ifját,
S ő szoritja lánczát enyhén, módosan.

Oh, vidám, harmatos reggel szép a rózsa!
S szép a liliom, ha jön az alkonyat;
Ámde ifju Jessy bűjelenlétében
Liliom és rózsa feledett marad.
Törbe ejtő varázs honol mosolyában,
Törvényt old szemében szüzi szerelem!
És oh, bűbájáról egyedül ő nem tud, —
Szerény öntartása az ék mind ezen!

ZÓDOR.

Egy jóbarátom életéből.

(Elbeszélés.)

(Folytatás.)

Egyetlen egy érzése volt csak, melynek hódolt, a nagyravágyás. Ennek oltára előtt feláldozta többi érzelmeit, egytől egyig. Feláldozta mindenét — önmagát.

Ekkor már egyszer keserüen csalódott ezen oltár körül s a hajótörést szenvedett kebel nem riadt vissza a veszélyes játéktól. Nagyravágyásának tömjén füstétől kábultan odavetó magát másodszor is és ujra csalódott!

Még ekkor azon boldog hitben ringattam magamat, hogy én vagyok a föld legboldogabb fia, mert viszont szerettetem, és e tudat a hetedik égbe emelt, ott a csillagok fényétől megvakultam, s itt a földön nem láttam semmit.

Boldogságom mámorában nem tört fel a csel, a tőr, mely kivolt vetve számomra.

Élettapasztalatlan fiatalságom, 20 éves könynyüvérüségem s a háló, melylyel gonosz kezek megfogtak, kimentik Istenem előtt a bünt, mit ekkor elkövettem, s melyért már itt, a földön, meglakoltam keservesen, mert nem kevesebbet, csak egy egész életboldogságot veszitettem — miatta!

Azon perczben elhomályosodott napon örökre, de én annálinkább gyönyörködtem a hold bágyadt, lopott fényében, a csillagok kölcsönzött fény ragyogásában.

Iparkodtam mohón üriteni a boldogság csalékony kelyhét, tán előérzetem volt, hogy nem sokáig tart, de annál kevésbé gyanitottam, hogy fenekén mérget tartalmazott az, ölő, gyilkoló mérget, számomra.

III.

A rám nézve vészthozó viszony kezdete után után hat hét mulva egy estén ismét magunkra hagyattunk anyja által.

Oly sajátságosak voltak ők ekkor, oly ünnepiesen csendesek, mint vész előtt a tenger.

Mi történt? kérdém bámulva, kiváncsian.

Semmi válasz. Egyedül voltunk.

Ő a pamlagon ült, kezére támasztva fejét, mozdulatlan, néma volt, mint egy szobor.

Melléje ültem, vigasztalólag keblemre öleltem a szenvedőt és csókjaimmal száritottam sürün hulló könyjeit.

Ekkor zokogásban tört ki. Elém borult térdelre, s összetott kezekkel kért, hallgassam ki, de el ne itéljem.

Meglepetésem óriási volt, bámultam, mit fogok hallani.

„Egyetlenem!" — törte meg a pillanatnyi csendet — „nem vagyok képes tovább titkolni Óriási szerelmem, mely irányodban határtalan korlátot nem türt, boldogtalanná tett. Gyengeségemért végtelenül sujt az Isten büntető keze, de én nem tehetek róla, szerelmem erősb volt, hogysem küzdhettem volna ellene, vétkem az, hogy téged jobban szerettelek életemnél, s most halld csak, én anya vagyok.

De még nem végeztem el. Méltatlan vagyok te reád: mert mielőtt ismertelek, már vétkeztem, áldozatúl estem egy hizelgő csábjainak. A kis Mari, a kerepesi temető kis sirjának névtelen lakója, az én gyermekem volt, az én bünöm magzata, kit te karjain vittél a temetőbe. — S most tiporj el, mint egy férget, ki nem érdemli meg, hogy a nap reá süssön, ki nem érdemes szerelmedre, nem egy tekintetedre. — Oh! ölj meg. hadd vegyem kezeidből halálomat, megérdemlem! . . . . ."

KEÖD JÓZSEF.

(Folytatása köv.)

ÜZLETI HIRNÖK:

Gazdászat.

Az országos magyar gazd. egyesülethez vidékünkről következő szakértői tudósitások küldetettek:

— Somogymegye. Kaposvár, julius 5-én, 1868. Gazd. egylet. Csépán József alelnök. Tavali őszick termése jó, tavasziaké középszerü volt; idei kilátás: általában középszerü.

— Zalam. alsórésze. Csáktornya, jul. 8. Deszáthy József. Tavali őszick termése minő- és mennyiségre nézve jó volt; az idei termés a tavalihoz képest középszerü; tavaszIak termése aránylag jó. (Dült vetések, rendkivüli hőség volt május végével a rozsra.)

— Sopronmegye. Alsó-Rábaköz, Csorna, juli. 9-én. Simon Vincze, prépost Az 1867-ki termés az őszi vetésekből jó, tavasziakból is jó, repcze közép, takarmány bőven volt; [a buza minőségre silány v.] idei termés: buzából jó, árpa- és rozsból közép, zab igen jó; a többire is jó kilátás van. Némely helyen az üszög ellen panaszkodnak. (A rendkivüli sok hó és nedves tavasz miatt 2—3000 hold tér viz alatt van, miért is a Rába szabályozása kivánatos.)

Horpács, jul. 16. Gruber Ferencz 1867-ki termés az árpát és repczét kivéve, kielégitő volt; az idén a buza (üszögös), rozs, zab, répa kielégitők; árpa közép, kukoricza kitünő, repcze semmi; munkás kezekben hiány.

Boglár, jul. 30. T. — Az aratást mindenütt befejezve, hozzáfogtak a csépléshez. Egy meglehetős bő aratásnak örvendhetünk léginkább buzában, mennyiség mind minőségre teljesen kielégitőnek mondható, egy némely vidék kivételével, a kaposi járásban, hol sok megdőlt.

Árpában az idén a termés nem volt kielégitő, miután a szem a nyomasztó hőség miatt tökéletesen kinem fejlődhetett, és igy minőségre nézve könnyü, mindamellett az urodalmakban tökéletes piacz-képesek találhatók.

Rozs termés is nagyobbrészt nem kielégitő, ha mennyiségre is, de minőségre a piaczi igénynek nem felel meg.

Piaczunkon e héten élénk forgalom volt a gabnaüzletben, miután a kevés készlet, mely idei gabnából ideszállittatott, gyorsan eladatott és pedig jó árakon, de ezen utóbbiak a kül- és belföldi nagyobb gabnapiaczokról ide távsürgönyözött lehangoltság miatt a hét végén csökkentek. Árak jelenleg következők:

Buza 3 frt 30 kr., 4 frt 20-ig, Rozs 2 frt 50-60-65 krig. Árpa 2 frt, 2 frt 20—30 krig méreje.

Szombathely, jul. 28-án elkelt gabona-árak: Buza 4 frt 50 kr., 5 frt. — Rozs 2 frt 85 kr., 3 frt. — Zab 1 frt 50 kr., 1 frt 65 kr. — Kukoricza 2 frt. 60 kr., 2 frt 80 kr.

Nagy-Kanizsa, julius 31. Az uj gabnából piaczunkra már szállitottak be és pedig buzát igen szép minőségben, rozs és árpa minősége átlagosan véve silányabb a tavalinál. Ami az árakat illeti, legdrágább nálunk minden belföldi piacznál, mégis e magas árak nem lehetnek tartósak, mert csak gyenge exportot várhatunk. —

A kukoricza valamint vidékünkön, úgy Somogyban sem mutat valami fényes eredményt, hacsak még más gabnaneműek lenyomni nem segitik, azért az ókészletek még erősen vannak elannyira, hogy a hiányt gazdagon fedezik.

Piaczi heti-vásári keletárok.

NAGY-KANIZSÁN, julius 31-én

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 3 frt, 3 frt 90 kr. 85—86 font 4 fr. 20 kr. 87—88 fts. 4 frt 30—50 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 60 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 70 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 70 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 80 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2. fr. 25 kr. 67—68 fns. 2. frt. 35 kr. Kukoricza 2 frt 40 kr., 2 frt 60 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 90 kr. Zab 45—47 fns. 1 frt. 40 kr. 47—48 fns 1 frt 45 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 50 kr. 68—70 fts 2 frt. 65 kr. Paszuly fehér 4 frt. — kr. Paszuly, tarka 3 frt. — kr. Gubó elsőrendü 15 forint — krajczár.

Bécsi pénzárfolyam, julius 31.

5% metaliques 58.90; 5% nemz. kölcsön 63.20; 1860-ki álladalmi kölcsön 87.10; bankrészvények 7.35; hitelintézeti részvények 275.50; London 113.23; ezüst ágio 111.25; arany darabja 5.39 kr.

Heti naptár.

augustus 2-tól 8-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold utj.
Kath. Ev. Jézus megsiratja Jeruzsálem városát. Lukács XIX, 41—47.				
2	Vasárnap	D 9 Portinuc	D. 8 Guszt.	
3	Hétfő	István feltal.	Lidia	
4	Kedd	Domokos	Domokos	
5	Szerd.	Havas B. Assz.	Afra	
6	Csütörtök	Urunk szin.	Ur. szinev.	
7	Péntek	Donát. Kajet.	Donát	
8	Szombat	Czirjék	Cziryak	

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Gyakorlati találmányok!

Nagyjelentőségű minden háztartásnál az ugynevezett **„Polir-Pasta,"** mely által mindenki a legnagyobb könnyűséggel képes fényvesztett avult butordarabokat stb. kifényesiteni. Egy doboznyi anyag elegendő egy egész butorozat kifényesitésére; ára 80 kr. — Ehhez még megjegyzendő, hogy e Pasta

soha meg nem romlik.

Ezüst-tisztitó golyó, kitünő szer minden elhomályosult fém-tárgyak kifényesitésére, nélkülözhetlen az arany- és ezüst műveseknél. Egy drb. 10 kr.

Egy óra-szabályzó, vagyis egy pontos napóra delejtüvel mindenkinek ajánlható, mivel ezáltal mindennemű óra szabályozható. Egy drb 25 kr.

Kosó-por. Ezen por alkalmazása által időben, pénzben és munkában gazdálkodhatni. E mellett legnagyobb előnye, hogy a fehérnemű vele igen kimélhető. 1 font csomag ban 22 kr.

Amerikai biztonsági lakatok, kitünő szerkezetűek, biztosak feltörése ellen.

1 db kisebb faju 30, 40, 50 kr

„ „ nagyobb „ 70, 90 kr, 1 ft.

„ „ „ két kulcscsal 1 frt 10 kr,

1 db utitáskákra 25, 40, 50 kr.

Angol ollók a legjobb aczélból, 1 db kiszabásra való olló 25, 35, 45 kr.

1 db. himzési olló 20, 30 kr.

„ „ ollólánez 10 kr.

Nagy előnynyel szolgálnak az uj gépirónok, használatuknál nincs szükség hegyezésre sem töréstől nem tarthatni.

1 db fanyélben 10 kr.

„ „ csontnyélben 15 kr.

„ „ tolltartóval és késsel 90 kr.

„ „ vakaró-gumi 5 kr.

Fogfájások ellen, bármily nemüek azok, előnyösen használtatnak a berlini fogcseppek; e szer oly biztos, hogy ha nem használna, ára visszaadatik. Egy üvegcsének ára 80 kr.

Gyakorlati nadrágvédők, melyek sáros időben a bemocskolódástól megvédik. 1 pár 20 kr.

Kitünő fénymáz kautsukkal vegyitve, hogy a bőrt tartósbbá tegyék. 1 frt 30 kr.

Eredeti Pompadour-Pasta.

A hires Pompadour asszonynak XV. Lajos udvarán volt egy szere, mely a világ előtt titokban maradt, melylyel ő magának az ifju kinézést, u. m. vidor szépségét és a bőr simaságát egész a késő öregségig megtartotta. Ezen recept később egy magas uricsalád birtokába jutott, melynek arczszépsége ma is a bámulat tárgya. Sikerült Rix orvostudornak ezen eddig titokban tartott receptet megszerezni, hogy az egész világ javára forditathassék. Ezen fölülmulhatlan arcz-pastának eredménye minden várakozást fölülmul, miről számos bizonyitványok megtekintés végett t. c. közönség rendelkezésére állanak. Az egyetlen szer ez, mely minden arcz-foltokat, szeplőt, máj-foltot stb. gyorsan képes eltávolitani

Egy tégely ára utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Alegujabbligroin-tüzi szerszám (zsebben hordható) a leggyakorlatiabb e nemben, nem dohányzók számára is ajánlatos, közönségel tüzi szerszám formájára, lámpával van egybekötve, mely néhány órára való gyuanyagot vesz fel, ugy hogy gyakran adódó alkalommal legott világot lehet gyujtani. Ára csak a gyors elterjedése miatt tétetett ily olcsóra, t. i. egy db 60 kr.

Perzsiai hajfestőszer, melylyel az ősz hajat percz alatt barna és feketére festhetni, és egyuttal megóvja a természetes üdeségét. Növényekből készült és egészen ártatlan. Egy doboz utasitással 2 ft.

Folyékony enyv. Legnélkülözhetlenebb szer minden háztartásban, mert evvel minden a házban előjövő javitásokat mindenki maga eszközölheti, ezen enyv évekig eltartható és hidegen használható. Egy nagy üveg ára 25 kr.

Legujabb rozsdapor. Biztositott szer mindenféle rozsdafoltok eltávolitására vászonból, selyemből és minden másféle szövetekből szintugy vas- és aczélszerekről. Egy csomag ára. 35 kr.

Legjobb borotva-kenőcs. Ezen kenőcs által a borotva köszörülése mellőztethetik. Egy doboz ára 25 kr.

Irótollak regulatorral. Alkalmazhatók minden kézhez és papirhoz, ugy hogy egy és ugyanazon tollal a legfinomabb és legvastagabb vonásokat lehet csinálni. 12 db 25 krért.

Hogy lábait megóvja a nedvességtől, erre gondja legyen mindenkinek, minthogy az egészséget fentartja. Ez eléretik a Metzgerféle bőr-sajtolmány által, mely a lábbelit puhává s áthatlanná teszi ugy, hogy a czipő, bármeddig taposta legyen is a vizes sarat, mégsem érezhetni benne nedvességet, 1 üvegecske ára 60 kr.

Angol bőr-fénymás, mely a bőrneműnek eredeti lágyságát visszaadja és legszebb fényre hozza, egy kis üvegecske ára 25 kr, egy nagy üveg ára 42 kr.

Általános tisztitó-por, melylyel mindennemű érczet, aranyat, ezüstöt, bronzot, pakfongot, acélt és rezet tisztára tisztitani és fényesiteni lehet. Egy doboz ára 20 kr.

Párisi általános ragasz, melylyel nemcsak üveget, követ, tajtékot, fát stb. a leggyorsabban és állandóan meglehet ragasztani, úgy, hogy elválatzthatlan marad, hanem hogy minden egyesitve legyen, fát érczczel, üveget porcelannal stb. ugy összeragaszthatni, hogy egy testté lesz. Ezen minden háznál nélkülözhetlenül szükséges szerből egy dobozzal 10 kr. Ugyan e ragasz folyadékban, üvegbe szedve 30 kr.

Levélpecsétlő bélyegek, melyek kényelmesség, olcsóság és biztosságuk miatt is minden ostyánál v. viasznál előnyösbek. Legfinomabb és bármiféle névvel vagy czéggel és czimerrel vagy jegygyel öszás db 1 ft. 50 kr. ezer db 2 frt.

Villanyozott fogkefék. Ezekkel a fogakat minden fatapasz vagy fogpor nélkül, csupán hideg vizzel a legszebben fehéren, egészségesen és szag nélkül lehet tartani egyszerü dörgölés által. Hogy minél nagyobb legyen a kelendőség, dbja csakis 60 krra tétetett.

Alegbiztosabb és legjobb szer minden alkalmatlan rovar elpusztitására kizárólag csak a friss perzsa rovarölő por egy üvegecske 18 kr., háromszor akkora 35 kr.

Valódi angol tollkések egy-egy két pengével 20, 30, 40 kr; 3 pengével 50—60 kr.; legfinomabb faj pengével 60, 70, 90 kr., 1 frt, 4 pengével 80 kr., 1 frt, 1 frt 20 kr.

Bűvös festészet. Egypercz alatt lehet mindenféle tárgyra kivétel nélkül p. fából, kőből, bádogból stb. való tárgyakra, legszebb aquarell festést állandóan átvezetni, ugyannyira, hogy a legügyesebb kéz által készitett festés gyanánt fog feltünni. Kölönösen ajánlható az iparosoknak, minthogy a tárgyakat igen csinosbitja és ajánlóvá teszi. Egy ily kép, mely virágcsokrokat, gyümölcsöket, tájképeket, állatfejeket, csoportozatokat vagy karikaturákat képez, kapható 2, 4, 6, 8, 10 krért, egy üveg átvezetési lakk elégséges öszáz képre 20 krért.

Legfelsőbb helyen szabadalmazott méreg egerek, patkányok, ürgék és hörcsögök kiirtására. Az eladás felelősségre történik. Egy nagy szelencze ára 1 frt.

A hajat élénk állapotban tartani, az őszt vagy szőkét barnára festeni legalkalmasabb a dió-olaj minden vegyi készitmények károsok. Van szerencsém a t. c. közönségnek jelenthetni, hogy nálam friss, meghamisithatlan kétszer tisztitott dió-olaj kapható. Kis üveg 25 kr., nagy 45 kr.

Gyökeresszer, melylyel a tyukszemet 8 nap alatt ki lehet irtani. Ez ujabban feltalált szerek minden további dicsérete feleslegea, minthogy garantia mellett árusitatnak. Egy dobozzal használati utasitással együtt 40 kr.

Cs. kir. szabadalm. **Szaponinzsir-äther**, melylyel néhány percz alatt minden néven nevezendő szenyfoltokat mindenféle kelmékből a legtisztábban kivesz. Ezen uj készitmény meghalad mindent, mi az ilyféle szerekben eddig létezett, minthogy még a legfinomabb és a legkényesebb szint is sértetlenül hagyja, mindjárt szárad és nem szagos. Ajánlható egyszersmind kesztyü tisztitásra. Egy üveg használati utasitással 40 kr.

Valódi átlátszó **glycerin-szappan** a legfinomabb illatokkal. Egy középnagyságu darab ára 15, 20 kr. nagy darab 20 kr. Egy tégely valódi mar-zsir (Kammfett), hajkenőcs 30 kr. Egy darab mar-zsir bajuszpödrő 30 kr.; valamint minden más illat- és toilett-szerek bel- és külföldiek a legnagyobb választékban.

Cs. kir. szab. vizhatlan ágybetétyo minden háztartásnak ajánlható kjkált különösen gyermekek, betegek és gyermekágyas nőknek nélkülözhetlen. 1 db 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 70 kr., 1 frt 80 kr.

FIGYELMEZTETÉS. Minthogy a nevezett czikkek meg is hamisittatnak, bátor vagyok figyelmeztetni az iránt, miszerint azok csakis a nevezett raktárban kaphatók.

Mindenféle bizományok elfogadtatnak és pontosan teljesittenek.

Árjegyzékek a kapható czikkekről ingyen szolgáltatnak.

Az első ausztriai bizományi üzlet A. FRIEDMANN Bécsben.

(115—12,4) Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. alatt Dréser sörcsarnok mellett.

! ! ! Távirati értesités ! ! !

A londoni csődtörvényszék határozatilag elrendelte, hogy az angol társaság raktára a központi rakhelyen, Bécsben (Tuchlauben N. 11.) kényszeritve és a sonnal elárusittassék. Ehhezképest a 20,000 darabot meghaladó, angol férfi- és női fehérneműek, angol vászonszövetek, angol zsebkendők asztali kendők és legfinomabb angol Shirting-ből álló rendkivüli árúkészletek hallatlan olcsó áron megszerezhetők. Az oly alacsony árak, viszonyitva valamennyi czikkek nehéz minőségéhez és szépségéhez, fölöttébb érdekelhetik a magán-egyéneket úgy, mint az ismétel-adókat, mivel hasonló eladás még soha nem történt, s alig ha is fog előjőni.

Hasonlittassanak össze pontosan az itt jegyzett árak egyébb árjegyzékekkel s megfontolandó továbbá, hogy ki nem elégitő áruk minden ellenkezés nélkül visszavétetnek, és a pénz bérmentve visszaküldetik, mely eljárás által a teljes megelégedés előre biztositva van. —

15000 darab vászon férfiing a legfinomabbtól a legközönségesebb fajig — mindenféle nagyságban, testhez álló és csinteljesi 1 frt 50 krtól 2.50, 2.80, 3.50, 4 frt 80 krig.

10000 db vászon férfinadrág mindenféle nagyságban 1 frt 30 krtól 1.50, 1.80, 2 frtig.

9500 fehér és szines férfiingek, legujabb mód szerint 1000 minta 1 frt 50 krtól 2, 2.50, 2 frt 80 krig.

8000 vászon nőiing célszerűen és csinosan készitve 1 frt 70 krtól 2, 2.50, 2 frt 80 krig. Legeslegfinomabb ingek 3 ft 50 krtól 3.80, 4.50, 10 frtig.

3000 db női nadrág és éji köntös kitünő szabással, igen csinos, 1 frt 80 krtól 2, 2.50, 2.80, 3 frtig.

1300 db vászon női háló-ing, legujabb szabás szerint, 3 frt 50 krtól 4, 4 frt 50 krig.

800 db alsószoknya bármi megkivántató minták szerint, himezve vagy csak egyszerűen 3 frt 50 krtól, 4, 5 frt 50 kr.

1500 db finom és közép finomságu vászon, 50 rőf hosszu és 5/4 rőf széles részletekben, 18, 20 frttól 23 frtig.

500 db legfinomabb angol kézi szövet minden db hossza teljes 50 rőf, 24 frttól 28, 30, 35 ftig a legeslegfinomabb.

1250 db angol szövet 24 rőfös fél részletekben, darabja 9 frttól 10, 13 frtig.

2000 rőf finom angol fehéritett czérnavászon, 5/4 bécsi rőf széles 32 kr.

2500 tct angol vászon zsebkendő 2 frttól 3, 3.50, 4 frtig fél tuczatonkint kézhez szolgáltatva.

2000 tct angol vászon-battistkendő férfiak és nők számára 5 frttól 6, 7, 8 frtig féltuczatonkint kézhez szolgáltatva.

20000 db ing-mell legfinomabb batist vászonból hosszanti vagy haránt ránczokkal, 80 krtól 1, 1 frt 50 krig.

600 db angol vászon-damaszt asztali kendő, legujabb ábrákkal, 6, 12, 18 és 24 személyre Atlasdamast értékének 1/3-adáért.

23000 rőf igen finom, legnehezebb minőségű fehér angol shirting és Madapolan, rőfje 25, 28, 30, 40 kr. a legfinomabb.

Szétküldések utánvét mellett minden fő- és vidéki városokba az egész osztrák birodalomban eszközöltetnek. **Csomagolási dij nem számittatik.** — Vételeknél, melyek 30 frt értékü portékán fölül terjeszkednek, 6 drb indiai Battist-kendővel ingyen kedveskedünk.

CZIM: Central-Hauptversendungs-Depot Wien, Tuchlauben Nro 11. im Gunkel'schem Hausc. (128—12,8)

KÖLCSÖNPÉNZ,

földbirtokok és házakra

5000 forinttól feljebb, bármily nagyságban

Magyarország és melléktartományaiban **törvényes kamatra** ajánltatik és részenként fizethető vissza.

Bécs, Stadt, Gonzaga-Gasse 12, 3. Stiege, Thür 38.

Csak recomendált vissza-postabérrel és megkivántató értékkimutatási okmánynyal ellátott levélre [illegible] válasz. (134—5.4.)

AZ ELSŐ „TUDAKOZÓ S KÖZVETITŐ INTÉZET"

hirdetése Nagy-Kanizsán. (143—5)

Először 30 kr., minden további beigtatásért 20—20 kr., fizetendő.

Jelen beigtatott jegyzetkékre teljes felvilágositással és bővebb értesitéssel szolgálunk. WAJDITS JÓZSEF.

Ház eladás.

Családtagok ügye rendezése végett N.-Kanizsán egy jó helyen levő hás örök-áron eladatik. Értéke 5000, évi jövedelme 600 frt.

Portás

vagy urasági házhoz mindenesnek ajánlkozik egy 8, hosszasb időre szóló, bizonyitványnyal ellátott egyén, ki folyton előkelő uraságoknál szolgált, mint szakács, de egészségi szempontból azt felcserélni kénytelen.

Egy kisebbszerü

ELADÓ HÁZ

keresteti k

azonnali készpénz fizetés mellett.

Egy gazdatiszt,

ki biztositásképen ezer forintot készpénzben képes letenni, szolgálatot keres.

Egy nős mükertész

keresteti k vidéki urasághoz. Előnyös feltételek s a kedvező körülmény kinálkozván, az állomás Szent-Mihály-, ujév- vagy Szent-György napkor lenne elfoglalható. Bővebben a tudakozó intézet.

100 akó jó bor

egészben jutányos árért szabad kézből eladó Nagy-Kanizsán.

Egy cséplőgép

használható állapotban eladásra készen áll, jókarban van s jutányos áron megszerezhető a tudakozó intézet által.

Több kiadó kisebb nagyobb lakás

felől értesülhetni intézetünkben.

A nagyhirü s általánosan kedvelt **Dr. Forty-féle „Sebtapasz"** darabja 1 frt, vagy 50 kr.-jával kisebb nagyobb alakban kapható tudakozó s közvetitő intézetünkben. Ugy Pillich Ferencz gyógyszerész urnál Szombathelytt, és Sipőcz István gyógyszerész urnál Pécsett.

Mindennemü **adás-vevéseket** pontosan eszközöl e tudakozó- s közvetitőintézet.

Helymozgó (Locomobile) szijak.

Ajánljuk jeles

GEPHAJTÓ-SZIJAINKAT

a legerősebb jáva-bőrből készitve.

RUGÓ MÉZGA-SZÜTYÖK, SÜRITŐ-LAPOK,

legfinomabb gépbogyó-olaj.

SVÉIZI KÖSZÖRÜLŐ-KÖVEK,

valódi Laferte és Budai MALOM-KÖVEK,

a melyekből legnagyobb rakhely van

GEITTNER és RAUSCH uraknál,

BÉCS, Mühlmarkt 10. sz. PEST, malomk[illegible] raktár, főutcza 2. sz. (136—16,6)

Helymozgó (Locomobile) szijak. Helymozgó (Locomobile) szijak. Helymozgó (Locomobile) szijak.

Wichtig

für BIERBRÄUEREIBESITZER.

Nur was Echt ist, bewährt sich.

Schaal, sauber und trübe gewordene Lager, sowie auch neue Schenkbiere werden längstens in 24 Stunden durch ein unschädliches Mittel unter Garantie, glanzhell, fein moussirend und schmackhaft wieder hergestellt. Bei Bestellung bitte um genaue Angabe der Zahl der Fässer und des Maas-Inhalts jedes einzelnen Fasses. Versendungen nehme der Kürze wegen nach.

Einsendungen von einer Flasch des kranken Bieres wäre gewünscht. Mustersendung sowie Briefe bitte zu franciren. Nähere Auskunft ertheilte

Aug. Siegerist, Mengen. [Württemberg.]

Amtliche Urkunde.

Dem Kaufmann und Fabrikanten, Herrn August Siegerist von hier, wird hiemit bezeugt, das derselbe der unterzeichneten Stelle über 10,895 Stück Zeugnisse, authentische Schriftstücke, von Anbeginn seines Geschäfts bis heute vorgelegt hat.

Mengen, 1. April 1867. *Stadtschultheissen Amt:* Kopp.

131-12,7]

HAASENSTEIN & VOGLER

Annoncen-Expedition,

WIEN,

Wollzeile 9.

Hamburg, g. Johanisstr. 14. **Berlin,** Gertraudtenstr. 7.

Frankfurt a/M. grosse Gallusstrasse 31.

Basel, Leipzig.

INSERATE

werden prompt vermittelt **unter Berechnung n. d. Originalpreisen** in die Zeitungen aller Länder.

Zeitungs-verzeichnisse gratis u franco.

Belegeblätte über jede Insertion.

Rabattvotheile, ganz nach den bei den Zeitungen geltenden Usancen.

Kostenanschläge stehen auf Wunsch vorher zu Diensten.

UNTERLEIBS-BRUCHLEIDENDE,

finden in weitaus den meisten Fällen selbst solche mit ganz alten Brüchen vollständige Heilung durch Gottlieb Sturzeneggers Bruchsalbe. Ausführliche Gebrauchs-Anweisung mit einer Menge überraschender, amtlich bestätigter Zeugnisse zur vorherigen Ueberzeugung gratis. Zu beziehen à Topf zu 3 fl. 30 kr. Oesterr. W. sowohl direct beim Erfinder Gottlieb STURZENEGGER in Herisau, Kanton Appenzell, Schweiz, als auch durch: Hr. F. Formágyi, [illegible] zur heil. Maria [illegible] und [illegible] von Horvath, Apotheke in Agram. [127-17,4]

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 32. szám, augustus 9. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész ivon. **Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:** WAJDITS JOZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: - 6 frt. — kr. Fél évre - 3 „ — „ Negyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések: A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

TOMPA MIHÁLY EMLÉKEZETE.

A magyar nemzeti költészet koszorujából ismét egy díszvirág hullt le; ismét egy drága kő tünt el hazai költészetünk koronájából.

A kérlelhetlen sors sujtó keze egy költői szellemre mérte ádáz csapását, kiválasztván a népek millióiból Apollo angyalát. — „Fölfelé, csak fölfelé!“ igy szóltál hattyudalodban, és már-már kivánságod ezer, meg ezer magyar kebel letarolt bánatára teljesülve lőn; igen ott fent vagy költői Istened mellett pengetve lantodnak hurjait nemzetemhez lepattant isteni szikra.

Tompa Mihály nincs többé.....

Elszakadt a földről, melyen annyi szenvedés dulta mély kedélyét s melyen mégis annyi örömrózsáit köté csokorba, elszakadt a földnek azon pontjáról, melyen a szabadságharcz borus napjai után egy nép s egy borzasztó korszak nagy fájdalmainak adott hangot.

Költőiségének egész pályáját mély elegiai hangulat fátyola lengeti át.

Már kora élte tavaszán, midőn az ifju kebel a remény pattogó tüze által lelkesitve fellegvárakat épit agyában, midőn még ott is rózsaszint lát, hol javában borul, nem jelenjének virágaiban gyönyörködék; hanem átcsapott egy harmadik korszakba, s az ősz hervadó levelein merenge el, a halál végzetes eszméjét pengeté; midőn már az életpályáján tovább lépdelo sulyosabb csapások nehezedtek koszorus költőnk megtört vállaira, mely korszakát legjobban jellemzi Vadnay Károlynak következő mondata: „A hazaszerető polgár lelkét elönti a honfi fájdalom, a férj nyugalmát megsebzi szeretett nejének betegeskedése, az atyát lesujtja gyermekeinek halála, s az embert, megtöri benne a testi szenvedés, a szivet nyugtot nem engedő fájdalmai, de a költészet és vallás bölcsecsé teszik.“

— — — — — — —

1819. szept. 29-dikén látott első napvilágot Rimaszombatban. Atyja, ki székely földi nemes vérből származott, fia nevelésére alig költhetett valamit, anyját pedig korán vesztvén Igriczibe egy borsodmegyei faluba kénytelenittetett menni apai nagyatyjához, hol megszerzé magának azon tősgyökeres magyar nyelvtisztaságot, mely utóbbi remekeinek annyi csinyt és zamatot kölcsönzött fáradhatlanul kereste a természet ékeit, melyek mügonddal készitett regéinek oly bő anyagot szolgáltattak. Az itteni falusi iskolában nyerte alapoktatásait, és csakhamar a földmüvelői pályára kellett volna térnie, ha Bihari György a derék iskolamester észre nem veszi reménydús tehetségét s a latinnyelv és más tudomány elemeibe be nem vezeti, közbenjárására később a sárospataki collegiumba is fölvétetett; azonban befolyó körülmények miatt kénytelen volt a tanpályát félbenhagyni és Sárbogárdra ment segédtanitónak, később azonban ismét visszajött Patakra, s itt ismerkedett meg legelőször a magyar irodalommal, itt adta nyilvánosságra legelőször költeményeit azon nevezetes nyelvmivelő társulatban, mely annyi sok jelest nevelt a hazának, a többi között; Szemere Bertalan, Erdélyi János, Kazinczy Gábor is innen kerültek ki az élet szinpadára. Költőnk tanulmányozásának befejeztével Éperjesre ment nevelőnek s itt látta először Petőfit s itt ismerkedett meg Kerényivel is.

1845. végén Pestre jött az ügyvédi vizsgát leteendő, de a nagy városi lég nyomasztólag hatván rá megbetegedett, s a Rókuskórházban irta „Télen nyáron pusztán az én lakásom“ kezdetü dalt, azonban rövid idő alatt bajából kigyógyulván a bejei papságra hivatott meg, s itt teremtette meg költői képzelme a „Népregék és mondák“-at nem sokára a Kisfaludy társaság „Szubai Mátyás“ czimü jeles vig beszélyét külön jutalomban részesité. 1847-ben jelent meg verseinek első gyüjteménye szép allegoriákkal, melyről egy élet irója azt mondja, hogy e kötetben a hajnalnak mindazon kelleme meg van, mi a napot megelőzni szokta.

A szabadságharcz után, melyben tevékeny részt vett, a keleméri ref. papságra hivatott meg. Itt alkotá legmeghatóbb költeményeit, a honfiui bú legmélyebb kisugázásait; ilyen a „Gólya“ czimü költemény, melyben Tompa e költői sóhajban megrenditő képét nyujtja zilált nemzetének:

Repülj, Repülj! és délen valahol
A bujdosókkal ha találkozol:
Mondd meg nekik, hogy pusztulunk, veszünk.
Mint oldott kéve széthull nemzetünk...
— — — — — — — — — — —
A menyasszony meddőségért eped,
Szülő nem zokog holt magzata felett,
Örömmel az agg lelke eltelik
Hogy nem kell élni már sok ideig.

Vadnay Károly szerint Tompa Mihály e korszakban emelkedett költészetének tetőpontjára, én pedig az ellenkezőt állitom, hogy t. i. még a többi hazai költő éveik számának arányával költészeti tekintetben nem tart egyenes arányt, addig Tompa Mihály daczára gyönge phisicumának mégis legördült éveivel mindig magasabb és magasabb költőiséget varázsolt müveibe. Itt még számtalan jeles munkája készült, melyek azért, mivel hazafiui szempontból voltak kidolgozva Kassára a hadi törvényszék elé hurczoltatták. Innen kiszabadulván 1852. évben Hanvára vitték át papnak s innen jelentek azután meg a „Regék és beszélyek“ 1854-ben a „Virágregék,“ melyek négy kiadást is értek, adott ki szintén tartalomdus egyházi beszédeket is, összes müvei 1858-ban jelentek meg Heckenastnál. 1867-ben jelent meg az „Olajág“ czimü gyönyörü nyelvezetü imakönyve, s költeményeinek hatodik kötete, melyet az akademia kétszáz aranyos idei nagy jutalomba részesite. Utolsó versei, melyekről már egy alkalommal t. i. a márczius 23-diki akademiai ülés leirásánál szólottam, a „Fővárosi Lapok“-ban és „Vasárnapi Ujság“-ban lettek közzé téve.

Ezek voltak utolsó versei Tompának, mint a leáldozó nap utolsó alkonysugarai.

A magyar nemzeti költészet koszorujából ismét egy díszvirág hullt le; ismét egy drága kő tünt el hazai költészetünk koronájából....

OLÁHFI GYULA.

Viszonválasz a nagy-kanizsai gymnasium épitése ügyében.

A közügyekhez hozzászólni, a nyilvános testületek eljárását megitélni, a jó izlés és okszerüség ellen elkövetett hibákat megróni nemcsak joga, de kötelessége is mindenkinek; ellenben magánügyekbe avatkozni nem igen illendő dolognak tartatik.

Igy én csakis szakférfiu kötelességemet akartam teljesiteni, midőn a gymnasiumi épitkezés ügyében, támaszkodva a közvélemény- és saját meggyőződésemre bátran de tudva, hogy nem mindenki előtt kedves dolgot cselekszem, kimélve és óvatosan szót emeltem; ellenben az épitkezési bizottmány nevében kiadott válasz nagyobbrészt személyem ellen irányzott, s oly szemrehányásokat és vádakat tartalmaz, melyek nem tartoznának a nyilvánosság elé: én egy nyilvános épület tervét, vagy ha épen akarjuk egy hatóság eljárását vettem birálat alá, feleletül egyéni magatartásom sőt feltételezett érzelmeim is kiméletlenül emlegettetnek.

No de mindez sem nem boszant, sem nem aggaszt: csak sajnálom, hogy őszinte és jó szándéku szabad szavam haragot okozott.

Azért nem is felelek vissza a személyes vádakra: csak hadd hiddje egész város, hogy rosszul épitek, hogy kalitkám a levegőben lógg, hogy csupa irigységből beszélek — mindez izlés dolga: hanem a mi a gymnasiumi épitkezés történetéből ellenem felhozatott, arra egynéhány észrevételt tenni önmagam és az igazság érdekében mégis szükségesnek látom.

Már ezelőtt három évvel felszóllittatván, hogy a gymnasium épitéséhez a szükséges költségek kitudása végett tervet készitsünk, azt teljes készséggel megtettük anélkül, hogy a fáradságos munkáért bármi dijt igényeltünk volna: evvel nem dicsekedni akarok, csak azt bizonyitom, hogy semmi ok fenn nem forgott minket a végleges tervkészitésnél egészen mellőzni, sőt feltehette az épitkezési bizottmány, hogy szaktudományunk által akarjuk leróni azon tartozást, mely egy oly épületnél, mely városunkban nagyrészt önkénytes adakozások által épül, minket is terhelt.

Mindazáltal csak az árlejtési hirdetésből tudtuk meg, hogy a gymnasium végre épülni fog és igaz ugyan, hogy tiz nappal az árlejtési határidő előtt polgármester ur szives volt a terveket, melyeket a városháznál nem találtam valakitől elhozatni, s hozzám küldeni, hogy azokat jobban áttanulmányozhassam, de egyátaljában nem azért, hogy felőlök véleményt adjak, vagy rajtok javitani próbáljak: erre soha senki fel nem szólitott: hanem midőn önszántamból figyelmeztettem az épitkezési bizottmány elnökét a terv hiányaira, azt felelte: szóljak ez iránt az árlejtéskor. — És ott én eleget is beszéltem, hanem ha az árlejtés folyama egészen másként iratik le, mint a hogy végbe ment: akkor aztán könnyü az én fellépésemet nyomról nyomra mindig félremagyarázni.

Ezért kénytelen vagyok az árlejtés egész folyamát történelmi hűséggel leirni: nem igen régen volt és elég érdekes volt, nem lesz nehéz reá visszaemlékezni.

Aprilis elsején összejöttünk a városháznál, s miután polgármester ur megnyitotta a tárgyalást felszóllaltam a terv és számitás zavaros volta ellen, felhoztam több hibát, melyen javitani okvetlen szükség és inditványoztam, hogy minden utólagos kellemetlenségek elkerülése végett előbb a tervbeli és számitási hibák kijavittassanak s azután tartassék meg az árlejtés. Világos példa gyanánt, hogy miért nem lehet a terv alapján sem általában, sem egységárak szerint licitálni; felhoztam a falak vastagságát, állitván, hogy a tervben legtöbb fal vastagabb kelletinél, és valószinü, hogy utóbb az épités vezetői vékonyabb falakat is elégségesnek fognak találni, és akkor az egész számitás megváltozik, mert világos, hogy a vékonyabb fal kevesebbe kerül mint a vastag: de viszont a számitásnál szereplő egység az egy kőből vékony falból sokkal drágább, mert, és ezt mind elmagyaráztam a vékony falat jobb malterral, szorgosabban kell készitteni, hogy a vastagabbat erőre nézve pótolja és két oldalt ép ugy be kell simitani. Továbbá felhoztam, hogy lapos födély a milyet a terv mutat nem czélszerü, de ha az árlejtés után határoztatik el, hogy magasabbat kell csinálni ahhoz több fa, és cserép kell, azt a vállalkozótól ingyen nem lehet kivánni, tehát uj alkunak van helye és sem az egységár, sem a főösszeg meg nem marad: végre felhoztam, hogy van egy 600 frtnyi és több apró számitáshiba; de mindez nem volt elég a tárgyalás folyamát megakasztani: egy kérdés tétetett a terv készitőjéhez valjon mért javasolt oly vastag falakat és miután ő azt felelte, hogy annak ugy kell lenni, mivel az épület széles, kimondatott, hogy a falak maradnak, a terv semmit nem változik, licitálhatunk bátran.

Ezen határozatot nyomban követte egy hosszu tanácskozás a fölött valjon lehetne-e a kut helyére tervezett lépcsőt ugy elhelyezni, hogy a kut megmaradhasson. Azután ismét én tettem kérdést az épités vezetésének módja iránt — melyről mielőtt licitálnék fogalmat akartam szerezni; ezután azon kérdés merült fel valljon egészben adassék-e ki az épités vagy külön szakmák szerint és lőn határozva, hogy elsőben az egyes szakmák külön árvereztetnek, azután utóljára lehet az egészet együttesen még olcsóbbra is leárlejteni.

Már ekkor délfelé közeledvén az idő meg is kezdetett az árlejtés és pedig a kőmüves munkánál, melyre ha jól emlékszem három vállalkozó jelentkezett: és én igenis a számitott 10,397 frtból 397 frtot leengedni ajánlkoztam: de 10%-ről szó sem volt: még egyszer megkérdeztem azonban, valjon az egységár vagy a végösszeg lesz-e érvényes, mert az első esetben a bizottmány vagy az épités vezetője jogositva volna az egész tervet felforgatni, mindent ujra számitani és a hibákat kijavitani, a második esetben azonban sem a bizottmány sem a vállalkozó a számitás módja és esetleges hibái ellen utólag nem szólhatnának, és a terveni minden változás ujabb alku tárgyát képezné, ez pedig igen lényeges különbség. Mialatt ezt fejtegettem egy ujabb 250 frtra terjedő összeadási hiba födöztetett föl a költségvetésben és enuek folytán végre is elhalasztatott az árlejtés 14 napra.

Hittem ekkor, hogy a terven eszközlendő javitások iránt talán engem is megfognak kérdezni, de ez nem történt: önként ajánlkoznom pedig a tapasztalt szándékos mellőzés után nem lehetett: reménylettem mégis hogy legalább azon hibák, melyeket a terven megrótam, ki fognak javittatni, de ez sem történt, csupán az összeadási hibák lettek piros téntával kiigazitva.

A második árlejtésről keveset tudok, de annyit mégis, hogy társam Bergh Károly ur közreműködése nélkül a 16% eredmény nem lett volna elérhető.

Igy és nem másképp történt: kérdem lehet e az alapon engem vádolni, hogy okadatolt figyelmeztetéssel nem járultam városunk e középületéhez; lehet-e állitani, hogy erre felszóllitattam, lehet-e feltételezni, hogy ha hivatlanul hozzá szóllok senki sem vette volna rosz néven, midőn most egy kis ártatlan birálat is oly zokon vétetik.

Hanem majd megbékülünk reménylem s miután a tervben levő hibák egy részét az építkezési bizottmány is belátja és a mennyire lehet orvosolni igyekszik, utóvégre még tán én is jóvá tehetem a mit vétettem és ha majd készen lesz, még meg is dicsérhetem a gymnasium épületét.

HENCZ ANTAL.

Az uj iskolatörvény és a tanitók fizetése.

A várva várt uj iskolatörvény megjelenése, ugyhiszem minden hazafi előtt, kinek a haza föléledése és virágzása szivén fekszik egy uj tavaszi hajnalpir, mely a hosszu zord és fagyos tél után a serény munkást dologra serkenti és kecsegteti bő aratással, mert jól érezzük tanügyérünk azon bölcs és igaz állitását, miszerint az epedve óhajtott ezred éves alkotmányunk visszaállitása csak ugy válhatik a nemzet valódi üdvére, ha az a kor igényeinek megfelelő jó és czélszerü népnevelés alapjára fektetik, minthogy eléggé bebizonyitott tény, hogy csak a nép józan fölfogása és átalános müveltsége védheti és őrizheti ezen szent ereklyét a hazának, hogy az balfölfogások és visszaélések által saját ostorunkká ne váljék.

Reménylem, hogy tiszt. kartársim mindnyájan örömmel üdvözlik velem együtt az iskola uj szervezetét és átalakitását ajánló bölcs törvényjavaslatot, mely a sötét éjszakon át valódi fénycsillagként világlik hazánk láthatárin és bizton várható, hogy azt bölcs honatyáink is lényegében elfogadják; de annál kevesbbé birom aggodalmam, és lehet talán pessimistikus nézetimet a bennfoglalt tanitói fizetés és tanórák fölött elrejteni, mert őszintén bevallom, hogy igen jól esnék lehangult kedélyemnek ha netalán kedvező fölvilágositás által felüdithetnék. Ha már eddig is átalánosan elismert tény, hogy a néptanitók fizetése mostoha, ugyanannak anyagi helyzete jövőre a javaslott iskolatörvény szerint csak szánalomra méltó lehet. Eddig a népiskolák bocsztattak falusi 1—2 osztályu elemi vagy városi 3—4 osztályu főelemi iskolákra; a falusi elemi iskola tanitónak fizetése többnyire nyers terményekben szolgáltatik ki, melyből családját egész évre elláthatja kenyérrel és a maradékot jó árban eladván a mennyire kitelik ruházatot és más egyebet is szerezhet. Azonfölül néhány hold földje is jár, melyet a tavaszkor ugyis csak gyéren látogatott iskolája miatt eléggé elláthatja és serény munkásság és isteni áldás mellett gabonatárát annyira megrakatja, hogy annak árában gyermeke nevelését elláthatja és takarékos gondos háztartás mellett néhány fillért félre is rakhat aggkorának ápolására. Nem oly kedvező már a város főelemi tanitó helyzete. Ennek fizetése készpénzben jár, és pedig lakás mellett, mely tudomásom szerint csak az izr. tanitóknak hiányzik, legtöbb helyen 500—600 frtra van (Thun iskolatörvénye szerint) meghatározva, ezzel csakugyan nem igen képes a mostani magasra feszült városi szükségleteit fedezni, kivált ha Isten szép számu családdal megáldotta. A sajtó nem ritkán nyilatkoztatta rokonszenvét az ily szomoru helyzetü, Isten kertjét ápoló irányában és megnyugtatólag biztatta őket az uj iskolatörvény megjelenésére és a néptanitók országa közellétére. Ámde mennyire leverheti kedélyét és sujthatja keblét ezen csalódott remény!

Az uj iskolatörvény alapján megtoldatnak ugyan az eddigi tantárgyak, a városi főelemi iskolák is csak a falusi elemi iskolák rangjába helyeztetnek, minthogy a tantervben nem találni különbséget városi és falusi elemi iskola között a felső népiskolákat pedig egészen különállóknak tekinti, e szerint a főelemi tanitó is degredaltatnék és 500—600 frt fizetése 300 frtra fogna csökkenni egyenlően a falusiéval.

Jól tudom, azzal fognak bennünket megnyugtatni, hogy a törvény csak a fizetés minimumát szabja ki, de azon fölül lesz minden városnak saját iskolaszéke, mely a tanitók fizetését a helyi körülményekhez szabva fogja meghatározni; de fájdalom ezen utalvány nem sok reményt nyujthat és annál kevesbbé képes lehangolt kedélyünket föligazitni, minthogy keservesen tapasztaljuk, hogy a legtöbb városban, hol a tanitók fizetése 48-ig egyenlő volt a városi főjegyzőével, ez azóta 1000—1200 frtig haladott, mig a tanitó csaknem megállapodott. Fölsorolhatnék még számtalan esetet hol a tanitók legjobb tehetségük és lelkiismeretes működésük daczára, minthogy egyedül az elöljáróság kegyétől függvén alig képesek életüket tengetni, és fölolvashatnám a tanitók azon nagy seregét, mely élelem hiányában kénytelen volt hivatásán tuladni; és tehetségét más több reményü pályának szentelni, de ugyhiszem szükségtelen ott a szószaporitás, hol tények beszélnek. A mostani ipar és kereskedelem, melyek kifejlesztésére a haza annyi áldozathoz joggal követelheti, hogy a városi elemi iskola tanitás is tekintettel legyen irányukban, méltán kivánhatjuk, hogy a városi tanitó magának ezen ágazatokban ismereteket szerezzen, s több müveltség és képzettséggel birjon, a falusi tanitónál, de már azért szükséges volna a tjavaslatban is a városi tanodát némi figyelemre méltatni és tanitói fizetését teendőivel és szükségleteivel arányba hozni. Még csak egyet akarok itt megemliteni a javaslott törvényből, melynek fölfogásában nem jöhetek tisztába és elégedettlenségemet nem kevesbbé fokozza, ezek az iskolatörvényben a tanitók számára meghatározott tanórák. A tjavaslat szerint az eddigi 20—25 heti tanóra továbbra is fennmarad mig az 56. §. szerint a tanitók nem kötelesek hetenként több 30 óránál tanitni, és ily formán a tanitó ezen fogást fölhasználva a 6 osztályu iskolába 120 heti tanórával csak 4 tanitót fogna nak alkalmaznia. Ily körülményeknél fogva a tanitásra való hajlam és szeretet még a lelkiismeretesb tanitóban is csak apadna a népnevelés és tanitás hátrányára és a jobb kor hajnala a legjobb tanterv és tanitóképezdék szervezése daczára sem volna képes fényt árasztó sugarakat terjeszteni magyar hazánkra.

BORONKAY KÁROLY,
nagykanizsai izr. főel. tanitó.

Viszhang a népiskolai törvényjavaslatra.

Motto: Mennyi az 40 + 50? — Száz!
Nem, csak 90!

Feszült várakozással néztünk elébe a „Néptanitók Lapja" megjelenésének ugy mint az országgyülés elé terjesztendő népiskolai törvényjavaslatnak; mert a Cultusminiszter urnak, ezen az emberi jogok harmincz éves előharczosának ismert mély belátásától és világhirü szabadelvüségétől nemcsak azt vártuk, hogy oktatásokat adjon, miképen járjunk el fontos hivatásunk teljesitésében, hogy a korszellemmel haladva a jelenkor igényeinek megfeleljünk, hanem — és talán joggal vártuk azt is — hogy ő nagyméltósága kegyes kieszközlője lesz annak, miszerint jogos kivánalmaink végre valahára valósuljanak, vártuk azt is, hogy érdekeink mellett melegen felszóllalván, kényelmetlen, szomoru gyakran nyomorult anyagi helyzetünk javulni fog. Dulce et decorem est pro patria mori; igen szép is édes is, de tessék a hazaszeretet fejében 30—40 évig koldokolni és tengeni, mellette azt a kinos öntudatot hordva magában, hogy boldog boldogtalan lenézi. Minél édesebb volt a remény, annál keserübb a csalódás; keserübb azért, mert a népnevelésügy virágzását lelkesedésünktől várják, s ha egyszer lelkesültségünk oly eredményt fog szülni, hogy végre a nép maga is belátja a népnevelés czélszerüségét, hasznát, és követelni fogja a tanitók jobb állapotba való helyeztetését. Az ily logika nyomasztólag hathat a tanitóra, ki nyomorult anyagi helyzete mellett elég buzgóan tölti be kötelességeit, s ez még jobban leverhette az amugy is levert kedélyeket. Melyik tanitó kezdjen el lelkesülni hivatásáért? Talán ama vén tanitó, ki 40—50 éven át lankadatlan szorgalommal tette meg erőtfogyasztó kötelességeit, a ki szükséggel és nyomorral küzdve, egyedül azon reményben, hogy egykor működése kellő elismerést talál, szentelte egész életét a haza javának, s most lenyomatva az évek terhétől, ellankadva nehéz hivatása fáradalmaitól, elerőtlenedve a nyomasztó szükségtől és a mély gondoktól a szomoru jövő felett, melynek ő és övéi elébe mennek, ez kezdjen lelkesülni most élemedett korában, ez lelkesüljön, hogy talán közel halálakor gyüjtést eszközöljenek, hogy a temetési költségek fedeztethessenek? Vagy talán az ily öreg tanitók nem tevék meg kötelességeiket, és működésük egészen eredménytelen volt? — Vagy talán az ifjabb tanitók lelkesüljenek, ha látják, miszerint öreg, munkaképtelen kartársaik nagyobbrészt utolsó napjaikat nem nyugodtan és gondnélkül tölthetik, hanem a botra támasztva görnyedt testöket a kenyeret kell összekoldulniok, ha látják, miszerint kartársaik özvegyei és árvái, azon községben hol férjük és atyjok feláldozólag működtek, nem képesek könyörületre találni. És ugyan mikor jő el azon idő, hogy a nép, a nemzet befogja látni és elismerendi a népnevelés szükséges voltát, ha eddig az állam előkelői, nagyjai nem képesek belátni?!

Szánják, sajnálják a tanitót, itt-ott talán őszintén résztvetőleg tekintenek rája, de nem tesz senki valamit sorsa, nyomora enyhitésére, ő ki legjobb erejét, idejét a jövő generatió szellemi és erkölcsi alapjának lerakására forditja, ő egyedül oly elhagyatott állapotban sinlik. Megkivánják tőle, hogy universalis ismerettel birjon, megkivánják tőle, hogy phichologus, philolog, és philosoph legyen, megkivánják, hogy tudjon nevelni és oktatni, megkivánják, tőle, hogy működését a legnagyobb siker koronázza, mindenki az ur, csak ő a szolga, őt mindenki lenézi, neki senkit sem szabad lenéznie, felőle mindenki beszél, neki nem szabad senki felől beszélnie; neki mentnek kell lenni minden szenvedélytől, kivánnak tőle tiszta moralt, mértékletes életmódot, lángoló hazaszeretetet, kivánják tőle, hogy feláldozza magát egy chimaeraért, megkivánják tőle, hogy emberi méltósággal birjon, és azok akik ezt kivánják, maguk tépik le róla az emberi méltóságot, megkivánják tőle, hogy mindent eltürjön, habár a megsértett önérzet pirja égeti a nyomortól besülyedt arczot, megkivánják tőle, hogy tudjon szenvedni, türni, fáradni és izzadni, és végre elerőtlenedve, elgörnyedve s a koldusbotra támaszkodva végig járni tudja az utczákat mindezt kivánják tőle, de megtagadják neki a megélhetési jogot, odavetve kegyelemkenyérkép oly összeget, melyet egy hordár, egy inas, egy rongyszedő, kevesebb erőkifejtésre és nagyobb kényelemmel szerez meg.

Az ily kilátások veszett ebként marják a halálig sértett önérzetet, mely ily körülmények között csak elvérzeni tud. Az országgyülési törvényjavaslatot bizonyos szellem lengi át. A tanitói testületeknél ne legyenek rangok és fokozatok, — a ki nem teljesiti kötelességeit azt kergessék el, a kinek képessége nincs, az ne legyen tanitó, de ne sértsenek bennünket halálig akkor, mikor sebeinket akarják gyógyitani, ne üzzenek gunyt és játékot a nyomorral és kétségbeeséssel küzdő napszámossal. Tegyék jóvá amit a boldogult Bach korszak a nemzet müvelődése kárára, rontott, megvesztegetett piszkos kezekkel, a protectió 5—6 frért a magyarság iránti ellenszenv osztatott ki főelemi tanitói diplomákat, mig más jelesebb tehetségü egyének száraz kenyéren rágódva tengetik életöket.

(Folytatása köv.)

HOFFMANN MÓR.

Heti szemle.

Augusztus 7-én, 1868.

Visegrádon julius 29-kén egy ifju tréfából nővérét agyon lőtte, e miatti őrült fájdalmában az erdőségbe rohant az ifju s nem találják. — A bécsi lövészünnepélyen Feszler Mihály földmivelő lett Bregenczből a lövész király, ki 3 lövésre a mezei czéltáblán 60 kört lőtt. A pesti központi honvédegyleti választmány annak, ki Beniczky Lajos eltünése vagy haláláról biztos adattal szolgál — 1000 frt jutalmat tüzött ki. — Galliczia- és Bukovinában a marhavész megszünt. — A debreczeni országos dalárünnepély dalcsarnoka 14 ezer ember befogadására készittetik. — A tunisi bey a napokban utazott át Pesten 6 nejével együtt. — Az Egerben tartandó orvosok és természetvizsgálók nagygyülésére aug. 18-tól szept. 18-ig mind gőzhajón, mind gőzkocsin fele áron utazhatnak. — Rausch Levin hir szerint grófi méltóságot nyert, s Horváthország és Slavonia bánjává neveztetett ki. — Ristori 360-szor lépett fel Amerikában és 7 százezer frankot játszott össze. — Minapában egy svájczi, Luzern kantoni, visszatért Amerikából, hol tiz év alatt tetemes vagyonra tett szert. Rövid ideig nővérénél lakott, kinek kedves kis leánykája volt. Épen beváltotta pénzét értékpapirokra s azokat az asztalra tevé megolvasás végett. Ekkor kiment az udvarra és mire visszajött, már csak egy rakás papirhamut látott az asztalon. — A gyermek kevéssel azelőtt látta, a mint nagybátyja a gyufával rágyujtott pipájára és őt utánozva meggyujtá a papirrakást. A férfi felindulásában a szegény kis teremtést egyetlen ökölcsapással agyonüté. Most fogva ül mint gyilkos. — Karika Antal győri orvos a léghajók kormányozhatóvá tételére tervezetet nyujtott be a ministeriumhoz. — Patti Adelina jul. 29-én esküdött de Caux marquis nőjévé Londonban. — Kolozsvárt egyetemet állitának egy rendes tanár évdija 3000 forint, rendkivülie 1500 frt. — Prágában 25 nap alatt 5 cseh lap szerkesztőjét itélték el. — Az ujveretü magyar pénzek szent István király napján adatnak át a forgalomnak. — Bem tábornoknak Erdélyben szobrot emelnek. — Wodianer Albert bajor consullá neveztetett ki Pesten. — Róma jelen népessége 217,378 lélekből áll. — A belgrádi 14 fejedelmi gyilkos kivégeztetésénél egy golyó visszapattanván a parancsnokoló tisztet halálosan megsebzé. — Deák Ferenczet egy szakácsnő kereste fel, hogy tartson mellette beszédet a képviselő házban s Mexicóban hátramaradt bérét fizettesse ki a ministeriumnál. — A Gellért-hegy alatt egy két lovas fogat a kocsissal együtt nyomtalanul eltünt a Dunában. — Alsó Fehérmegye egyik helységi birájának a főbiró egy levélben azt irta, hogy a levél átadójának adjon 14 mogyorófa pálczát. A biró félreértvén a megrendelést, a levél hordót lekapatta, s minden szabadkozás daczára tizenötöt veretett rá. A levélhordó tehát csak in effigie vihette a főbirónak a tizenöt pálczát. — Ministerek nyugdija 4 ezer, özvegyeiké 1 ezer forint. — Beniczky Lajos édes anyja 90 éves. — A körmöczi pénzverdét a fővárosba teszik át. — John altábornagy Oroszország ellenében a kárpáti hegységeket hadügyileg tanulmányozza. — Tompa Mihály kevéssel halála előtt sajátkezüleg irt bucsu levelet intézett Jókai Mór, B. Eötvös József és Csengery Antalhoz. — A „Wanderert" Pestről ministeri válság felől értesitik: Deák mint tárczanélküli minister az elnökséget vinné, Andrássy, Fecstetics helyét foglalná el. Wenkheim helyébe Ghiczy, Gorove helyébe Tisza, Lónyay helyébe Csengery lenne. Horváth B. megmarad. Mikó s Eötvös felől nincs tudomása.

Zala-megyei hirek.

— Örömmel értesitjük t. olvasóközönségünket, hogy lapunk belbecsének emelésére s ezáltal vidékünk érdekeinek biztosabb előmozditására hatni kivánván, a közjóért lángoló szivvel viseltető Gróf Szapáry Géza ur ő méltósága, Zalamegye lelkes főispánjának legnemesb ösztönből keletkezett kegyes ajánlata s pártfogása mellett három rendbeli pályadijat tüzünk ki: nevezetesen egy gazdászati czikkre, mely általánosan vidékünket, különösen Zalamegyét érdeklendi, ismét egy népnevelészeti czikkre, mert e két sarkpont az, szerény meggyőződésünk szerint, — melyen népünk anyagi s szellemi java, jóléte alapszik s végül egy vidékünkbeli eredeti népdalra. Bővebb körülirást később hozandunk, midőn a pályadijakat is kitüzendjük.

— Zala-Egerszeg, augusztus 2-án, 1868. Folyó évi augusztus hó 1-én tartatott meg szépszámu vendégkoszoru jelenlétében özvegy Farkas Jánosnő igazgatása alatt fenálló négy osztályu leánynevelдében ez évi nyilvános vizsgálat, melyet Isóó Mari IV. osztálybeli nőnövendék remek-szerkezetü előbeszéddel nyitott meg. — A jelenvolt többnyire érdekelt szülők feszült figyelemmel hallgatták végig a leánykák ügyes feleleteit, miket a vallástan, magyar- olvasás-, nyelvtan- földirat-, történelem-, természetrajz-, számtan- stb.-ből a legnagyobb megelégedésre tettek. A vizsgálatot zárbeszéd követte, mely után a női munkák megtekintésére fordittatott egy kis idő. — A csinosan kiállitott női munkák fölött a dicséretet az intézettulajdonosnő vivta ki, ki ezt maga kezeli. — A megelégedés, mely a szülők ajkairól széthangzott, tanusitja hogy az intézet vezetése ügyes kezekben van letéve, s hogy ez a t. cz. közelvidéki közönség előtt még ismeretesb legyen, pár sorba foglalva irom le az intézet rövid vázlatát.

Az intézet 4 osztályra osztva és abban az oktatás egy tiszt. lelkész és 3 okleveles és nyilvános főtanodai tanár által vezetve van. — A kötelezett tantárgyakon kivül a szülők külön óhajára rendkivüli tantárgyak — mint franczia nyelv- rajz oktatásában is részesülhetnek a leánykák. — A bánásmodor mindig a női gyengédséghez alkalmazott.

Egy jelenvolt.

Folytatás a mellékleten.

H I R D E T É S E K :

A legnagyobb vászonruha-raktárban

váczi utcza YPSILANTI-hoz

Pesten.

Kaphatók a legolcsóbb árakon a legnagyobb választékban mindennemü kész fehérnemüek, férfiak, urak és gyermekek számára, ugymint :

20 ezer darabnál több **férfi ingek** rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból, darabja 2 ft 50 kr., 3 ft, 3 ft 50 k, 4 ft, 4 ft 50 k, 5 ft, 5 ft 50 k, 6 ft, 6 ft 50 k, 7 ft, 8 ft, 10, 12 ft.
10 ezer darabnál több **szines férfi ingek**, ezer különböző mintában 1 ft 50, 1 ft 80 kr., 1 frt, 2 ft 50 kr, 3 ft.
Fehér madapolán-férfi-ingek, 1 ft 50 kr, 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50, 3 ft, 3 ft 50, 4 ft.
Férfi-gatyák vászonból, magyar, félmagyar vagy francia mintára 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft.
Női ingek vászonból, simák 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft. himezve 3 ft, 3 50 kr, 4 ft, 5 ft, 6 ft, 8 ft, 9 ft, schweizi és francia mellmustrával 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft.
Női fűző-vállak (Damen-Mieder) 1 ft 50 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.
Fiu-ingek vászonból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 40 kr, 6 éves 1 ft 85 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.
Szines fiu-ingek, 4 éves 1 ft 10 kr, 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft 25 kr, 1 ft 40 kr, 8 éves 1 ft 35 kr, 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft 60 kr, 1 ft 75 kr, 12 éves 1 ft 65 kr. 2 ft, 14 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 10 kr, 16 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 20 kr.
Mindennemü **téli alsó mellények, nadrágok, harisnyák** és egyéb téli czikkek férfiak és hölgyek számára, nagy választásban.
Főraktára a legjobb **amerikai krinolinnak** mindenféle szinben 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3—5 ftig.
Szines alsó-szoknyák, 4 frt 75 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft — 10 ftig.
És sok egyéb kész fehérnemü czikkek, melyekről az árjegyzék kivánatra bérmentesen elküldetik. — Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat **rumburgi, hollandi**, és **irlandi vásznakban**, vége 27 ft, 28 ft, 30 ft, 32 ft, 35 ft, 40—120 ftig.
Creas-vászon vége 12 ft, 12 ft 50 kr, 13 ft, 14 ft, 15 ft, 16 ft, 18 ft, 20—25 ftig.
Vászon zsebkendők, tucatja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.
Törülközők, tucatja 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft, 10 ft, 12—20 ftig. (92—12,4)
Szines ágyi czanavász, vége 9 ft, 10 ft, 11, 12 ft, 13—16 frtig.
Vászon-asztalkendők tucatja 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft 20 kr, 6 ft 60 kr, 7 frt 50 kr, 8—12 ftig. — **Abroszok** minden nagyságban 6 személytől 24-ig. — **Asztali készletek** 6, 12, 18 és 24 személyre.
Nagy választás **ágyeritők, pique** és **tricot-paplanokból, kávés- és csemege-kendőkből.**

Menyasszonyi készletek bevásárlásánál fehérnemüink roppant halmaza következtében oly helyzetben vagyunk, hogy a legnagyobb mennyiséget mindenkor készen szolgáltathatjuk.

Küldeményeket minden irányban utánvétellel még a levél érkezte napján azonnal elküldünk és csomagolást nem számitunk, ugyszinte megrendelések leghamarább elkészittetnek.

Kollarits József és fiai.

ZERKOWITZ V. & A.

NAGY-KANIZSÁN

gyarmat-, festék- borkereskedése.

Felvállalnak bizományokat a bel- és külföld minden irányaiban.

Ezen fölül ajánlják mindennemü friss bel- és külföldi ásványvizeket

ugy

közvetlen hozatott **veres marha-só**-, valódi kufsteini s a legfinomabb portlandi **vizhatlan mesz** (cement) **RAKTÁRÁT.**

Ugyanitt van a nagy dohány-tőzsde (trafik) is. (67—6)

SCHLESINGER VILMOS

(66—6)

VÁLTÓÜZLETE N.-KANIZSÁN,

minden nagy városban igen kedvelt sorsjegytársulatot itt is NAGY-KANIZSÁN megalakitotta.

Husz havi 5 forintnyi részletfizetés mellett azon kedvezményben **részesit**, hogy a jegybirtokosa **20** darab **1864**-diki **állam-sorsjegy** nyereményeire, melyek a társulat ideje tartalma alatt **kisorsoltatnának**, igényt tarthat; húsz hónapon át rendes befizetés után a résztvevő egy eredeti sorsjegy birtokába jut.

Különösen : **1864**-ki sorsjegy **9** huzására **5** frttal ; Hitelsorsjegyre **8** huzásra **8** frttal ; 1860-iki ötödre **6** frttal 3 huzásra és húsz hónap után a t. cz. résztvevők szelvényeikkel együtt 10 frt vissza fizetés mellett ; Salm-sorsjegynél **4** huzásra **2** frttal ; Waldstein sorsjegyre **1** frt **40** krral **4** huzásra ; Rudolf-sorsjegyért **4** huzásra **1** frttal és Clary sorsjegynél **4** huzásra **2** frttal részt vehetni.

A n. é. résztvevő közönséget tiszteleteljesen meghivja az e tekintetbeni megkivántató értekezlet végett váltóirodájába N.-Kanizsán a „ZÖLDFA“ szálloda mellett.

Mindennemü kamatos és **kamat nélküli állam-** és **kölcsönpapirok, földtehermentesitési kötelezvények, sorsjegyek** és **részvények gyüjteléke, szelvények,** különféle **bankjegyek,** „**ARANY**“ és „**EZÜST**“ pénznemek **be-** és **fölvátlása.**

TALMI ÖRÖKKÉVALÓ ARANY-ÉKSZER.

Ki e czikket mint valódit birni akarja, az forduljon az egyesült

Industrie Halle-hez Bécsben, Praterstrasse 16.

Eladási irány nagy árakban.

Az ékszer állandóságáért irásilag állunk jót.

Brillant-ékszer.

finoman kiállitva, az ismerő is csalódhatik ez ékszer valódi Talmi aranyba van fogva, a belehelyezett brilantok a legfinomabb hegyjegeczek, melyek az élénk fényt sohasem vesztik, ugy szintén más drágakövek is fel nem ismerhetően vannak utánozva.

Egy melltű . . . . . 1 frt 5n kr., 2 frt, 3 frt.
Egy pár fülbevaló . . . 1 „ 50 „ 2 „ 4 „
Egy „ mellgomb . . . 1 frt, 1 frt 50 kr.
Egy „ ujjgombok . . 1 „ 1 „ 50 „
Egy tű fésűnak . . . . 1 „ 1 „ 50 „
Egy brillant gyürü legfin. 1 „ 1 „ 50 „
Egy kereszt mint ékszer . 1 „

Csiszolt Talmi arany-ékszer.

Egy lánez Talmi aranyból . . . . . 1 frt 50 kr.
Egy nyaklánez . . . . . 2 „ 50 „
Egy csábitó nő Collier keresztte[illegible] . 1 frt.
Egy melltű . . . 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt.
Egy pár fülbevaló 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr.
Egy kötet fülre függesztő . . . . . 40 kr.

15 kr. **Örök naptár**, mint medaillon, ezen szép Charivari-tárgy, megaranyozva egy oldalon hónapos, nap-felkeltet és lenyugtat, a nap és éj hosszát, a másikon a hét napjait és a datumot mutatja helyesen az havonkint, ez hetenkint igazitandó.

Egy medaillon . . . . . 50 kr., 80 kr., 1 frt.
Egy pár mellgomb . . . 30 „ 80 „
Egy „ ujjgomb . . . . 40 „ 60 „
Egy függesztőfésü . . . . 80 „ 1 frt, 2 frt.
Egy férfitű . . . . . 50 „ 80 kr., 1 frt.

Valódi arany-ékszer.

Egy gyürü szines kövekkel . . . 1 frt 80 kr.
Egy „ gyöngyökkel megrakva . 2 „ 50 „
Egy „ aranynyal . . 3 frt 50 kr., 4 frt, 5 frt.
Egy pár fülbevaló . 4 frt, 5 frt, 6 frt, 7 frt, 8 frt

Gyöngy-ékszer.

Egy melltű . . . 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt, 3 frt.
Egy pár fülbdvaló . 1 „ 1 „ 50 „ 2 „ 3 „
Egy „ mellgomb . 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr.
Egy „ ujjgomb . 1 frt, 2 frt, 3 frt.
Egy férfitű . . . . 1 „ 1 „ 50 kr.
Egy nő collier . 2 frt 50 kr., 3 frt, 3 frt 50 kr.
Egy kar karika . . 2 frt, 2 frt 50 kr., 3 frt.
Egy zsinor Alaki gyöngy 2 frt, 3 frt, 3 frt 80 kr.

Email-ékszer

díszesen kiállitva tűz-email Talmi aranyon.

Egy melltű . . . . . 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt.
Egy melltű valódi gyöngy és emaillel diszitve 2 frt, 3 frt, 4 frt.
Egy pár fülbevaló . . . 1 frt, 1 frt 90 kr., 2 frt.
Egy egész email-ékszer melltű, fülbevaló, brilanttal 3 frt 50 kr.
Egy pár email-mellgomb . . . 60 kr., 80 kr.
Egy „ „ -ujjgomb . . . 80 „ 1 frt.
Egy medaillon . . 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt.
Egy email-gyürü . . . . . 60 kr., 80 kr., 1 frt.
Egy lánez emaillel . . . . . 1 frt 50 kr.
Egy nő-lánez . . . . . 2 „ 60 „

Fekete ékszer

Szaru-, Jet- és Kaucsukból állandó.

Egy nő collier kétszer a nyakra vehető keresztte[illegible] vagy csak egy szivvel . . 65 kr
Egy melltű . . . . . 15, 20, 30 és 50 kr.
Egy pár fülbevaló . . . . 30, 20, 10 kr.
Egy mell vagy ujjgomb . . 15, 20, 50 kr.
Egy rövid óralánez . . . . 15, 20 kr.
Egy hosszú „ „ . . . . 30, 50 kr.
Egy egyszerü függesztő fésü . 25, 35 kr.
Egy diszitett „ „ . 50, 80 kr.
Egy hajöv . . . . . 30, 40, 80 kr.

A folytonos ideszólás száz meg száz régi vevőtől a birodalom minden részéből, Német-, Orosz- és Olaszországból és az egész Levante-nak felszóllitás után rögtön jotállás mellett szállitandénk el.

Minden ártáblák ráadásul és franco.

Egyesült Industrie-Halle, Bécs, Praterstrasse 16.

(124—6,4) **Kereskedők tuczatárakat kapnak.**

Derék képviselők a környékekben keresztetnek.

Ziehung 1. Juni.

250 frs LOSEN der Stadt Florencz

Haupttreffer frs 100,000

werden von dem gefertigten Wechselhause gegen Baarzahlung billigst, wie auch gegen 10 monatliche Raten à 10 fl. — oder 20 monatliche Raten à 5 fl 50 kr. verkauft, ferner werden ebendaselbst

Lose Gesellschaften

auch 10 stück 250 frs Lose der Stadt Florencz für 10 Theilnehmer gegen 20 vierteljährige Raten à 6 fl 75 kr. arangirt.

Diese Lose, welche ein jährliches Zinsen erträgniss von 10 frs. abwerfen, keinerlei Coupon und Gewinnsteuer unterliegen und in den ersten zehnjährigen Periode mit jährlich vier reich dotirten Ziehungen ausgestattet sind, können wir Jedermann auf das Beste empfehlen.

A. Morgenstern & Comp.
Wechselhaus. Franz Deák-gasse Nr. 9
Pest.

(97—6)

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Ajánljuk jeles

GÉPHAJTÓ-SZIJAINKAT

a legerősebb jáva-bőrből készitve.

RUGÓ MÉZGA-SZÜTYÖK, SÜRITŐ-LAPOK,

legfinomabb gépbogyó-olaj.

SVEICZI KÖSZÖRÜLŐ-KÖVEK,

valódi Laferte és Budai MALOM-KÖVEK,

a melyekből legnagyobb rakhely van :

GEITTNER és RAUSCH uraknál,

BÉCS, Mühlmarkt 10. sz. PEST, malomkellékraktár, főutcza 2. sz. (136—16,7)

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Tessék csak egy próbát tenni,

és az alább megjegyzett tárgyak meglepő olcsó áráról meg fog győződni.

Minden áru a legjobb minőségről biztositás mellett adatik el.

Itt a legujabb gyakorlati fényüzési czikkeknek oly nagyszerü választék található minő Bécsben hasonló nem létezik; gondoskodva van itt ifiatal és öregről, ugy hogy csekélységért szép és alkalmatos ajándékot nemcsak hölgyek és urak de még minden koru és állásu gyermekek számára eszerféle választékban találhatni.

Árjegyzékek mindenkinek a czime pontos megnevezés után ingyen és bérmentve megküldetik; nagyon előnyös tehát a vidéki t. c. lakosokra nézve, hogy egy ily példányt megszerezzenek, miután abban nemcsak az ár, hanem minden a raktárban létező czikk pontos megnevezése is található. A szét-küldés utánvétel, vagy a pénz előleges beküldése mellett történik.

Legjobb gyártmányu különféle czikkek kivonata.

Francia levél-papirok.
minden kivánt név, betü vagy korona ingyen nyomatásával.
száz db 8 ad finom fehér . . 45 kr.
„ „ „ angol, vonalzott . 65 „
„ „ „ recés szinezett . 75 „
„ „ 4 ed finom fehér . . 85 „
„ „ „ angol vonalzott . 1 ft.
„ „ boriték 8 ad fehérre . 30 kr.
„ „ „ „ erős . . 50 „
„ „ „ „ szin., recz. 55 „
„ „ „ belől románcos 60 „
„ „ finom gyászboriték . 80 „
„ „ boriték 4-ed fehérre . 50 „
„ „ „ „ erős papir. 65 „
2 csinos betü koronával a divatos többszinü nyomatban száz papirra 40 kr. száz boritékra 40 kr.

100 db. Látogató jegy.
Kettős fánymázu papiron, legfinomabb kőnyomat egy sor irással 1 ft. ugyanilyen legfinom. fekete nyomással . . . . . 70 kr. ugyanily. legfin. arany nyom. 90 kr. minden következő sorért 10 kr. több.

Látogatójegyek, legfin. angol boru nyomattal, legujabb nemü betükkel, olcsóbb miut mindenütt.
száz db. feh., kettősfenyü papir. 60 kr.

Réztollak.
1 text. ang. réztoll 12 legjobb fajban 10 kr.
12 text. ang. réztoll egy dobozban, fennebbi fajban . . . . 80 kr.
12 text. aluminium toll, biztositva rozsda ellen . . . . . 80 kr.
1 tucat irón jó minőségü 10 15 25 35 45 kr.
1 text. tollnyel . . 10 15 20 30 kr.
Finoman vésett **pecsétnyomók** legszebb irással.
1 db két betűvel, finom nyéllel 50 kr.
Koronáért 30 kr. külön, egész nevek olcsón számittatnak.
Domborinyomó prések névvel együtt legfinomabb 3 ft 50 kr.
Bélyeg (Stampiglia) bádogszekrénynyel, festék és ecsettel 4 50. 5 50.
A legujabb maga magát nedvesitő bélyeg. (Stampigla) a gép egyszeri nedvesitéssel ezer lenyomatot készit. A leggyakorlottabb hivatalok és irodák számára 1 db legfin. vésü 6 ft 50 kr 7 ft 50 kr.
Legjobb minőségü, vastag czüst lemezzel ellátott **China czüst.**
Jótállás 10 évi folytonos használat mellett 1 tct evőkanál 16 ft kávéskanál 9 ft, kés és villa 27 ft, 1 pár gyertyatartó 4 5 6 ft.
1 db tejmeritő 3. 3 ft 80 kr.
1 „ levesmeritő 5 ft 50, 6 ft 50.
1 tct késtartó, legszebb faj 9 ft.
Egyéb china-tárgyak gyári árért. Ezen gyártmány szin és formában a valódi czüsthoz hasonló modorban van készitve.
Szagtalan vízmentes ágybavalók, nagyon ajánlhatók vizelők, gyermekek, betegek és gyermekasszony számára elháritják tökéletesen az átnedvesitést.

Nagy raktár gyermek- és társasjátékokban.
Bábok, dbja 5 10 15 20 30 krtól 2 ftig.
Különféle állatok 5 10 20 „ 1 „
Játéktárgyak dobozokban 10 20 30 50 krtól . . . . . 2 ftig.
Állatok, természet szerint elkészitve 50 krtól . . . . . 1—2 ftig.
Egyéb játéktárgyak ezer féle választékban 10 krtól . . . . 4 ftig.
Társasjátékok 30 50 krtól . 2 „
Az ismeretes roulette játékok en miniature 1 db 40 50 60 80 kr. 1 20. 1 ft 50.
Laterna magica, az ugynevezett varázslámpa, a legkellemesebb mulatság ifjak és öregek számára, 1 db 12 kép. 65 85 kr 1 50, 2 3 4 5 ftig.
Könyvnyomdák tökéles betükkel és szerekkel, megnött gyermekeknek 85 kr 1 20, 1 80, 2 50, 3 4 5 ftig.
Angol szerszámládák, telve minden a házban szükségelt szerekkel, 1 láda 1 50, 2, 2 50, 4 ft, 1 kisebb gyermekek 25 30 60 80 kr 1 ft.
Megrendeléseknél játékokra kéretik a gyermek korát és a darab értékét megnevezni mely után a legalkalmatosabb választatik miután a választék roppant nagy.
Különféle játéktárgyak dobozokban száz féle választékban fi- és lánygyermekek számára, darabonkint 10 20 40 60 kr. 12 ftig.

Legfinomabb kautschuk-fésük.
1 fodoritó fésü 15 20 25 30 kr. 1 sűrü fésü 20 25 30 kr. 1 nyelesfésü 25 30 35 kr. 1 tartófésü 30 40 50 kr. 1 zsebfésü 10 15 25 kr. 1 zsebfésü kefével 15 35 40 kr, 1 fejkefe 30 40 50 kr. 1 frtig. 1 ruhakefe 50 60 80 kr. 1 ftig 1 legfinomabb fogkefe 10 25 30 35 kr, körömkefék 25 30 45 kr.
Legjobb angol tollkések, dbja 25 35 45 60 80 kr. 1 ft, 1 ft 20 kr.
Előnyös zsebtűzszerszámok kanoczczal v. anélkül, dbja 20 30 40 60 kr.
Legujabb pénztárczák 20 40 60 80 kr. 1 frt, 1 ft 50, 2 ft.
Tárczák 60 80 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 ft.
Valódi tajték-szivar pipák és tartók legszebb foglalás és legfinomabb faragás dbja 50 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 4 5 frt.
Szivartáskák 30 50 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 2, 3 ft.
Tökéletesen ellátott dohányozási készületek valódi tajtékból borostyánkővel tokba, zsebbe való, a töltészám szerint különböző szárak és pipákkal, tűzszerszámkanócz, szivarkészitők papiros s egyéb dohányzási készülettel, darabja 3 4 5 6 8 frt.
Selyem nyakravalók urak számára darabja fekete vagy szinezett 25 35 45 60 kr.
Divatos selyem-chardeok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 kr.
Legjobb nadrágtartók tartós és előnyös, párja angol czérnából 45 60 80 kr. selyemből 90 kr, 1 ft 20, 1 ft 50 kr.

Papirtárczák.
Egy szépen ellátott enveloppe különféle fényüzési papirok és boritékokkal telve dbja 25 35 50 60 80 kr, 1 frt.
Egy irótárcza ellátás nélkül 80 kr, 1 frt, 1 ft 50, 2 ft, tökéletes iró szerszámokkal 2 3 4 ft.

Fényképi albumok.
százszori válogatásban, saját gyártmány.
1 db 25 képre 35 50 80 kr 1 frt.
egy db 25 képre legfinomabbféle 1 ft 1 ft 50, 2 3 ft.
egy db 50 képre 60 80 kr, 1, 1 ft 20.
egy db 50 képre legfinomabbféle 1 ft 50, 2 3 4 5 ft.
egy db 100 képre 3 4 5 6 8 ft.
Gyári raktár rámákban, darabja 5 10 20 30 50 kr.

Különféle női necesseir-ek.
tökéletes varró-készlet dbja 60 80 kr. 1 2 3 4 5 frt a kiállitás minősége szerint.
Gyári raktár francia szinházi látcsövekben dbja 3 4 5 6 8 10 ft, melyek a látmüvésznél dupla áruak.
Legszebben kiállitott női kézi tárczák bőrből és kelméből, dbja 1 ft 50, 2 ft, 2 ft 50, 3 4 5 ft.

Legujabb ékszerek
legdivatosabb forma uj aranyból mely mindig az aranyszint megtartja és ezáltal a valódi ékszerhez a legámitóbban hasonlit.
Melltűk dbja 40 60 80 kr. 1, 1 50, 2 frt.
Fülbevalók, párja 60 80 kr. 1 ft 1 50, 2 frt.
Nyakérmek, dbja 20 25 35 50 65 kr.
Karpereczek dbja 50 kr. 1 1 50, 2 ft.
Tartófésük 80 kr, 1 1 ft 50, 2 3 ft.
Gyűrűk kövekkel 30 40 50 kr.
Óralánczok, rövidek 50 80 kr kr, 1 ft 1 frt 50.
Nyaklánczok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50.
Gombostűk urak számára 20 40 50 60 kr.
Előing-gombok dbja 10 15 20 30 kr.
Uj-gombok, dbja 5 10 kr.
Egész készületek előing és ujjgombokból legszebb kiállitás 50 80 kr 1 1 ft 50.
egy csomó óra-fityelék, nagyon csinosan összeállitva 60 80 kr. 1 ft.

A legdivatosb aczél-ékszer
összeállitva sok finoman köszörült czüstaczélcsövekből.
Egy melltű 40 60 80 kr, 1 ft.
egy melltű czüstbe foglalt 1 50, 2 3 ft.
egy pár fülbevaló 50 60 80 kr, 1 ft.
„ „ fülbevaló czüstbe foglalt 1 50 2 3 3 50 kr.

Legfinomabban elkészült brillantékszer
maga a szakértő is ámittathatik ezáltal. Ezen ékszer valódi czüstbe van ellátva, az utánzott csillárok a legfinomabban köszörült hegykristályból valók, a melyek élénk tüzét soha sem vesztik el; más drága kövek is ismerhetlenül vannak utánozva.
Egy melltű 4 5 6 ft.
„ pár fülbevaló 4 5 6 ft.
„ „ előing-gombok 2 50, 3 50, 4 ft 50 kr.
egy darab uri-tű 1 80, 2 80, 3 4 ft.
Brillant-gyűrűk aranyból 1 20, 1 50 2—3 frt.
Keresztek és szivek nyakdisz gyanánt 2 3 4 ft.

Gyászékszer.
fekete legszebb alak és igen tartós, üvegjet, lava és bival-szaruból.
Egy melltű 20 30 50 80 kr. 1 ft.
„ pár fülbevaló 25 35 50 80 kr, 1 ft.
„ db karpereczek 30 60 80 kr. 1 ft.
„ „ nyakhajtóka 50 80 kr, 1 rt.
„ rövid óralánczok 15 30 60 kr.
„ nyaklánczok 30 80 kr, 1 ft.
„ előing-gomb 4 kr.
„ pár uj gomb 15 20 30 40 kr.
„ tartó-fésű 20 40 60 80 kr.
Nagy gyár-raktár bel- és külföldi parfum szappan, olaj, hajkenőcs és egyéb pipere czikkekben.

Hihetetlen de mégis igazság.
Salón-órák bronczból üvégfedél és alapzattal.
Egy db kis óra 2 frt.
„ „ középnagyságu 3 ft 20 kr.
„ „ nagy óra 2 ft 60 kr.
„ „ legnagyobb 4 ft 50 kr.
Csinos szobaórák porczellán czimlappal.
Egy db ütőmű nélkül 2 3 3 80 kr.
„ „ ütőművel 3 50, 4 50, 5 ft.
Ezen órák tartósságáért és jó járásáért kezesség vállaltatik.
Mindennemü megrendések átvétetnek s gyorsan és olcsón teljesittetnek.

Az első ausztriai bizományi üzlet.

A. FRIEDMANN Bécsben.

[116—12,5] Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. a Dréher sörcsarnok mellett.

! ! ! Távirati értesités ! ! !

A londoni csődtörvényszék határozatilag elrendelte, hogy az angol társaság raktára a központi rakhelyen, Bécsben (Tuhlauben N. II.) kényszeritve és a czonnal elárusittassék. Ehhezképest a 20,000 darabot meghaladó, angol férfi- és női fehérneműek, angol vászonszövetek, angol zsebkendők asztali kendők és legfinomabb angol Shirting-ből álló rendkivüli árakészletek hallatlan olcsó áron megszerezhetők. Az oly alacsony árak, viszonyitva valamennyi czikkek nehéz minőségéhez és szépségéhez, különösen érdekelhetik a magán-egyéneket ugy, mint az ismétel-adókat, mivel hasonló eladás még soha nem történt, s alig ha is fog előjönni.

Hasonlittassanak össze pontosan az itt jegyzett árak egyébb árjegyzékekkel s megfontolandó továbbá, hogy ki nem elégitő áruk minden ellenkezés nélkül visszavétetnek, és a pénz bérmentve visszaküldetik, mely eljárás által a teljes megelégedés előre biztositva van. —

15000 darab vászon férfiing a legfinomabbtól a legközönségesebb fajig — mindenféle nagyságban, testhez álló és csinteljesi 1 frt 50 krtól 2.50, 2.80, 3.50, 4 frt 80 krig.

10000 db vászon férfinadrág mindenféle nagyságban 1 frt 30 krtól 1.50, 1.80, 2 frtig.

9500 fehér és csinos férfiingek, legujabb mód szerint 1000 minta 1 frt 50 krtól 2, 2.50, 2 frt 80 krig.

8000 vászon nőiing célszerűen és csinosan készitve 1 frt 70 krtól 2, 2.50, 2 frt 80 krig. Legeslegfinomabb ingek 3 ft 50 krtól 3.80, 4.50, 10 frtig.

3000 db női nadrág és éji köntös kitünő szabással, igen csinos, 1 frt 80 krtól 2, 2.50, 2.80, 3 frtig.

1300 db vászon női háló-ing, legujabb szabás szerint, 3 frt 50 krtól 4, 4 frt 50 krig.

800 db alsószoknya bármi megkivántató minták szerint, himezve vagy csak egyszerűen 3 frt 50 krtól, 4, 5 frt 50 kr.

1500 db finom és közép finomságu vászon, 50 rőf hosszu és 5/4 rőf széles részletekben, 18, 20 frttól 23 frtig.

500 db legfinomabb angol kézi szövet minden db hossza teljes 50 rőf, 24 frttól 28, 30, 35 ftig a legeslegfinomabb.

1250 db angol szövet 24 rőfös fél részletekben, darabja 9 frttól 10, 13 frtig.

2000 rőf finom angol fehéritett czérnavászon, 5/4 bécsi rőf széles 32 kr.

2500 tct angol vászon zsebkendő 2 frttól 3, 3.50, 4 frtig fél tucatonkint kézhez szolgáltatva.

2000 tct angol vászon-battistkendő férfiak és nők számára 5 frttól 6, 7, 8 frtig féltucatonkint kézhez szolgáltatva.

20000 db ing-mell legfinomabb batist vászonból hosszanti vagy haránt ránczokkal, 80 krtól 1, 1 frt 50 krig.

600 db angol vászon-damaszt asztali kendő, legujabb ábrákkal, 6, 12, 18 és 24 személyre. Atlasdamaszt értékének 1/3-adáért.

23000 rőf igen finom, legnehezebb minőségü fehér angol shirting és Madapolan, rőfje 25, 28, 30, 40 kr. a legfinomabb.

Szétküldések utánvét mellett minden fő- és vidéki városokba az egész osztrák birodalomban eszközöltetnek. **Csomagolási dij nem számittatik.** — Vételeknél, melyek 30 frt értékü portékán fölül terjeszkednek, 6 drb indiai Battist-kendővel ingyen kedveskedünk.

CZIM: Central-Hauptversendungs-Depot Wien, Tuchlauben Nro II. im Sunkel'schem Hause. (128—12,9)

DARLEHEN

in jeder Höhe

auf Gründe, Güter und Häuser

nach **Ungarn** und in die **Provinzen** zu mässigen Zinsen, auf **viele Jahre,** in **kleinen halbjährigen Raten** rückzahlbar.

Einsendung der Wertnachweis-Documente nebst Retourporto rekommandirt an das:

(135—6,6) **Behördl. autoris. Eskompt- und Eskomptvermittlungs-Bureau,**

Wien, Stadt, Gonzaga-Gasse Nro. 12, 3. Stiege, Thür 38.

Fürst Lajos,

okleveles állatorvos

bátorkodik a t. cz. közönséget tisztelettel teljesen értesiteni, hogy állatbetegségek gyógyitásában több éven nyert tapasztalások, s e tudomány legujabb elvein alapuló ismeretek nyomán elvállal mindennemü

állatbetegségek gyógyitását,

ugy magánosoknál, mint pedig a tekintetes uraságoknál, és biztosit egyuttal mindenkit pontos kész szolgálatról.

Lakik: Nagy-Kanizsán, pesti-utcza 84. sz. a.

(150—2,1)

LUDWIG FÜRST,

diplom. Thierarzt

erlaubt sich dem P. T. Publicum die ergebenste Anzeige zu machen, dass er Grund einer vieljährigen thierärztlichen Praxis und daraus geschöpften Erfahrungen

die Behandlung erkrankter Thiere

nach den neuesten Grundsätzen dieser Wissenschaft übernimmt sowohl bei Privaten, als auch bei Herrschaften, — und bittet um geneigten und zahlreichen Zuspruch.

Wohnhaft: Gross-Kanizsa, Pesther-Gasse Nr. 84.

Preis-Medaille der Pariser Welt-Ausstellung 1867
für sämmtliche Artikel.

Die chemisch-rationelle Weinveredlung

für rothe und weisse Weine für alle Länder.

C. Kraus & Comp. in Mainz,

Dampf-Alcoholisir-Anstalt. (149—3,1)

Gebrauchsanweisungen und Preiscourante franco gegen franco.

Altesti sérben szenvedők

figyelmeztetésül.

A hires balzsam, melynek magas becse Párisban is elismertetett, s mely sok orvosi tekintélytől próba alá vétetett, mely sok ezer esetben szerencsés gyógyulást idézett elő, minden időben megszerezhető alolirottnál (egyenesen levélben, skatulája 4 o. é. forint, a pénz beküldése mellett; postai utánvét nem létezik.)

J. J. Kr. Gelsban St. Gallen mellett (Svelcz.)

A sok ezer bizonyitvány közül itt van egy a legújabb időből:

Eisenhut J. J. Kr. urnak **Gaisban St. Gallen** mellett ezennel bizonyitom, hogy én az általa készitett kenőcsöt több esetben használván, kedvező eredményt, teljes gyógyulást eszközölt még öregebb személyeknél is.

Különösen ajánlom a nevezeti balzsamot gyermekeknél, kiknél az altesti sérveket illetőleg rövid idő alatt tökéletes gyógyulást idéz elő.

Alt-Berun, jun. 1. 1868.
Reg. ker. Oppeln.

Dr. Stark,
királyi törzsorvos,
medic. sebész és szülész.

[145—2, 2]

Ház-eladás.

Nagy-Kanizsán, Zöldfa-utczában 603. szám alatt levő ház készpénz fizetés mellett, szabad kézből, 5000 frtért, eladatik, téres udvarral s kerttel bir s 500 frt évi jövedelmet ád. — Szivességből bővebb értesitéssel szolgál *Tschirtz József* ur.

(151—1)

HAUS-VERKAUF.

Das Haus Nr. 603 in der Grünenbaum-Gasse mit grossen Hofraum und schönen Garten ist aus freier Hand um 5000 fl. österr. Währ. zu verkaufen. Zinnsbeträgniss 500 fl. jährlich. — Auskunft ertheilt aus Gefälligkeit Herr *Josef Tschirtz.*

JELENTÉS.

A tisztelettel alulirottnak van szerencséje jelenteni, hogy a f. május hó 5-én Szombathelyen, az uri utczában, a Kéthelyféle 108. számu házban egy

éd-süteméný-tárt

nyitott.

Kapható itt naponkint friss kitünő minőségü **mákos- és diós-kifli, ugrancs** (Kugelhupf), **tejes kenyér** (kalács), mindennemü **vajas-tészta, fánk, torta** s különféle **finom sütemény.**

Különösen ajánlja az eddig itt még ismeretlen kitünő minőségü, mindennemü és első kézből kapott **Lengyel honi Liquer**-jait, melyekre nézve azon kedvező helyzetben van, hogy azokat a legolcsóbb árért adhatja.

Reggelül kitünő **inyencz-sütemények** fognak készen tartatni.

Megrendelések tetszés szerinti süteményekre elfogadtatnak s kiszolgáltatásuk pontosan eszközöltetik.

Szombathely, 1868. május 6-án.

(129-6,4) **Herle Vincze.**

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

— Zalamegye évnegyedes közgyülése f. aug. 3-án vette kezdetét. Büszke önérzet szállja meg minden magyar ember kebelét, midőn ily megyei gyülésre gyülekező tisztviselők s bizottmányi tagok ősmagyar jellegü arczvonásaikkal találkozik. Zala-Egerszeg a megye székhelye oly élénkséget tanusit ilyenkor, mint egy kis, de lelkes ország fővárosa. Hétfőn aug. 3-án délelőtt 10 óra tájban léptem ránglelkü-költőnk Tuboly Victor barátommal a gyülés terembe, hol azonnal szemembe ötlött két életnagyságu arczkép, egyiket megismerém, nagy hazánkfia s megyénk szülöttje Deák Ferenczét, de a másik előttem ismeretlen volt, ámbár a vonások nagy és nemes lélek külnyomatát hordozák magukon, sejtém kilétét s mig átengedém magamat az édes sejtelemnek, az alatt harsogó éljen riasztott fel merengésemből, belépett a terembe megyénk méltán közszeretetü s tiszteletü lelkes főispánja Gróf Szapáry Géza ur ő méltósága s zsufolásig tölt megye-teremben levő megyei érdekeltség által éljennel fogadtatott. Elnöki székét elfoglalván, hazafias meleg szavakkal üdvözölte a bizottmányt; elnöki megnyitó beszédével helyzetünk jelen stadiumát élénk szinben constatálta, feltüntetvén a közelmultból méltán merithető remény üditő hatását, emlitette a ministerium hazafias tevékenységét, különösen hangsulyozá a cultusministernek a népnevelés előmozditására hatékonyan czélzó törvényjavaslatát stb. mely jeles és kimeritő beszéd egyes helyeit is élénk helyeslés s éljen kisérte. Következett volna az alispáni évnegyedes jelentés felolvasása, azonban tekintetes Bareza Sándor megyénk lelkes első alispánja hazafias mély érzelmet tanusitó beszédet tartott, mely a mily megható volt ép oly általános érdekeltséget költött. Előadta ugyanis, hogy Deák Ferencz nagyhazánkfia mellett levő életnagyságu arczképet, mint dicső emlékezetü s megyénk büszkeségére szolgáló, szabadságharczunk egyik vértanuja, Csányi László megyei kormánybiztos Barabás által müvészileg s élethiven festett arczképét ezennel bemutatja, mint közgyülésileg történt kiküldetésök eredményét, egyszersmind jelentő, hogy a pesti kerepesi temetőben is a dicsőült hamvai fölé emlékkövet tétettek, melynek rajza aztán kézről kézre járt. Az eljárás zajos helyeslással fogadtatott. Következett ekkor az alispáni terjedelmes és a megye viszonyait körülményesen tárgyazó alispáni jelentés.

Ezután több rendbeli választás történt, nevezetesen: Szalay Gusztáv m. törv. ülnök helyébe Hérits János megyei alügyész, ennek helyébe Bogyay Ödön; Horváth Sándor m. pénztári ellenőr helyébe Horváth József zalaegerszegi főbirósági esküdt, ennek helyébe Skublics Pál választatott meg, s még 4 fiatal ügyvédjelölt neveztetett ki megyebeli esküdtnek. Másnap kedden legélénkebb s mintegy 3 órát igénybe vevő, s a veszprémi püspökségi erdők pusztitása megvizsgálására kiküldött bizottmány szakértői jelentése tárgyaltatott. Mint jelzém élénk vita tárgyát képező a jelentés. Sarenpech püspöki jószágkormányzó s Kenessey püspöki uradalmi ügyvéd azonban oly jeles, szakavatott s megnyugtató fejtegetést tartalmazó beszédet tartottak, hogy a megyegyülés a kért erdőzárlatot nem rendelte el, nem tartván azt szükségesnek. Interpellatió emeltetett a megyei bünfenyitő törvényszék azon eljárása ellen, hogy egy elitélt fegyenczet minden biztositék nélkül hazabocsátott. És ez t. i. az interpellatio rendén volt, mert megyénk folytonos zaklatásnak van különben is kitéve a szomszédmegyékben barangoló rablók miatt.

A szigoru óvatosság ez érdemben mindenkor, de jelenleg különösen megkivántatik. Nem hagyhatjuk említés nélkül az alispáni jelentésben körülirt ama felvilágositást, mely szerint megyénkben rendszeres rablóbanda nem létezik s a kormánytól dijképen utalványozott 1000 frt kiadatására eddig szükség nem volt. Óhajtjuk, ne is legyen! A lelkes és nemes Zalamegyé némely bizottmányi tagjától épen nem vártuk a hirlapok iránti ellenszenv nyilvánulatát, midőn mondhatjuk elkiabálták azon javaslatot, hogy a megyei viszonyokat érdeklő s a közgyülésekbeni meghivózokat tartalmazó iratok hirlapilag tétessenek közzé. Minél szélesebb mérvben jő valami [illegible]ságra, annál szebb, nagyobb a [illegible], a felkesedés minden megyei s hazai közügy iránt.

— Vettük a nagykanizsai kath. elemi főtanoda növendékeinek név- és érdemsorozatát. Az összes kimutatás szerint a IV. fiosztálybani tanulók száma 80; a III-ban 76; a II-ban 55; az I-ső fiosztályban 112; a III-ik leányosztályban 69, II-ik leányosztályban 99, az I-ső leányosztályban 105; az iparos tanoncok vasárnapi iskolájának III-ik osztályában 30, a II-ban 54, az I-ben 42; — igy tehát összesen 11 tanitótól 883-an nyertek oktatást. A programm végén ft. Könnye Alajos igazgató ur az illető növendékség nevében hálás köszönetet mond a helybeli takarékpénztár t. cz. igazgatóságának, — hogy oly szép összeget volt kegyes utalványozni a példás viseletü és szorgalmasb leánytanoncok buzditó megjutalmazhatása végett, ugyszinte a helybeli t. cz. izr. nőegyletnek, mely a leánytanoda 12 szegényebb növendékét a husvétiünnepek alkalmával új ruházattal ellátni sziveskedett.

— Hirszerint Kendy Gusztáv szintársulata Zala-Egerszegről Nagy-Kanizsáni keresztül utazta alkalmával városunkban 4 vendégelőadást tartand. Ajánljuk t. közönségünk figyelmébe.

— Vettük a kegyes tanitórend nagy-kanizsai gymnasiumának értesitőjét az 1867—8-ki tanévről, mely szerint 7 rendes és 2 póttanár működése mellett az I. oszt. 75, II. oszt. 41, III. oszt. 41, IV. oszt. 41, V. oszt. 39 összesen 237 ifju nyert oktatást. Évi tandij egy-egy tanoncztól 8 frt 40 kr. volt. A tanintézet kül- és belviszonyára vonatkozó ujabb mozzanatok vázlatát tőt. Könnye Alajos igazgató-tanár hazafias szellemü tolla hozza, mely érdekfeszitő olvasmányul szolgál. A jövő tanév okt. 1-én veszi kezdetét, a beiratások, fölvéti s javitó vizsgálatok szept. 3 utolsó napján tartatnak. A létező szabályrendeletek hatályánál fogva az igazgatóság beleegyezése nélkül a tanulónak szállást fogadni nem szabad; a jövő tanév kezdetével e gymnasium VI-ik osztálya is megnyittatik.

— Mohács t. levelezőnk azon közleményét melyszerint Mohács vidékén egy G. nevü szolgabiró oly koldusbandára akadt volna, mely egy állitólag Székes-fehérvári gyermek szemeit akarta kisütni, nemcsak a hazai, de a Lajhántuli lapok is széltében hozák, mig most ismét visszavonják, ha nem csalódunk a „Pécsi Lapok“ állitása után; eltekintve azon körülménytől, hogy némely Lajthán-tuli lap egész károrvendő jeremiaddal garnirozá e sajnos eseményt s belőle roszakarólag kormányrendszerünk hiányos voltára tetszik következést vonni, nem érdemes másra, mint egyszerü visszautasitásra; noha megszoktuk már, hogy autonomiánk s ezredéves kormányrendszerünk szeplőtelen dicsfénye oly káprázólag hat egynémely németségorra, miszerint elfeledi önmaga hibáit és velünk szemben szeret mulatni; nem irigyeljük s viszont nem is követjük a gyanusitások ókori terén. T. levelezőnket szivesen felkérjük ez ügybeni bővebb tudósitásra, mert bizalommal viseltetvén t. munkatársunk iránt, közleménye hitelességében nem kétkedünk. Hogy G. kezdőbetüjü szolgabiró nincs Baranyamegyében, még nem czáfoló adat, mert lehet a G. sajtóhiba is, aztán, ha Mohács vidékén történt az eset, annak nem kell épen Baranyamegyében lenni.

— Sajnosan tapasztaljuk, hogy hirlapirodalmunk mindenben s mindenütt pártfelekezetre oszlik, s a pártfelekezetesség mérgét többnyire azok üritgetik aztán, kik sem az egyik, sem a másik politikai párt rendes, vagy rendetlen előharczosává nem csapnak fel. Igy vagyunk mi is, nem lévén sem az egyik, sem a másik párt közlönye, kizárólag, s határozottan a sociális téren kivánunk haladni s igénytelen lapunk hasábjait nem politikai buborékok gyüjtésére, hanem hasznos ismeretek terjesztésére, napi közérdekü kérdéseink független fejtegetésére vagyunk hivatottak; registrálunk ugyan a kor kivánalma szerint minden oly körülményt, mely az egyik vagy másik pártot érdekli, és épen ezért majd a Magyar Ujság, majd az Esti lapok majd a Hirnök, majd a bécsi lapok csipkednek bennünket. Mi azokkal ugyan nem törődünk, csak sajnáljuk, hogy határozott működésünk biztos haladására, segédkéz-nyujtás helyett gyakran épen ellenkező módon érintettünk. Nyiltan kimondjuk, hogy a vidéki hirlapirodalom egyik pártnak sem használ, ha politikai pártra szakadva, vidéke socialis érdekeit elhanyagolja. Hagyjuk a politikát a napi lapoknak s mi maradjunk saját tüzhelyünk mellett; a napi lapok sem képesek a politikai áradatban sokszor kigazodni, hát még egy vidéki heti lap... valóban nevetségessé válik, midőn szellemerejét, hivatását, meggyőződését ideiglenesen egy-egy pártnak adja át. Ennyit akartunk mondani asszonynéninek, hogy menyemasszony s más is értsen belőle.

— Keszthely, aug. hó 1868. E lap 29-ik számában közölt, B. F. meggyilkolásával gyanusitott szolga, mogyorófára fölakasztva találtatott. Hullája állitólag keresztül volt lőve. Hogyan akaszthatta föl magát a lövés után? megfoghatlan. Ugy látszik B. F. meggyilkolásában ketten voltak részesek, s az egyik a másikát, hogy a vádat magáról elháritsa fölakasztotta, természetesen előbb agyonlőtte.

Hogy pedig a gyilkosok ketten lehettek, igazolják a sebek, melyeken két eszköz nyomai voltak láthatók. Hisszük, hogy a biróság erélyes eljárása az ügyet tisztába fogva hozni.

E társadalmi életünkre tanulságos eseményt, ha lapunkban helyet adhatunk, később egész terjedelmében közölni fogjuk.

Bizi Ferkó kaposvári zenetársasága szerződtetve levén a jelen fürdői idényre, mégis a napokban megszökött.

4-én az ugynevezett Uj-Majorban este ¼9 órakor tüz ütött ki. Egy 30 öles pajta tele takarmánynyal, 9 részint bükkény-, részint repczekazal hamvadt el. A kár 8—10 ezer ft.

A legközelebb lefolyt napokban, különféle vidéktől vettünk tüzesetek hirét. Legtöbbnyire szándékos gyujtogatás bizonyul be.

K. Gy.

— Aug. 1-én volt lelkes nőnöveldei tulajdonos Piringer Róza nőnöveldéjében az évi vizsgálat, melyben főt. Könnye Alajos igazgató ur egyenkint intézte szakavatott kérdéseit a növendéklánykákhoz. Az eredmény általánosan kielégitő s dicséretes volt. Az uj tanév september 1-én veszi kezdetét.

— Kis-Kanizsa városa kath. elemi tanodájában az érdemsor szerint a II-ik fiosztályban 37, az I-ben 153-an; — a leánytanodában 180 volt a növendékek száma, összesen 370, kik öt tanitó által oktattattak.

Somogy-megyei hirek.

Kaposvár, augustus 7. 1868.

h. Az évnegyedes bizottmányi gyülés, mint mult számban is emlitének, folyó hó 3-án s folytatólag 4- s 5-én folyt le. Legzajosabb volt az első nap, melyen a rabló-történetek és néhány uj tisztviselő megválasztása felett folyt a vita. Másnap már 25—30-ra olvadt le a jelenvoltak száma. S hogy visszatérjünk az emlitett főbb részletekre: I. alispán ur terjedelmes jelentést terjesztve elő a garázdálkodó rablók elfogatása s üldöztetése iránti intézkedéseiről, meggyőződtünk, miként a hatóság részéről semmi mulasztás sem követtetett el a czél eléréséro nézve s a valóban gyors intézkedések minden interpellatiót kizárnak, sőt teljes elismerést érdemelnek, daczára, hogy eredményezők nem voltak. Ülnökökül a két megürült állomásra Fatér János és Vági Mór helybeli ügyvédek lőnek közmegelégedésre megválasztva.

h. A helybeli polg. szabadelvü kör f. hó 2-án esti 9 órakor szinte gyülést tartott, melyen ismét több rendbeli dictiót mondtak ugyan, de eredmény alig mutatható fel valami, — hacsak eredménynek nem nevezzük az ideiglenes elnök F. L. emlékezetes beszédét, melynek folyamában igen óvatatlan kifejezésekkel érintvén „izraelita testvéreink“ jellemét s lovagiasságát“ ezeket az egyletre nézve mostoha testvérekké tette.

h. Lakatos táncmester e hó 1-én tartá meg első próbáját Perczelné tanintézetében. A próbatét, melyen nagyszámu közönség szemlélte a jeles tanitó fáradozásának szép eredményét, ismét uj bizonyitékul szolgált arra, miszerint az eddigelé is közmegelégedésünket kivivta mester a szülők és tánczkedvelők minél melegebb pártolásába jó lélekkel ajánlható s tulzás nelkül mondhatjuk őt hazánk legjelesebb táncmesterei egyikének.

h. Kocsisovszky szintársulata — mely jelenleg a keszthelyi fürdővendégeket mulattatja sikerült előadásaival, hir szerint f. hó 15-én városunkba jő és 6 elő-adást tartand. Néhány jó kis operettet és franczia vigjátékot, és — mint közönségünk izlését ismerjük, elmondhatjuk — lesz jövedelem; ámbár a forró nyári napok nem igen alkalmasak a színészetre. — Örömmel halljuk, hogy a budai népszinház kedvelt tagja Kocsisovszky Borcsa is a társulatnál vendégszerepel.

h. Tognapa Széchenyi-téren a legujabban feltalált tüzoltókkal u. n. extincteurökkel tettek nyilvános kisérletot. Az bizonyos, hogy ez oltó eszköz, mely könnyen és szoros helyekre is hordható feletto sok előnynyel bir, de az is bizonyos, hogy legalább 100—150 db. szükséges, hogy eredményt lehessen valami nagyobb tüz alkalmával produkálni.

Jelentés. Alólirt — Fatér János kaposvári ügyvéd m. törvényszéki ülnökké lett kinevezetése folytán — annak irodáját s összes ügyeit további vitel végett átvevén, — tisztelettel felkéri az érdekelt ügyfeleket, miszerint becses bizalmukat meg nem vonva, ügyeik felőli tudósitás, nemkülönben egyéb további teendők végett hozzám fordulni sziveskedjenek, — viszonzásul részemről biztositom a feleket, miként minden törekvésemet oda irányzandom, hogy megkezdett s általam bevégzendő ügyeik a legsikeresebben és megelégedésükre intéztessenek el.

Kaposvár aug. 5. 1868.

NÉMETH IGNÁCZ
közs- és váltó-ügyvéd.

— Lengyeltóti. E hó 2-án a harangok vészkongása hagyatá félbe vasárnapi ebédünket. Kiki sietett a veszély szinhelyére, de fájdalom, mégis két lakház lett a lángok áldozata. A károsultak számára pár nemeskeblü emberbarát által azonnal megkezdetett a segélygyüjtés, reméljük, hogy e község lakói más községlakói közt igen sok részvevőre találandnak, kik előre is fogadják meleg köszönetünket; tőlem pedig, miután sorsom máshova int, búcsum szivélyes nyilatkozatát: Isten velünk! H—ó.

— Vettük a csurgói helv. hitv. evang. VI osztályú gymn. értesitvényét 186⁷/₈ iskolai évre, melyszerint 6 rendes és egy segéd-tanár működése mellett az 1-ső oszt. 20, 2-ik oszt. 20, 3-ik oszt. 18, 4-ik oszt. 10, 5-ik oszt. 17 és a 6-odik oszt. 16, összesen 101 tanuló élvezte az oktatást. Iskolai könyvtára 2 van, egyik a közkönyvtár 5 ezer kötettel, másik a Földváry könyvtár 300 kötettel. E tanintézet egykori növendéke f. baranyai alesperes nt. Beleváry Ferencz ur 10 ezer forintnyi alapot tett le egy néptanitóképezde felállitására. Csépán Antal somogymegyei első- és Somssich Lőrincz másod-alispán urak által Kaposvárott f. évi május 4-én a kaposvári r. kath. és csurgói h. h. gymnasiumok javára rendezett táncczvigalom tiszta jövedelmének fele 1550 frt s 3 db aranynyal járultak. Igazgató volt ez évben Héjas Pál, jövő évben Zöld Ferencz ur lesz. — A tanév október 1-én veszi kezdetét.

Sopron-megyei hirek.

Sopron, aug. 5-én, 1868.

— Postaügy. F. évi jul. 16-ától kezdve Acsád, Szilvágyon és Győrvárott, Vasmegyében, Zala-Szent-Ivánon Zalamegyében, Nyéken Sopronmegyében, Sásdon, Harkányon és Nádasdon Baranyamegyében, Sellyén Somogymegyében és Oroszvárott Mosonymegyében postahivatalok léptek életbe, melyek közönséges és pénzes-levelek felvételével vannak megbizva. Ezennel közhirré tétetik. Sopron, jul. 20. 1868.

— Az augustusi országos vásár Sopronban f. hó 31-dikén veendi kezdetét, s tart sept. 1- és 2-áig.

△ F. hó 4-én Wandorfban a cséplők vigyázatlansága folytán tüz ütvén ki, egy pajta a benne levő takarmánynyal együtt lett a lángok martalékává.

△ Az összes kimutatás szerint jul. hóban Sopronban házasságra lépett 5 pár, született 38, s meghalt 54 személy.

Vas-megyei hirek.

Szombathely, aug. 5-én 1868.

* Vasmegye közgyülése. Folyó hó 3-án délelőtti 10 órakor vette kezdetét az évnegyedes megyei gyülés; melyre a vidékről nagy számmal egybejött bizottmányi tagokon kivül a karzat is tele volt hölgyekkel. Többféle tárgyon kivül, melyek kisebb jelentőségüek, tárgyaltatott a közbátorság mikinti állása, mely nagyobb mérvben bár nem zavartatott meg, de nem zárja ki azonban a lehetőséget, hogy a farkas-erdőben barangoló hátultöltő fegyverekkel ellátott 7 rabló veszélyessé lehet, hogy azonban fogláraink percussiós fegyverei ki nem állhatják semmi tekintetben a versenyt a rablók fegyvereivel, az tudva levő dolog, miért is határozatba ment ezeknek szinte hátultöltőkké leendő átalakitása, addig is, nehogy a szomszéd megyékben üldöző katonaság elől megyénk területére törjenek, az itteni katonaságnak is rögtöni kiinditása elhatároztatott. Ezek után felolvastatott Nagy Károly körmendi orvostudor elleni hanyagsági vád, melyre azonban az illető személyesen kérte maga ellen elrendelendő vizsgálatot. — Szinte felolvasva lett az igazságügyministeriumnak levele, melyben a törvényszéki irodának 1 kiadó segéd s 4 dijnokkali szaporitását, valamint a telekkönyvi hivatal részére 1 előadó ülnök, 1 fogalmazó s egy dijnokkali szaporitását megengedi, minthogy azonban a töméntelenül elhalmozódott telekkönyvi beadványok annyira szaporodnak, hogy e csekély számu személyzet szaporitás a megyei közönség ohajainak épen meg nem felelhet, ujolag és ismételve elhatároztatott az igazságügyi ministeriumhoz a személyzetnek még négy taggal leendő szaporitása végett kérvény intéztetni.

* Az uj hátultöltőkkeli 2-ik próbát a helybeli katona tisztikar f. hó 31-én délután tartotta meg. — Hivatalos volt városunk csaknem minden müveltebb osztálya. A lőtávolság 150 lépésnyi volt, s az álló franczia czéltáblát számos golyó furta át, mig ellenben a futó olaszt egyedül Balogh Gyula lőtte szíven, és Pippán őrnagy ur lábe fejét, más senki sem találta. — Hét óra tájban elkezdődött a táncz, melyben hölgyeink közül különösen kitüntek: Vidos E., Laki N., Németh H. és Tobis N. urhölgyek, mig ők az impovizált tánczhelyen robotoltak, mi addig a dúsan megrakott asztalok körül con amore lettünk s ittunk fel semvéve a köröskörül felénk irányzott, vont csővel bűvös bájos szemek káprázatát.

* Honvédgyülés. F. hó 3-án tartatott meg a honvédgyülés, melyre, bár semmi nevezetes tárgy elő nem fordult, mégis számosan vettek részt. A nyomorék honvédek közt néhány frt kiosztása után felolvastatott a központi honvédegylet levele, melyben 1000 frtot tűz ki annak részére, ki Beniczky czredes elnök titokszerü és mysticus eltünésének nyomába vezet; ezen somma lefizetéséhez mi is 20 frttal járultunk, továbbá halhatatlan emlékü hős tábornokunk Bem emlékére a piski hidnál állitandó obeliskra 10 frt, valamint a honvéd lap fentarthatására 20 frtot.

* Működvelői előadás. Aug. 3-án a helybeli működvelő szintársulat meglehetős sikerrel adta a „Hűség próbája“ vigjátékot szép számu közönség előtt; Martában Szabó Mari kisasszony maga magát felülmulta ugyannyira,

hogy fesztelen s könnyed játékával ma adta első jelét szép tehetségének, ez alkalommal énekelt először szinpadon, (— erőteljes s szép csengésű hangja nagy reményekre jogositja, de mitől félt az ének kezdetén, hogy ugy remegett hangja. — Vidor udvari-bolondot Tóth ur szokott komikus modorával jól személyesité, Mátyás királyt Kiss ur személyesité, szép sastollat hordott fövegén, valamint a többiek is jól voltak öltözve. Ezt követte a „Szigetvári vértanuk“ tragœdia első felvonása, melyben megható jelenet volt Mária (Hidassyné) kétségbeeső vigasztalhatlan helyzete, melyben művészeti bensőséggel játszott, átérezve adta szerepét; Bauer Roza kisasszony (Anna) rövid szerepében szinte kedves jelenség volt, jól állt a szőke göndör fürtök felett a miskolczi magyar ezüst főkötő. Steiniger ur Szelim szerepét jól adá, Zrinyit Hidassy ur művészileg személyesité; — a többi szereplő is mind megfelelt kiosztott szerepöknek.

* **Halálozás.** Gróf Barbó N. jul. utolsó napján elhunyt. Tetemei a szent-mártoni temetőbe lettek örök nyugalomra letéve.

* **A baloldali** kör a magyar szinházban tartotta meg gyülését, mely zsufolásig telve volt, — mig eddig tán némelyek aggódva gyanították, hogy megyénk baloldali férfiai minoritásban maradnak, ma már meggyőződtek, miszerint a jobboldali kör párt hivei, számát 578-al meghaladta, s még több kerület- és járásból az ivek be sem érkeztek. — Több lelkes beszédet megelőzőleg az ideiglenes tisztikar leköszönt, azon módon meghagyva ujra véglegesen megalakult, csupán egy 3-ik jegyzőül Gróf Festetich Elek választatott meg.

Irodalom.

— **Berecz Antal** „Természet“ czimü népszerü természettudományi lapra nyit előfizetést félévre 2 frt, egész évre 3 frt. Havonkint 2-szer jelenik meg okt. 1-től kezdve. A kéziratok és pénzek a szerkesztőhez Pest, kegyesrendi épület II. emelet 43. sz. a. küldendők. Ajánljuk, különösen a tanuló ifjuság figyelmébe.

— Tisztelt előfizetőimet és aláirómat van szerencsém ezennel tiszteletteljesen értesiteni, hogy „Jerichói rózsák“ czimü költeményfüzetem kézirata Wajdits József urnak kinyomatás végett át van adva, s igy munkám a lehető rövid idő alatt sajtó alól kikerülend, a mikor nem fogok késni azt tisztelt pártfogóimnak azonnal szétküldeni. Megrendeléseket 1 frtjával ezen tul is elfogadok. Lengyeltóti, aug. 3-án 1868.

HOFFMANN MÓR.

Nyilt tér.

Nagy-Kanizsán egyedül Wajdits Józsefnél, Szombathelytt pedig Pillich Ferencz-, Pécsett Sipőcz István gyógyszerész uraknál kapható a nagykeresettségnek örvendő

Forty

orvosféle általános

SEBTAPASZ,

mely rendkivüli gyógyereje, elválasztó érlelő s fájdalmat csilapitó hatása által leggyorsabb, s egyszersmind gyökeres gyógyitást eszközöl különnemü bajokban. — Ily bajok a torokgyuladás, légcsőhurut, börkés barnaság, hártyásgyik (Croup, angina) mindennemü megsértések, harapás, szúrás, vágás vagy égés által támadható sebek, megforrázások, darázsvagy méhszurások, konok fekélyek, zuzatok (contusiok, — meglepő gyors fájdalomcsilapittással — rögzött daganatok, gümők, tályogok, pokolvar (carbunculus, pustula maligna), megkeményedések, genyedések, vérkelések, minden mirigybetegségek, görvélyes fekélyek, fagydaganat, ujjféreg, körömfolyás, körömméreg, vadhus, tagszivacs, csontszú, kificzamitás és megrándulások, továbbá a szülés utáni lábsebek és daganatok, fájós, fekélyzett vagy már genyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlőráktól — a különben elkerülhetlen, életveszélyes sebészi mütétnek mellőzésével — egyedül ezen seb-tapasz használata által menekült meg.

Végre a testbe erősen bemélyedt bárminemü szálka, vagy darázs és méh fulánkja csupán ezen tapasznak rövid idei használata folytán annyira előtünik, hogy azután a testből közönségesen szabad kézzel, sebészi mütét és fájdalom nélkül, könnyen kihuzható, mire a seb gyógyulása gyorsan bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetetlen gyógyszer, melynek jelessége leghitelesebb egyének számos, és különös kivánatra, bármikor felmutatható bizonyitványai által már régen a legfényesebben elismertetett — rendkivüli, s legkülönnemübb esetekben megprobált hatásánál és feltünő sikerdús eredményeinél fogva, melyek használata által még elavult bajokban is eléretnek, jól megalapitott és elterjedett hirét kétségbevonhatlanul igazolja.

A csomagok ára 50 kr. és 1 frt., használati utasitással együtt.

— **Egy cséplőgép** használható állapotban eladásra készen áll, jókarban van s jutányos áron megszerezhető a tudakozó intézet által.

— **Egy nös mükertész** kerestetik egy urasághoz. Előnyös feltételek s kedvező körülmény kinálkozván, az állomás Szt.-Mihály-, ujév- vagy Szt.-György napkor lenne elfoglalható. — Bővebben a a tudakozó-intézet.

Meghaltak névjegyzéke.

Nagy-Kanizsán, Junius hóban.

Magyar Borbála 4 éves. Horváth András 46 év. Proszonyák György 35 év. Jack Ilka 8 év. Schuder Hedvig 3 év. Komesz Kiatalin 1 het. Hits'l Mári 2 het. Unger Ilona 4 het. Cser Rozália 5 hón Pálffy Anna 22 év. Koch János 19 év. Csányi Károly 6 hó. Makovszky Ferencz 2 hó. Gölei Anna 1 het, Piller József 68 év. Szommer Katalin 22 év. Hanizsy Gizella 3 hó. Rózsa Ignácz 2 het. Sölét Lajos 2 het. Gregár János 2 hón. Kappan Kiss Anna 74 év. Gorichal József 5 hó. Reicher József 7 hó. Horváth Katalin 87 év. Sersán Szidonia 2 het. Radakovics Ign. 54 év. Szalai Antal 5 het.

Nyilt pósta.

— Olivérnek Pápán. A szerző valódi nevét kérjük tudatni velünk, anélkül nem hozhatunk semmit. Ha a közönségnek nem is, de a szerkesztőségben tudni kell a szerző nevét.

— Sz. Lajosnak S.-A.-Ujhely. A 2 aranynyal jutalmazott művet igen köszönjük, folytatását kérjük. Jövő számunkban alkalmasint megkezdhetjük.

— A „Honvéd csillaga“ jövend, teljesen kérjük, fogadja szives üdvözletünket.

— H. S. Keszthely. Jöjj át pár napra Kanizsára.

— Beledre. Becses tudositását várom, különösen Lakatos tánczkönyvére nézve.

— Sz. F. Zala-Egerszeg. Főispán ur 5 Mltghoz irt költemény kézirata elveszvén, kérlek szives megküldésére.

— „Alakitsunk lövész-egyletet“ czimü korszerü czikket tárgyhalmáz miatt jövőre voltunk kénytelenek halasztani.

TÁRCZA.

Sonettek.*)

XIV.

Kinyilt virág a hölgykebel, ha már
Az esküvést rebegte ajka el,
S örömgyönyörbe fulva, átölel,
Miként a légitért az illatár.

A két kebel lakója egy sugár,
Aranysugár, amely az égbe fel
Siet dicső szerelme kéjivel,
A föld kietlen és sivár, kopár . . . .

Nem ugy, teremt a nő világot itt,
Kimondhatatlanul magasztosat,
Világos, illatos virágosat.

Szeret s nem érzi kéje kinait;
Azért becsülni kell a nőt s anyát,
Mikért feláldozá szivét s magát.

XV.

Mélyebbre száll a gyöngy, ha a tenger
Hullámzatával az eget veri,
Semmint ha létét csendben heveri,
S csillagokat korbácsolni nem mer.

Igy van érzetivel is az ember
Azok becsét csak akkor ismeri,
Ha sors csapásival kell küzdeni,
Mely a szivben minden szikrát felver.

Csak ha fájdalom torlaszkodik ránk,
Tisztul meg a tiszta érzelem is,
Mint viharban edződik a tövis.

Amit azelőtt elnem birhatánk,
Megszokjuk s elbirjuk ezután
Az üdv mást nem, csak türelmet kiván!

XIV.

A háztetőn tüsökből összetett
Kuszált lakás, a gólyafészek áll,
Erős időt, szelet daczolva vár,
S merengve nézi vészt s a kék eget.

A ház kigyult, a nép szalad, siet
Tovább, tovább s a gólya messze száll...
Dehogy! maradt, a láng között megáll,
Kinyujtja szárnyait, meg igy mered!

Mi szép, családi kép! előbb hal el,
Sehogy kitéve hagyja gyermekét
Veszélynek és — od'adja életét.

Kitől tanulta ezt a gólya el?
Anyától! Oh ki minden érzetét
Övéi közt gyönyörrel osztja szét! —

XVII.

A kis selyembogárt szerettem én,
Gyönyörrel ápolám szegényeket,
Ez érdemes, parányi lényeket,
S naponta bámulón tekintgetém.

Mozognak, esznek, alszanak nap-éjt,
Növesztve dús selyemre testöket,
S talán nevelve is reményöket:
Hogy élni fognak ők szerelmi kéjt. —

Lakást teremtenek, finom selyemt,
Szivöknek annyi édes érzetét
Reményörömbe' gombolyítva szét. —

S miként a szárnyas angyalok szüzen
Világra jőnek és nehány napon
Gyönyörben halnak el — de boldogon!

BÁTORFI.

*) Mutatvány szerzőnek sajtó alatt levő: „Az élet költészete s prózája“ czimü sonette gyüjteményből, melyre előfizetési iv nem bocsáttatik ki, de megrendelés Wajdits József könyvkereskedése utján 1 frtjával elfogadtatik. Szerk.

Egy jóbarátom életéből.

(Elbeszélés.)

(Folytatás.)

Szemeimből két könycseppet törültem ki, az előttem térdeplőt felemeltem.

Ünnepélyes csend követte e jelenetet, mely pillanatokig elnémita. Szüntelen egy gondolat keringett agyamban, egy homályos, alaktalan eszme, mely, midőn szivem lángja egész odáig felcsapott, általa megvilágitva, ajkaimon nyerte e kifejezést: Te nőm leszesz Isten és emberek előtt!

Anyja nemsokára hazajött. — Kiváncsian szemlélt mindkettőnket, őt, ez életkérdésen kivül, még a siker tudalma is izgatta. Óh, mert ő volt, ki leánya érdekében a titkos hálót szőtte, és a dolog menetét, fejlődését intézte.

Másnap ujjára huztam E. kisasszonynak a jegygyürüt s 186*. évi januar *-én törvényes nőm lett. — A kapuczinus atyák templomában esküdtünk.

Rövid időn n ő m súlyos beteg lesz. Egy óranegyed alatt a legnagyobb mérvben fejlődött baja, s nem kissé ütköztem meg azon, hogy az anyját egy piczit sem lepte meg, mintha annak okvetlen be kellett volna következni, s mintha ő már el lett volna reá készülve.

Szaladtam az ismerős orvosért. Velem jött, megvizsgálta a beteget, s kijelenté, hogy már segiteni nem lehet.

Le voltam sujtva, de nem segithettem. Úgy lett, mint az orvos megmondta.

Egy izben, úgy véletlenül, kérdezem az orvost, hány hónapos lehetett az abortizált embrio? Őszintén megmondta.

Én vissza pillantottam, megmérve a nem rég multat, mintha villám sujtott volna meg.

Kinos ébredés volt-e ez! Tisztán láttam mindent, de már későn!!

Tehát e két nő kezében hitvány eszköz voltam. Palást, melylyel egyik gyalázatát, s mindkettő szégyenét takarták el a világ elől.

Tehát csak főkötőre volt e nőnek szüksége gyorsan, nem pedig igazán szerető férjre . . . ?!

Ily gondolatok közt estéledtem meg a várcldali „elips“ egyik padján.

A valóság szörnyű képe feltárult lelki szemeim előtt. Tisztán láttam mindent. Miért kisértette magát általam az orvoshoz? Mert villámháritóra volt szüksége, hogy más valakiveli titkos, vétkes viszonyát, velem, ártatlannal, palástolja. Most már értettem az orvos mosolyát, midőn én vigasztalólag léptem fel.

Most már tudtam, miért akarta ismeretségünket egy izben megszakitani; mert akkor az egyszer felébredt benne a lelkiismeret, csak egy pillanatra is, de anyja bebizonyitotta neki, hogy másképp nincs menekvés a szégyen, — a gyalázat, — a becstelenség iszapjából. Tehát, elfogadta a jó anyai tanácsot, szerepet cserélt, azon álczát tette fel, mely legalkalmasabb volt, és én, mint nyomorult, silány eszköz álltam előtte, s vétkes önzés szülte aljas számitásból feláldozott egy emberéletet, csak azért, hogy közelgő szükség esetében ne kelljen a világ előtt pirulnia erkölcstelenségéért.

Én szegény! oly nőre biztam egész életem boldogságát, ki az Isten oltára előtt képes volt hamisan esküdni szerelmet, örök hüséget, csak azért, mert főkötőre volt szüksége, hogy azalatt a szegény, tapasztalatlan fiatal férj rovására annál szabadabban izenhessen hadat titokban a női hüségnek és becsületnek.

Oly nőnek lettem férjévé, oly nőnek kellett becsületét védenem, kit a becstelenség füzött hozzám, egyházi, szent, széttéphetlen kötelékkel.

Óh barátom! azt hittem, meg kell őrülnöm, megkell semmisülnöm e nagy fájdalom terhe alatt! Nem volt szerencsétlen, nem volt boldogtalan ember a nap alatt, csak én voltam egyedül!!

Éppen azon pillanatban, midőn azt hittem, hogy a menny angyalai irigylik boldogságomat, a legszánandóbb teremtmény a földhátán én voltam!

Ily nagyot nem estek az ég bukott angyalai, midőn az elvesztett végtelen boldogságból egyszerre a kárhozat örvényébe taszittattak!

S mivel érdemlettem én Istenemtől e szörnyü csapást, — e nagy megaláztatást — e megsemmisülést!...?

Azzal tán; mert embertársaim megcsalásában, kijátszásában, nem szereztem magamnak gyakorlatot, és jártasságot, hogy szükség esetében hasonló fondorlatok ellen védeni tudjam magam? Azzal tán; mert óvatosan kerültem a bün titkos, sötét, tekervényes utait, s mint e téren ismeretlen, járatlan, nem ismertem fel a gyilkos lépteket, melyek boldogságomat, jövőmet gázolták le?!...

Vagy talán azzal; mert enmagamból indulva ki, hittem, hogy az arcz a lélek tükre, a mosoly valódi, a könyek nem tetettek, nem hamisak, s a világon minden kéz mocsoktalan?!...

Hittem, és csalódtam!

Ha vétkes voltam, minden bünöm az volt, hogy igazán, mélyen, és tisztán szerettem. Szerettem oly hévvel, hogy a rózsának gyönyörteljes szemléletébe mélyedve, nem láttam a sziszegő mérges kigyót, annak tövében, s illatától elkábultan, a lehullt halvány szirom helyett a kigyót rejtettem keblemre, szivemhez, mely azonnal megmarta azt, halálosan.

Előttem állott anya, és leány.

E két kifejezésben én szörnyeket láttam; gyilkosokat, kik embertelenebbek az utonálló rablógyilkosnál, ki féktelen dühében,—mint az éhező vad — vért szomjazik, mert mig ez csak testet, addig azok testet és lelket gyilkolnak csak azért, hogy ujabb és ujabb vétkeiket legyen mivel eltorlasztani, elfödni, eltakarni a világ rohanó árja, — szeme, — és vizsga tekintete elől.

KEÖD JÓZSEF.

(Vége következik.)

ÜZLETI-HIRNÓK:

Nagy-Kanizsa, aug. 7-én 1868. A magyar kir. kereskedelmi ministerium kimutatása szerint az aratás eredménye Zala- és Somogymegyékben jóval roszabb, mint a mult évi volt, nem akarunk annak ellentmondani és annál kevésbbé biztos forrásból vett adatai czáfolatába ereszkedni; mégis bizton merjük állitani, hogy a buza minősége az eddig piaczunkra kerültekből itélve,rendkivül szép és sulyos; ritka az 1-ő osztályu árpa, mely jó áron kel, az árak különben az előbbi hetive eltéréseen nincsenek. A vevők nagy elővigyázattal vásárolnak, mert a mostani árakat nem akarják irányadóul venni.

Piaczi heti-vásári keletárok.

NAGY-KANIZSÁN, auguszt. 7-én.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Busa 83—85 fontos 3 frt, 3 frt 90 kr. 85—86 fnt. 4 fr. 20 kr. 87—88 fts. 4 frt 30—50 kr. Ross 78—79 fnt. 2 fr. 60 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 70 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 50 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 80 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 25 kr. 67—68 fns. 2. frt. 35 kr. Kukoricza 2 frt 40 kr., 2 frt 80 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 90 kr. Zab 45—47 fns. 1 frt. 35 kr. 47—48 fns. 1 frt 45 kr. Pohánka 66—68 fns. 2 frt. 50 kr. 68—70 fts 2 frt. 65 kr. Paszuly fehér 4 frt. — kr. Paszuly, tarka 3 frt. — kr. Gubó elsőrendü 15 forint — krajczár.

Gazdászat.

Az országos magyar gazd. egyesülethez vidékünkről következő szakértői tudósitás küldetett:

— **Somogymegye.** Kaposvár, jul. 4. Somssich Lőrincz. A mult évi termés általában minden gabnanemüre nézve kevés kivétellel — jó volt; az idei termés szintén az egész megyére értve, egy harmadrészben oly jó, mint a tavali volt; két harmadára nézve azonban középszerü; a vetések dültek s a búza üszögös; a tavaszi vetések eredménye szintén ilyen. A kukoricza, répa, burgonya jól áll·

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra	22 percz.
„	„	„	estve	9 órakor.
„	„	Bécs „	reggel	7 óra 15 percz.
„	„	„	d. u.	3 óra 30 „
„	„	Triest „	d. u.	1 óra 50 „
„	„	„	estve	9 óra 25 „
Érk. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra	6 „
„	„	„	d. u.	1 óra 20 „
„	„	Bécs „	délben	12 óra 31 „
„	„	„	estve	7 óra 28 „
„	„	Triest „	reggel	5 óra 25 „
„	„	„	délben	12 óra 52 „

— A „HAZA“ életbiztositó magyarbank f. évi jul. havi üzletforgalmi kimutatása: Benyujtatott 919 db bevallás 973,531 frt tőkére, —— frt ezüst, 5100 ar. s 45,000 franc; függőben maradt a mult hónapból: 1.049,385 frt tőkére, 65000 franc, 1610 db ar. s 5400 frt ezüst; összesen 2,022,916 frt 1500 frt ezüst, 6710 db ar. és 65,000 franc. Ebből kiállittatott 578 darab halálesetére 762,680 frt tőke, 2100 drb ar. és 10,000 franc. 178 db életesetére 219,900 frt tőke és —, — franc. 49 db tulélés csoportokba 31,288 frt tőke. 51 db ellenbiztositásra 32,083 frt tőke és 1500 frt ezüst. függőben maradott 859,465 frt tőke, 1500 frt ezüst, 4610 db ar. s 55,000 franc. elutasittatott 117,500 frt s 1500 frt ezüst; összesen 2,022,916 frt tőke, 1500 frt ezüst, 6710 db ar. s 6,500 franc. A bank működésének kezdete óta, t. i. mult év September 1-től Jul. hó végeig az összes benyujtott bevallások összege: 12,151,008 frt, 18,070 db ar., 8800 tallér, 129,800 frc. s 9500 frt ezüstbe.

Bécsi pénzárfolyam, aug. 7.

5% metaliques 58.40; 5% nemz. kölcsön 62.50; 1860-ki álladalmi kölcsön 84.— ; bankrészvények 7.29; hitelintézeti részvények 211. 10; London 113.60; ezüst ágio 111.35; arany darabja 5.39 kr.

Heti naptár.

augustus 9-től 15-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hld. utj.
Kath. Ev. Jézus megsiratja Jeruzsálem városát. Lukács XIX, 41—47.				
9	Vasárnap	D 10 B. A. elh.	D 9 Emőd	[illegible]
10	Hétfő	Lőrincz vért.	Lőrincz	[illegible]
11	Kedd	Zsuzsanna szüz	Tiborcz	[illegible]
12	Szerd.	Klára sz.	Klári	[illegible]
13	Csütörtök	Hippolitus vért.	Ipoly	[illegible]
14	Péntek	Özséb, Ath. †	Özséb	[illegible]
15	Szombat	Nagy Bold. Assz.	N. B. Assz.	[illegible]

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 33. szám, augustus 15. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész iven. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: 6 frt. — kr. Fél évre 3 „ — „ Negyedre 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petitsorért 1-szer 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Mivel az ember nevelés által válik emberré, mutattassanak ki annak előnyei egyesekre ugy, mint egész nemzetekre.

— *Erkölcstani pályamü.* — *)

Azt mondja a magyar bölcsészeti irodalom egyik tekintélye, Horváth Cyrill, hogy:

A nemzet mint belölről fejlödö egész csak olynemü jónak örülhet igazán, mely az ö sajátszerü hivatásával megegyező, és hogy az emberiség nagy egészletében önmagát fejlesztö nemzet épen oly organismus, aminö organismus a nemzet egészében önmagát fejlesztö egyén; továbbá, hogy a nemzet épen ugy bir eredeti hivatással, mint az egyén.

És e szavak a nevelési közszükségletre vonatkoznak. Közszükséglet alá pedig tartoznak ugy az egyes egyének, mint az erkölcsi személyek.

A nevelés egyesekre nézve szükséges azért, mert egyesek észlete képzi az erkölcsi személyeket; erkölcsi személyekre a nevelés szükséges azért, mert szigoru föladatuk, s hivatásuk az, hogy — miután a nevelésben lényeges részt vettek volna, benne más szintén erkölcsi személyt részeltessenek mint a mely még, nem izlelte meg olyannyira ugyanannak áldásos gyümölcseit. És valóban igy látjuk ezt az emberiség történetében.

Első szüleink minden szép tulajdonnal ékesittettek föl az Istentől: de miután az Ur parancsát megszegték, értelmök megho mályosult, elvesztették eredeti szentségüket s igazságukat, és az Isten haragjába esvén lelki halált, következésképp az örök kárhozatot is vonták magukra. Ekként már gyermekeikben a jó és rosz vegyitékét ismerjük fel. Midőn az emberi nem a babiloni eset után Szem, Chám és Jáfet törzsei szerint három részre különült, későbbi időkben a még jobb érzelmüek, és ismeretekben inkább haladók indultak a nevelés üdvös eszközeivel az ellentulajdonuak megszeliditésére.

És ily phásisokon megy az emberiség keresztül még jelenleg is, de mégis sokkal nemesebb eszközök közvetitése mellett mint a régibb időkben.

Szükségesnek találtuk ezt előre bocsátani, mielőtt a nevelésről, mint az emberiség nélkülözhetlen drága kincséről szólanánk, hogy későbbi fejtegetésünk annál szilárdabb alapokon feküdjék.

Most pedig kérdjük, mi tulajdonképen a nevelés? E kérdés röviden kifejtve igy hangzik: A nevelés az ember szellemi ténykedésének irányadója, és vezérlö eszköze.

E rövid megfejtés azonban egy könnyen ki nem elégit, hanem ismét az a kérdés merül fel, hogy mik teszik a nevelésforgalmat eszközö? Felelet:

Teszik a szülök, gyámok — vagy elöljáróktól hintett, és nemes czéloknak megfelelö magvak, t. i. családi szép oktatások a jóra, erkölcsi példabeszédek a nemesre, tanintézetek a nemzet szellemi eröinek kifejtésére stb.

A nevelés, mint a szellemi munkásság iránytüje, egyesek erkölcsi életére nézve vagy nagyon veszélyes, vagy igen üdvös: a szerint a mint a nevelés vagy fonák, vagy jó.

A fonák nevelés felette kártékony, mert ha a szülök az ifju, és még gyönge elmét balvéleményekkel tömik, ha az ártatlan szivnek csábitás vagy bármi más módon keletkezett gonoszsága ellen írt jó elöre nem nyujtanak, ha a vakmerőség, engedetlenség és daczoskodás nemtelenségeért szülökhöz mért szabályok szerint nem fenyitik: utóbb mindezek azt a káros következményt vonják maguk után, hogy a szülök függnek a szülöttöl, és nem viszont — mint azt a természet rendje követeli. A szülök ily gondatlansága, s tévedése mintegy készakaratilag rontja meg a még ártatlan sziveket, és pedig annyira, hogyha jó elöre nem veszik orvosi kezelés alá, talán örökre is szerencsétlenek erkölcstelenek fognak maradni.

Rosz utra térittetnek a gyermekek szülöik gondatlansága következtében rosz példaadás, és csábitás által. Ami különösen ez utolsót illeti, a csábitások leginkább erkölcstelen társaságokba vezetik az ifjut, és az ezáltal elöidézett veszedelem oly nagy, és kimondhatatlan, hogy mint elvitázhatatlan tudósunk, Purgstaller megjegyzi: Az ily társaságokbani fajtalan beszédek, gyalázatos tettek a tapasztalatlan ifjuban nemcsak az erényt, és vallásosságot, hanem még a becsületérzést is elfojtják és odavezetik, hogy a büntétbe örömet keressen.

Következménye a fonák nevelésnek az is, hogy a rosz könyvek olvasása iránti hajlamot felette módon felcsigázzák, és e rosz könyvek jelenkorunkba nem egyebek, mint a regények, melyek olvasásától való örizkedést különösen az ifjaknak, kikben az érzetek minden jóra hamar lobbot vetnek, kiki — ha igazságszeretetből szive sugalmát követeli, a legnagyobb jóként fogja tanácsolni.

Mindezekre vonatkozólag H. K. ujabb aesthetikusunkkal tartva, mondom, hogy némely tanulékony ifju szenvedélylyel olvasgat jót, és rosszat, s kellemes időtöltéseiben nem ritkán regények játszák a főszerepet. . . . . Kötelességünknek tartjuk itten e fajtalan eszközöknek irodalmi szerzöit — értvén a nevezetesebbeket — mint az ifju szivekbe mételyt hintőket tüzetesen megismertetni, s az attól való óvakodást legőszintébb szivből is tanácsolni. — „Mondják, hogy a legroszabb könyvekben is van valami jó; két mérö polyva közé rejtett két buzaszemhez hasonló ez; egész napon által kell keresned, hogy megtaláljad, és ha megleléd, akkor veszed észre, hogy nem érdemlék meg a fáradságos keresést“ — mondja Schackespeare. Nem osztjuk itt azok véleményét, kik azt mondják, hogy az ifjaknak a roszat is lehet olvasniok, mivel a rosznak épen ellenkezőjét, a jót tanulják belöle. Kik ezt állitják, azok nem ismerik az embert, mint oly lényt, mely a roszra mindig hajlóbb mint a jóra.

De térjünk vissza H. K. fölvett aestheticusunkhoz, ki azt mondja, hogy a regényirók az alvilágban mutatják az életet. Franklin a villámhárito feltalálója 1760-ban az éjszakamerikai szabadságharcz gyúpontjául tekintendö Bostonba állitá fel az első kölcsönkönyvtárt, melyben a regények minden válogatás nélkül legnagyobb számmal levén, ezzel alighanem több villámot szórott a szivekre, mint a mennyit a házak tetöiről elháritott. Horváth szerint a franczia regényirodalom a leggazdagabb. Ujabb müvei a tulságok honába röpitik az olvasót, hol a legtorzabb, és legnyugtalanitóbb álomképekkel találkozik. — Balsac „Phisiologie du Mariage“ regénykе után itélvén korunk társadalmi romlottsága regényirójának tekinthető. — Paul de Kock, a grisettek regényirója, számosak bölcs itélete után, sikamlós és ledér. A szellemdús Victor Hugónak legélénkebben ecsetelt alakjai borzalmasak. A termékeny Sue Jenö Bolygó Zsidójáról ezt mondja a „Revue des deux Mondes“ az erkölcsi világ anathemájára méltó, s e szerzö müveinek kapossága korunk irodalmi sülyedésének szomoru jelzete. E jezsuita-faló mint szabadalmas nagy kereskedö üzérkedik a nép vétkeivel, ennek izlése szerint gyártván regényeit, mik gyakran kiégett kőszénhez, vagy elhamvadt lávához hasonlitanak, hol a sziv maga is hamuvá válik. Dumas Sándor találó alakitó genie jével kötetlen hangzatokban veti magát a világba tekintet nélkül a magasabb harmoniára.

Mindezek mint villámhozó felhök forognak az irodalom egén, és ideje volna, hogy ez üres eredményü irodalmi tárgyakat más nemesebb szivet és elmét képezö tudományos könyvek olvasása és tanulmányozása szoritaná le az olvasgatás teréről. Mert ha van, a mi roszszabbul hat az ifju kedélyre, mint akármi, ha van, mi az erényt rontja, a szivből a nemes érzelmeket kiöli, a nyert jó nevelést megvesztegeti, és tévutra vezeti, utoljára pedig szánandó következményekkel tetézi: ugy a regényirodalom iránti szenvedély az. Azonban meg ne feledkezzünk Eötvös Karthausija, Chateaubriand Vértanui, Fáy András Béltekyház és Halmay családjáról, mely utóbbi afelöl, hogy a regény kellékeit igazán és pontosan foglalja magában, még valóságos házi nevelö is. Ezekből a sziv nemes épülést, a jó nevelés még több jót gyüjt magának, és általok olyas tettekre indittatik az ember, melyek végbevitele, de már elhatározottsága mellett vagy még elött is igazán elmondhatjuk költöink királyával:

Tettek után török, és munkát ha nem adhat ez a föld;
A pokol álljon elö, avval lesz harcza karomnak;
Hogy mikor a nyugalom napját kezeltetni látom,
Lelkem üres ne legyen nagy tettek gondolatától.
(Vörösmarty).

Ennyi legyen elég a fonák nevelés és annak káros következményeiröl. Menjünk át a jó nevelésre.

SZERÉNYI LAJOS.

(Folytatása köv.)

*) E jeles mü Kecskeméten julius 16-án a casino termében felolvasatott critica szerint 2 aranynyal jutalmaztatott. Szerk.

Alakitsunk lövész-egyletet.

Az átalakulás eme legujabb szakában, melyben a haladás szelleme követeli vivmányait, melyben a polgárisodás elöretörö ösztöne tettekre hiv fel mindenkit, egy hiányt vélünk betölteni, mely sokkal fontosabb mintsem egyelöre hinnök.

Egy eszme pendült meg a legközelebbi napokban, mely a midőn szavakban nyilvánult, legott számosan helyesolve sajátjukká tették, s annak üdvös voltát a közömbösök is elismerték.

Ez a lövész-egylet megalakulásának eszméje volt!

El nem titkolható öröm, s egy neme az ön büszkeségnek vonul át a léleken, a midőn minden nemes eszme felkarolásához, és megteremtéséhez polgáraink oly önkint minden utógondolat nélkül csatlakoznak.

Okulva a müvelt nyugoti nemzetek példáján alakitsunk lövész-egyletet, s a még csirájában rejlö gondolatot fejleszszük, s érleljük meg.

A midőn ez eszmét a nyilvánosságnak átadjuk, egyidejüleg felhivást s aláirási ivet is bocsátunk ki, s mihelyt 100 aláiró lesz, megalakulunk.

A szunnyadó eröket riasszuk fel a tespedés álmából, s buzditsuk tettekre, hogy mint szabad hazának szabad gyermekei önerönkből emeljük magunknak fel a haladás emlékkövét, mely mellett a szabad társországok eszméi a mienkkel rokonulnak, s annak fiaival az önzéstelen tiszta egyetértés nyujtja kölcsönös szoritásra jobbját.

Hogy városunkban legközelebb megfog alakulni a lövészegylet feljogosit hinnünk azon minden nemes, és szép iránt mutatkozó részvét, mely a Gizella, torna, dalárda, takarékpénztár, temetkezési stb. egyletek megalakulásában nyilvánult.

Fel tehát megyénk minden rendü polgára, — épületünkből még egy kö hiányzik, — alakuljunk, s városunk szép jövöjéhez egyengessük utját a haladásnak.

Kelt Szombathelytt aug. 6-án 1868.

SZALMAY ANTAL.

Viszhang a népiskolai törvényjavaslatra.

Motto: Mennyi az 40 + 50? — Sára: Nem, csak 90!

(Folytatás és vége.)

Azok, kiket közelebbröl érdekelne a hazánkbani népnevelés ügye, még azok sem igen iparkodnak elömozditásán közreműködni, s legfeljebb ajkaikon hordják e szép phrasist: „Népnevelés jöjjön el a te országod!“ Czél és irány fel van áldozva az eszközökért, s utóbb sem tudjuk tulajdonképen — széna-e, vagy szalma? A népnevelést akarják-e elömozditani az összes

tanitóság anyagi érdekében, — vagy a tanitók anyagi állapotát akarják-e javitani a népnevelés érdekében? — Feleljünk e kérdésre. Nekünk ugy tetsz.., hogy az elsőt akarják tenni, pedig az utolsó volna szükséges, mert az első esetben a tanitó részéről épen nincs köszönni való benne. Ilyformán a jelenkori népnevelők nem élvezendik fáradozásuk és lelkesültségük legcsekélyebb diját sem, de oly szolgabérért, a melylyel a legszükségesebbeket is alig fedezheti, oda hozván a népet, hogy majdan belátandja a népnevelés szükséges voltát, az utánok következőknek egyengetik az utat.

Szükség volna a tanitóknak legalább azt a kiváltságot megadni, hogy a fiu apja után örökölhesse a fáradságot, a bért, meg a — nyomort. Egy kis érzékeny történet ugyan, a melyről többet lehetne szólni, de csak röviden fogom elbeszélni, s ha ez eset egyedül áll, örvendeni fog szivem keservében, kinjában is. Beléptem egy haldokló tanitó szobájába, ott feküdt a 30 évon át ernyedetlen buzgalommal működött kartárs és várta halálát könyező szemekkel, inségéről tanuskodott a testén lévő halálizzadtságtól átnedvesedett szakadt gyolcsing, hü neje, kinek szemei hat napon és hat éjen át be nem zárultak sejtve talán a hosszu elválást, aléltan könyezett fáján, keservesen, amott az egyik zugban négy fiu, kiknek egyike már elérte a 16-ik évet, tépett rongyos ruhában, — az egyik alszik, jó, nagyon jó neki az álom, elfeledteti a kinzó éhséget, mert mindegyikök két nap óta nem evett egy darab száraz kenyérnél egyebet, az a legnagyobbik fiu, kiről tanárai azt mondják, hogy ernyedetlen szorgalmu kitünő deák, az hallgat mélyen, csak könnyei hullanak záporként, a többiek kenyérért esdenek, de anyjok sem tud adni, mert nincs. A halálharcz könnyü volt, egy tekintet a nőre és a gyermekekre, s ezek láttára a fájdalom a halálharczot vivó kebelből is kisajtolta a keserv könyeket. Elaludt, az ajk, mely harmincz éven át a hasznos ismeretek és az erkölcsök nemes magvait ültette ezer és ezer gyermek szivébe, az az ajk néma volt, — oh! ha beszélni tudott volna. Leborultam a kartárs hullája fölé, és áldottam az egek és a földek Istenét, hogy én is tanitó vagyok, — mert arcza oly nyugodt, oly tiszta volt, mintha a szellem lakta volna még a porhüvelyt legáldottabb pillanatában. — Hagyjuk! — ez sem regény, némely embernek sorsa a martyrság, — a község és ennek Excaturjai erőmegfeszitéssel iparkodnak czéljaik elérésére s a kormánytól javaslatba hozott minimumot maximumnak véve, egész készséggel engedelmeskedik a kormány parancsának, mert ez utolsó nem minden haszon nélkül jár. Szeretik, ha nyomorban él az, kinek kezébe teszik le gyermekeik szellemi és erkölcsi fejlődését. Csodálatos kinövése az emberi gondolkodásmódnak, mely ugyanazon alapon fejlődött, a melyen a feudális rendszer alapult. Félnek, hogy a tanitó, ha kényelmes életmódot biztositnak számára, a kisebb-nagyobb kényelemhez szokva, nem teljesitendi kötelességeit elegendő buzgóan, pedig ha körülnézünk egy kissé, az ellenkezőről győződhetünk meg. Éhezik és nyomorog, s felteszik róla, hogy vidor kedélylyel jelenjék meg az iskolaszobában. A tornászat is tantárgygyá válván, éhgyomorral gyönyörü bukfenczeket hányhat, s játszhatik katonásdit, ő ki az államnak legnyomorultabb, legszánalomraméltóbb napszámosa. Stoicus egykedvüség és cynicus megelégedettség kell hozzá, hogy az ember keble vihartól felkorbácsolt tengerként ne háborogjon keservében. Csaknem gunyként hangzik a törvényjavaslatban felhozott fizetési átlag szemben ama gyönyörü frázisokkal, melyek a nevelés és népoktatás érdekében minden oldalról oly kegyeletteljes szavakban mondattak és irattak.

De legalább 5—5 vagy tiz-tiz év utáni fizetési javitás 50 vagy száz frtjával hozatott volna szóba? Méltán örülhetnek a községek és Isten ments! ne féljenek semmit a definitivumtól mint azelőtt, mert ily fizetés mellett egyetlen egy tanitó sem éri meg nyugdijaztatása idejét. Mindenki megkivánja, hogy fáradságos munkája után megélhessen, a tanitó csecsemője az emberiségnek, neki kimérve adják az eledelt, hogy meg ne rontsa gyomrát. A legmélyebb tisztelettel viseltetünk ő nagyméltósága a cultusminiszter intentiói irányában, de félünk, hogy e törvényjavaslat életbe léptetésével az eredmény oly kétes lesz, mint a népnevelési egyletek eszméjének megtestesülése. Nem érzem magamat hivatva, hogy a népiskolaügy emelése érdekében tervezeteket csináljak, de a körülmények minden embert többé-kevesbbé felhivják arra, hogy kötelességérzetének megfelelve talán használható, talán nem használható véleményét szerényen kijelölje. Ennek következtében közlök itt egy tervet, mely őszintén megvallva nem az én agyamból ered, de szerény véleményem szerint, ha némi módositásokkal is használható volna, és talán mindenesetre figyelmet érdemel.

A kormány a törvényhozó testülettel egyetértve kegyeskedjék elhatározni, hogy vallásküLönbség nélkül az aggkoru tanitóknak a tanitó özvegyek és árváknak egy millió forint rendeltessék dijul és körülbelül ilyformán osztassék széjjel.

300	tanitó	50 évi műk. per	500 ft	= 150,000	ft.
400	„	45 „ „ „	450 „	= 180,000	„
500	„	40 „ „ „	400 „	= 200,000	„
700	„	30 „ „ „	300 „	= 210,000	„
800	„	25 „ „ „	250 „	= 200,000	„
300	„	özvegy és árva	200 „	= 60,000	„
3000				1,000,000	ft.

Ily módon 3000 család mentetnék meg a szükségtől és nyomortól, s e tett lelkesedést szülne Magyarország tanitóinál, és mily összeg egy millió államunk budgettjében? hol annyi milliót emészt fel a közösügyek hosszu sora, s hol a civilizatió érdekében annyiba kerül a hátultöltő puska fábrikátiója. A népnevelés nemesebb, érdemesebb czél, melyet meg vagyunk győződve róla cultusminister ur ő excellentiája szem elől téveszteni nem fog, de a mit csak a néptanitók ugy anyagi mint szellemi emelésével lehet biztosan elérni, mert ezek nyomornélküli jövőjében fekszik hazánk népnevelésének jövője is. Jövőre másról.

Lengyeltóti, julius 28-án 1868.

HOFFMANN MÓR.

Heti szemle.

Augusztus 14-én, 1868.

— Győrött a légszesz csövek lerakását már megkezdék.

— A szivarfogyasztás Francziaországban is naponként nagyobb lesz, mig ugyanis 1862-ben 800 ezer kilogramm dohány gyártatott szivarrá, 1867-ben már 3 millió kilogrammra rugott.

— A névtelen fenyegető levelek ugylátszik divattá kezdenek fejlődni: a szegedi prépost is kapott névtelen levelet, melyben élete elvesztésével fenyegettetik, ha a levél átadójának, egy ottani koldusnőnek 50 frtot nem fog kézbesiteni; hir szerint a makói prépostot is hason tartalmu levéllel lepték meg. — Leányrablásért valami Alfrédet itélték legközelebb Bécsben egy havi börtönre. Ugy látszik a bécsi bölcsek egy leányt nem becsülnek többre egy csirkénél. — Babajt és két társát alföldön a szarvasi csendbiztos és pandurjai a csorvási erdőben agyonlőtték. — Karagyorgyevics volt szerb fejedelem letartóztatására a pestvárosi kapitányi hivatal rendeletet kapott, le is tartóztattatott.

— A Bécsben tartott lövészünnepélyre Németország minden részeiből, Schweicz, Magyarország, sőt Amerikából is érkeztek lövészek. Az összes vidéki lövészek száma 10,000, kik nagy pompával és ünnepélylyel fogadtattak. — Az algyógyi urodalomban 90 katona aratott 1 frt 90 krnyi napidij mellett. — Sz.-Pétervár városa alatt, a föld mélyében tüz dühöng, valószinüleg kőszéntelep gyult meg, s füstfelhők állnak a város felett. Az égésnek nagy terjedelmünek kell lenni. Mondják, hogy Moszkva irányában nagy pusztitásokat tesz, sőt még a vasutakat is megrongálta. — József nádor emlékének leleplezése szeptember hóban fog megtörténni Pesten. — Beniczky egy rokona a budai kapitányságot felhivta, hogy Uj-Pest közelében keressék az eltünt hulláját, mert ő gyanakszik, hogy ott volna feltalálható. — Komárommegyében julius hóban több tüzveszély történt, nevezetesen Izsán 145 ház, Perbetén 180-on felül, Banán 26 ház égett el — mely közül csak Izsán volt 20 ezer frt körül biztositva. — Pakrácznál, Zágráb környékén, a falusi nép egészen elpusztitá az ottani cseh letelepültek mezőit és legelőit. — Budavárában már hozzáfogtak a történelmi emlék táblák felállitásához; mind azon házakban, melyek történelmi nevezetességgel birnak, lesz egy emlék tábla befalazva.

Zala-megyei hirek.

— Hévizit. levezőnk irja aug. 10-ről: A hőség roppant nagy, a viz 25 fokra emelkedik. Társas élet van ugyan, de nem élénk, mi nem csoda, mert sánta, béna s más betegek gyógyitó helye inkább a hévizi fürdő, semmint a mulatóké. A szálláshiány érezhető; alig érkezik meg valaki, szobájából már is üzik, mert eleve prenumerálva van reá. E miatt sokan visszafordulnak idének előtte. A szentandrási határban van egy uj Mexico nevü vendéglő, hol egy kis szobában hárman is laknak, noha az idejárás kellemetlen. Keszthelyen is drága a szállás, Héviz és Keszthely között omnibus jár. Igen helyesen cselekednék Héviz földes ura, ha egy nagyobbszerü vendéglőt jelentékeny mennyiségü szobákkal épittetne, a szenvedő emberiség iránt jótékonyságot gyakorolna ugyan ez által, de jövedelmező is lenne, s emelné Héviz jó hirnevét.

— Zalamegyéből Keszthely városa küldöttségileg bizalmát jelentő ki Deák Ferencz nagy hazánkfiának. — A küldöttségben résztvettek: Simon Vincze prépost, Hertelendy Kálmán zalamegyei képviselő, Reischl Ferencz, város birája, Czesznyák László, Stokker Antal, Trsánczky L. ügyvédek és Nagy Sándor, városi tanácsos, kiket Deák Ferencz szokott patriarchalis szivességével fogadott s az üdvözlő prépost beszédére válaszolva, kérte a küldöttséget, hogy örömét s köszönetét jelentsék ki otthon polgártársaiknak. A tisztelgők ezután hosszasb társalgás után szives kézszoritással elbucsuztak.

— A „Hazánk“ s a „Hon“ 183-ki számu esti lapja ismét hibásan vett át lapunkból egy közleményt t. i. a vasmegyei baloldali kört, nagy-kanizsai s igy zalamegyeinek irja. Ez érdemben több rendbeli nyilatkozat s óvástétel érkezvén hozzánk, ezennel kijelentjük, hogy Nagy-Kanizsán tényleg baloldali kör nem is létezik. Jelen nyilatkozat közzétételére a „Pesti Napló“ tisztelt szerkesztősége is többek által felkéretik.

— Halálozás. Hild Gusztáv Becsehelyről maga és gyermekei Christina, Grunner Ernőné, Emilia, Rezső, László és Carolina nevében fájó szivvel jelenti felejthetlen, jó nejének s illetőleg anyjok Hild, szül. Renner Erzsébetnek, élete 53-, boldog házassága 29-ik évébeni hosszas betegeskedés után f. évi aug. 10-én d. e. 9 órakor történt halálát. A nemesszivü jó nőt nemcsak családja, de minden ismerőse szivből gyászolja! Béke hamvaira! — A gyászlapról nyomdahibából hagyatott ki a László név, mit ezennel egész készséggel kijelentünk.

— Zala-Egerszeg, aug. 11-én 1868. — Színészeink, kik legujabb és többnyire 184$^8/_9$-ki időből származott magyar szindarabok ügyes eljátszása által mulattaták pár heti idő óta közönségünket, a „Szabadság harcz“ czimü szindarab előadásával végezték be itteni szereplésöket s innen minden bizonynyal Körmendre menendnek, hol állitólagosan német szinészeket váltanak fel. — Kendy e derék szintársulatát bátran ajánlhatjuk a t. cz. körmendi közönség pártfogásába.

r. l.

— A zala-egerszegi rom. kath. főelemi tanodában az 1867—8 tanévben az összes fitanulók száma mind a 4 osztályban 292. Ezek közül a 4-ik osztályban 6 kitünő, 10 jeles; 18 első rendü és 13 elmaradt tanuló, a III-ik osztályban 15 kitünő, 14 jeles, 11 első rendü, 5 másodrendü és 12 kimaradt tanuló —; a II-ik osztályban 7 kitünő, 10 jeles, 34 első rendü 10 másodrendü és 9 kimaradt tanuló —; az I-ső osztályban 19 jeles, 31 első rendü és 7 másodrendü tanuló, ugyanitt a kezdők közöl 9 jeles, 37 első rendü és 15 kimaradt tanuló volt. — Igy tehát 49 tanuló többnyire a tanügy iránti közönyösség miatti elmaradtával. Vajha már bekövetkeznék azon boldog idő, mikor cultusminister ő nmltga által az országházának asztalára letett törvény javaslat megvitatva és kellően módositva szentesittetnék, hogy az iskola kényszer behoztával ily számu kimaradások ne történhetnének.

— Aug. 10-ki nagy-kanizsai vásár alkalmával 3 bivaly egy hajadont, egy koldust és egy kis fiut veszélyesen összetiport, 13-án pedig egy borjas tehén egy kis fiut..... óhajtandó, hogy vásár alkalmával marhák ne hajtassanak a városban keresztül, este a csorda hazaeresztésekor pedig gyermekeket az utczán ne hagyjanak magukra; egyébiránt rend, rend s czélszerü intézkedések hol késtek az éji homályban?

(Beküldetett.)

Somogy-megyei hirek.

Inke, augusztus 8-án 1868.

Tisztelt segédszerkesztő ur! Julius huszonötödike volt. — Az ég derült, a nyár legszebbik napja, melyben a napnak sugarai égetőn lövöltek le reánk, — e napnak szép reggelén uti köntösöm nyakamba keritém, hogy Ausztria fővárosát a világhirü Bécset megtekintsem, hol épen akkor a német szövetség által rendezett lövészek ünnepélye tartatott. A kanizsai indóháztól alig néhány órai utazás után előttünk terülé el a kies és szép rónaságával áldott Vasmegye, a szebbnél szebb gazdasági épületek, és a szántóföldek oly számitássali beosztása, melyek 30—50 éves erdők által festőileg környezvék, — a vasutmentében ezek közül emlitést érdemel Gróf Festetich György molnári, ns. Szegedy Herman acsádi, és a világhirre kapott czenki uradalom; hol látni és tapasztalni lehet, miszerint az industria világának láthatára mily kiterjedett; bár a gondviselés engedné, hogy ezen gazdaságokat ne csak futtában a mozdony után ragasztott 3-ad osztályu kocsiból, hanem bensőleg is egész élvvel szemlélhetném. Délután két órakor érkezénk Sopronba, honnét $^1/_4$ négyre Bécsujhelybe, melynek délnyugoti részén láttuk az ausztriai havasokat az ég felé nyullani, a bámulatos és regényes hegyek aljában elértük a kedélydus és hirneves Badent 100-akra menő nyári kéjlakával, honnét csakhamar szemléltük a déli részen elterülni a fővárost, Bécset, — midőn megpillantám, valóban mint tengert ugy láttam előttem elözönleni, csodáltam az emberiség tevékenységét, mely e roppant kőhalmazatothangya szorgalommal hordta össze, és mint ápolja azt; bizony munkás a német nép, és jól is szeret élni; müvelt szivélyessége által pedig valóban meglepi az embert, másként van mint itthon hallám, és számtalanszor tapasztaltam: a kegyes olvasó bármint itéljen felettem, de azt merem mondani, hogy bennem csekély ellenszenv él a német sógorok és kivált a középosztály iránt, — de miért is; hisz többször mint nem magunk és saját gyümölcsünk idézték elő a haza, a nemzet szenvedéseit. A népek élete s java leginkább saját ösztartásuktól függ — szerintem egészen önmagán kivüli okok miatt még egy sem veszett el. 26-ika reggelén hét órakor láttam a lövész sereget különféle német szinü lobogón és két katonai zenekar kiséretében a praterbe kivonulni, kik közül egy svájczi volt szerencsés a főnyereményt 4000 forint összeget elnyerni, a lövöldébeni kivonuláskor öröm hullámzott minden egyes arczon, a véletlen — miután nem magam lábán mentem, hanem in pace Domini ugy vittek — három földim közelébe sodort egymásra tekintének, és mintha a találkozás pillanatában mondani akartuk volna, hogy a lángoló szeretet és összetartás más nemzetnél is él nemcsak mi nálunk. — 27-én reggel felkeresém W. K. urat az uriutczában, kinek barátságos kiséretében először is a colosalis épületet a Belvedert látogatánk meg. — Oh boldog Isten! mily nagyszerü, mily fényes mesteri müvek vannak itt egész osztályozással felfüggesztve, egy anya, ki éhenhaló gyermekét siratja! valóban a fájdalom legkinosabb vonásait láthatjuk müvészi kezektől, — a mellékszobában az örökké mosolygó kántor, — még egyik teremben roppant meglepő látványt a 16-ik században uralkodó fekete halál példánya. — Estve a Wieden szinházba mentem, hol szép Helena adatott Geisztinger kisasszony által; igen kedves szinpadi alak, hangja kellemes és sok érzéssel énekel. Szvobodának ritka praecizióval sikerült a szép pásztor fiu szerepe, játéka müvészileg drámai, és az elragadt közönség tapsaira teljes mértékben érdemes. Az éjszaka Károly barátom kiséretében meglátogatánk a Shvenderféle „Hitzingerhez“ czimzett mulató kertet, mely nagyszerüen kivilágitva a 100 ezerre menő különféle lámpák napvilágitó fényénél láthatánk a minden feszélnélküli szép nemet sok érzelemteljes férfi szivektől környezve, — itt 66-at dalárdai egylet által énekeltetett „Das ist der deutsche Vaterland“. Sok szépet láttam ez ünnepély alkalmával Bécsben csak a magyar volt gyéren látható nem is csoda. 28-án meglátogatám az Arzenált, nagyszerü épület, itt az ágyuk, ott a kézmüvesek ezereit, — mig gulákban az átalakitott Venzel system-féle fegyverek százezreit szemlélhetém, gazdag épület! ekkor gondolám magamban: nem csoda ha ily fényes és minden költséget nem kimélt épületek után egyes nemzeteknek oly sok törleszteni valójuk van. A többiek közt megtekintém az emlék ruha tárt, hol külön üveg szekrényben a fő törzs tisztek érdemjelei, kardjuk, és felső öltönyük látható, — és ezek közt az utolsó helyen láttam — Haynauét, — midőn megpillantám minden illem nélkül elfordultam, és mint hazáját forrón szerető magyar képzelheti a kegyes olvasó mit gondoltam.

29-én vissza, — a véletlen egy vasmegyei urhölgygyel vezetett össze, kivel Bécstől Szombathelyig voltam szerencsés egy másodosztályu kocsiban utazni. — Később beszédünk folyama közben a hölgy nevemen szólitott, Nagysád tudja nevemet? kérdém meglepetve; kereszt nevét most hallottam felelt nyájasan, és miután hivatalos működését saját szavaiból érthetém igy szabad hinnem, hogy ön az, kinek több rendbeli czikkét, a magyar erdészet érdekében a „Vasárnapi Ujság“, a „Hon“, a „Néplap“, „Zala-Somogyi Közlöny“, *) s több tekintélyes lapunk hasábjain voltam szerencsés olvasni. Szombathelynél az elválás perczeiben tisztelettel nyultam jobbja után. Ő kezét vissza nem vonta — elváltunk. Találkozunk-e az életben? Ha a végzet akarja, igen, én hiába akarom.

NEUSIDLER.

— A nagykanizsa-barcsi vasuti szárnyvonal ünnepélyes megnyitása — mint hirlelve volt — aug. 13-án történend meg, es azonban elmarad bizonytalan időre, — mert munkáskezek hiányában a töltéseket eszközölni nem lehet. A távirdai póznák sincsenek még felrakva; különben is az ezrivel idejött olaszok közt a sárga láz kiütvén, őt orvos szakadatlanul közöttük van, mégis igen sok elhal. Valószinüleg szeptember végén, vagy október elején adatik át a közforgalomnak, ha a különösen Zákány-Barcs között dühöngő sárga láz alább hagy és munkásokat jutányosban lehet kapni. Alkalmilag megemlitjük, hogy a kaposvár-dombovári magán-szárnyvonal kiépitése még mindig „a lenni vagy nem lenni“ kérdésen lebeg, mert biztos forrásból vett hir szerint az alkudozás a déli vasuttár-

*) Csak azt sajnáljuk, hogy az erdészet teréről önálló czikkekkel gyéren kopogtatss be hozzánk! pedig a fővárosi lapokban oly gyakran találkozunk szép tanulmányt s szakismerő képzettséget tanusitó czikkeiddel. Szerk.

ssággal nagyban folyik, de ez nem igen hajlandó átvenni. A mérnökök ugyan működnek, de ez még csalékony, mint a győr-pápa-keszthelyi vasuti fölmérés stb. meghiusulása.

— Atádon Dr. Komen Ignácz urnál az Ignácznapi névestély kedélyesen folyt le. A vidék intelligentiája a köztisztelotű orvos urnál összegyülvén a müvelt lelkü szives háziasszony szivélyes vendégszeretettel fogadta kedves vendégeit. Vacsora után persze tánczra került a dolog s folyt kivilágos kiviradtig. Az est ünnepelt szépségei közt lehetlen meg nem emliteni a simongáti számtartó ur bájos leányát és G. P. kisasszonyt. A csurgói dalárdából is volt jelen 3 tag, ezek a többi közt egy bordalt adtak elő, mely a díszes vendégkoszorut meglepte összhangzatos s lelkesitő előadásánál fogva, fel is kérték őket azonnal, hogy rendezzenek Atádon egy nagyobbszerű dalestélyt, mit megigértek s valószinüleg szent István napján a zászló javára belépti-dijas dalestélyt adandnak. Óhajtjuk, hogy a lelkes csurgói dalárda minél sikeresb eredménynyel térjen haza, amin nem kétkedünk, mert Atád vidékét sok lelkes honleány és hazafi lakja. A dalestély leirását t. tudósitónktól elvárjuk.

Sopron-megyei hirek.

— Csöndes J. F. tan- és nevelő-intézetéről értesitvény Sopronból megjelenvén, alkalmat veszünk magunknak a 6—14 éves fiuk számára nyitott kath. tan- s nevelő intézetét ajánlólag megemliteni. Csöndes ur szellemdús nejével együtt egy-egy családtagnak tekintik a növendékét. A növelde két részre oszlik 1. négy osztályu elemi főtanodára és 2. tápintézetre, nyilvános iskolába járó fiuk számára. f. évi okt. elsején harmadik évfolyamba lép az intézet.

Sopron, aug. 7-én, 1868.

— Czáfolat. Tisztelt Szerkesztőség! Becses lapja a „Zala-Somogyi Közlöny“ oly közlést hoz f. é. aug. 1-én kiadott számában a jul. 23-án Sopronban támadt tüzvészről, hogy az igazság s az érdekelt városi tüzoltó egylet méltósága ellen vétenénk e közlés felelet nélkül hagyása által. Az ismeretlen tudósitó ur elitélő rövid modorban ugyanis igy szól magas birói székéről: „tüzoltóink a bennök helyezett bizalomnak épen nem feleltek meg. Nehányan tettek ugyan valamit, de csak valamit s ez quid ad rem?“ — Hogy tudósitó ur bizalmának nem feleltek meg a soproni tüzoltók látszik egész közléséből. Azonban az ő bizalmatlansága ellenében megnyugtat, hogy a soproni tüzoltó egylet perczig sem kétkedhetik a felett, mikép a Sopron városi közönség s annak hivatalos közegei t. i. a városi tanács s a képviselet itélethozásra hivatván fel e tudósitást illetőleg, czikkiró urnak talán nem rosz akaratu, mint inkább meggondolatlan tudósitására bizony nem adnák a hitelesitő sanctiót. — De szóljunk a dolog érdeméhez. Véletlenül ugy esett, hogy épen a tüz napján délután a városháza mellett több egyleti tag jelenlétében s hozzájárultával városi vizsgálat tartatván a tüzoltó szerek fölött, több tüzoltó a tüzharang szavára ott teremhetett fecskendővel az első pillanatban a veszély szinhelyén s a többiek is oda sietvén, számszerint legalább 100 tüzoltó — és nem néhányan mint tudósitó ur irja — fáradtak a tüzoltó parancsnok vezetése alatt több óráig, mig t. i. a veszedelem tartott, a három égő, három s melléképületjeiken és a vizszerző körül, mely a vizhiányt szenvedő helyen legalább 600 lábnyi távolságból patakvizzel látá el a fecskendőket, a mely utóbbiak mellett legtöbbnyire szinte tüzoltók és helybeli érdemes iparosunk, Seltenhofer harangöntő s tüzfecskendő gyáros ur munkásai voltak szüntelenül elfoglalva. S csakis a legnagyobb munka és fáradság után sikerült a tüzet továbbterjedésében meggátolni. Pedig gabonával telt pajta s legalább is 10 ölnyi farőzsekészlet ott volt néhány lépésnyire, csupán keskeny udvar által elválasztva a dühöngő elemtől, s ha ezek borulnak lángba a mint a pajta kezdett volt is égni, minden helyismerő mondhatja, hogy bizon nehezen sikerült volna határát egy hamar megvetni. „Hoc ad rem“ tudósitó ur, vagyis magyarul mondva: ennyi a tényállás, melyre nézve a nélkül, hogy a közjóra irányzott önzőtlen törekvéseinkkel vagy tetteinkkel dicsekednénk, városunk közönségére bátran hivatkozunk. Egyuttal megjegyezhetjük mellesleg, hogy mig más tüzvész után mindig 100-an és többen jelentkeztek a városházán előbbi időkben, hogy tett tüzoltási szolgálatjaikért megkapják a kiérdemlett jutalmat, ez esetben alig 10 ember részesittetett ily adományban s ez is az önkéntes tüzoltók ajánlatára. — Csak egy kérdés azután. Szeretnők tudni, mit kellett volna a soproni tüzoltóknak tenniök az elősoroltak helyett, hogy tudósitó ur bizalmának is megfeleljenek? — Végül pedig egy kis figyelmeztetés. Ha tudósitó ur másként valami eseményről lapba ir, tudakozódjék előbb közelebb a tények s egyéb körülmények iránt. Mert a fenforgó esetben tudósitó ur azt sem tudta, mikor támadt a tüz, melyről ir, s melyik utczában s mi égett el. Ezen tévedéseit mindenesetre csekély tájékozottságára s meggondolatlanságára róhatjuk s ebből következtetve egész közlését is nem akarjuk szántszándékos tényferditésnek vagy rágalmazásnak nevezni. Óvakodjék is ilyesmitől tudósitó ur, mert annak komolyabb következményeit tapasztalhatná.

FEHÉR SAMU tanár,
mint a soproni torna- s önkéntes tüzoltó-egylet jegyzője.

Vas-megyei hirek.

Szombathely, aug. 11-én 1868.

* Jól értesült hirek szerint Ő nmltsga az igazságügyminister ur f. hó 16-án városunkba megérkezend.

* Öngyilkos. F. hó 4-én egy helybeli kanászbojtár az erdőn kötél által vetett véget életének.

* Kinevezések. Főispáni helytartó ur Ő mltsga Stettner Máté urat megyei tiszteletbeli jegyzővé, Pálffy Ferenczet megyei törvényszéki kiadóvá, Marich Imrét ideigl. telekkönyvi fogalmazóvá, Ruzsa Kálmánt, Hrabovszky Lajost és Pék Ferenczet dijnokokká kinevezte.

* Tüzvész. F. aug. hó 8-án délelőtti 10 órakor a harangok kongása tüzveszélyt hirdetett, gyanitólag gyermekeknek gyufávali játszása okozta a tüz támadtát. Két ház lett a lángok martaléka s az azok padlásain lévő csépeletlen gabona.

* A müked velő szintársulat jövő vasárnap a „Dénes vagy királyi ebéd“ czimű darabot fogja adni az ujonnan épitendő városház javára.

* Német szinészeink is megkezdették előadásaikat meglehetős üres ház előtt. — Hjah nem csuda, ha nem kell a német szinészet, amidőn nyakig jól vagyunk lakva a magunk közt játszó komœdiával.

Irodalom.

— Kecskeméten ez évi oktober havában Madarassy László szerkesztése alatt „Kecskeméti lapok“ czimű ismeretterjesztő és szépirodalmi lap fog megindulni. Előfizetési ára egész évre 5 frt. félévre 3 frt és évnegyedre 1 frt 50 kr.

— Vettünk tisztelt munkatársunk Bója Gergely reáltanár „Szünidői emlékkönyvecske“ czimű tanulók számára irt s 54 lapra terjedő művét, — melyet hazafias szellem s a legtisztább honpolgári kötelesség becsérzete lengi át, miért méltán ajánlhatjuk az ifjuság figyelmébe s az ifjuság barátai pártfogásába, ennél becsesebbet alig adhatnának ajándékul. E díszes kiállitási mű ára 20 kr. kapható Wajdits József könyvkereskedésében, nagyobb mennyiségben pedig megrendelhető Szegeden a szerzőnél, Bója barátunk a nagy-kanizsai gymnasiumi kitünőbb viseletü ifjak számára kiosztandó 10 példányt küldött, melyet főt. Könnye Alajos igazgató urnak kézbesitettük. Mint irja: „Csekély jele legyen ez azon tisztelet- és hálaérzetnek, melylyel N.-Kanizsa polgárainak szép reményü fiai iránt viseltetem.“

Nyilt tér.

— **Egy cséplőgép** használható állapotban eladásra készen áll, jókarban van s jutányos áron megszerezhető a tudakozó intézet által.

— **Egy nős műkertész** kerestetik egy urasághoz. Előnyös feltételek s kedvező körülmény kinálkozván, az állomás Szt.-Mihály-, ujév- vagy Szt.-György napkor lenne elfoglalható. — Bővebben a tudakozó-intézet.

Nyilt posta.

— „Tompa Mihály sirjára“ legközelebb jövend. Fogadd baráti kézszoritásomat!

— V. K. L. Sopron. A jelesen irt czikket lapunk jövő számára vagyunk kénytelenek hagyni, érdekét akkorra sem veszíti el. Mint mai számunkban láthatja, ez érdemben mástól is kaptunk tudositást.

— K. Gy. Szántódról is igen szivesen veszszük rövid tudositásait.

— B. G. Szeged. Nemcsak a tanév kezdeteig, de tovább is várhatunk. Vezérczikkeket szabadjon kérnünk. Fogadja üdvözletünket.

— „A haldokló honvéd végfohásza“ czimű költeményt igen köszönjük; terjedelmes voltánál fogva akkor hozzuk, ha mellékletet adunk.

— A szegedi elemi tanitók felterjesztvénye alkalmilag jövend, most ugyis Hoffmann barátunk hasonérdekü czikksorozata közöltetik.

— Vettük a debreczeni orsz. gazd. fens. tanintézetnek és az ezzel egybekötött földmives iskolának előrajzát. Noha vidékünktől távol esik, mégis közérdeküségénél fogva egész terjedelmében hozandjuk.

— N. A. Segesd. Fogadja köszönetünket, szives igéretére számolunk.

— V. S. Sopron. Magán levelünk mindkét helyre menend. Üdvözöljük!

— Hőgyészre. A toasztkönyv utólja még nem került sajtó alól ki; a tankönyv mielőbbi expediálása iránt gondoskodva van. — Fogadja szivélyes üdvözletemet.

— Sz. A. Szombathely. D. A. urnak rendesen küldetik a lap.

— T. J. Zára Az igéret szép szó .....

— N. J. Inke. Gratulálunk!

TÁRCZA.

Emléklap helyett

— Atalának. —

Hallottam én már a fülemilét,
Fülemile bű-bájos énekét,
— S reszketett kebelem —
Láttam a nap s hold fényes sugarát,
Melyet ez önző néptömegnek ád,
S égnek tört szellemem. —
De mióta ismerem lantodat:
Képzeletem elfáradott,... lankadt!

Ugy szeretnék pedig — de nem lehet —
Fölszállani magas röptöd mellett!
Nem érek odáig.
Csak lelkemben visszhangzik hű dalod,
Csak ez rejté el méla bánatod,
Mert tehozzád vágyik.
Kisérlek én téged nappal-éjjel,
Fájó kéjjel, édes gyötrelemmel.

Ha kél a nap, vagy az est fölmerül:
Gondolatim felőled egyedül.
És én nyugodt vagyok.
Összeszedem a rét virágait
— Egy csokorba füzendő szálait —
S egy búsat sohajtok....
Óh e sohaj hozzád száll pihenni, —
Bárcsak soh'sem tudna vissza jönni!

Százszor, százszor szebb a képzeletnél,
Midőn az ifju sziv szeret s remél;
Igy vagyok én veled.
Bár nem ismerem angyalarczodat.
De olvastam kedves dalaidat,
És megértettelek.
Folytasd.... óh folytasd, kérlek, énekedʼ —
Velem beszélni hadd szép szellemedʼ. —

SZENTKIRÁLYI AURÉL.

Egy jóbarátom életéből.

(Elbeszélés.)

(Vége.)

S mindez oly szabadon üzetik az életben, a becsületesség álczája alatt s Isten a magasból nézi és türi büntetlenül!!

Nem szóltam minderről nőmnek semmit. Csak magamat akartam kimélni, oh, mert, hogy tudassam azt vele, hogy én oly gyáva vagyok, ily szörnyü felfedezés után is ugyanazon szoba levegőjét szini, melyet ő ezszerint fertőztet, és hogy az életet s nem a halált óhajtom, — — mert, óh barátom, ne itélj el, én őt — — — még most is szerettem.

Ha a szerelem, a mindenható szerelem trónol szivünkben, elhallgattatja az észt és talál mentséget a legszörnyübb eseteknél is.

Hitem, reményem még nem tört meg. A szerelem e két ikertestvérét magához ölelte s rózsaszin fénynyel világitotta meg őket, s rózsalánczczal csatolta erősen, elválhatlanul magához.

Előbbi megingott hitem romjain egy uj halom emelkedett. A remény szinébe öltözve s a szerelem fölébe, tetejébe helyezte trónusát.

Hittem, hogy nőm, leánykorában, anyja kezei közt, az érdekekhez mért eszköz volt, ki leányát áldozatául lökte, saját és mindkettőjök jólétének, számitásból. Mert úgy volt. — Óh, hogy ilyen anyák is léteznek! — De, most, okulva kétszeri elestén, mint férjes nő, reám, férjére fog hallgatni.

Az éltető reménynek utolsó csilláma volt ez, és ez is — csalt.

Idő multával is szomorún tapasztaltam, hogy E. sokkal nagyobb mérvben leánya az anyjának, mint nekem nőm.

Én csak gép voltam, mely napról napra, évről évre munkáját végzi, hogy másoknak jólétét előmozditsa, s végtére, türelmem túlfeszitett szálacskája is elszakadt, határoztam, habár annak kivitelébe szüm is hasadna meg.

Három évi házaséletünk ugyis csak szenvedéseket termett. Nőm négyszer hagyott el, s én mindannyiszor kibékitettem, s midőn végtére köztem és anyja közt kellendett választania, engem, törvényes férjét, ötödször is elhagyott anyjával távozott.

Legyen boldog, ha tud, kivánom; de nem hiszem, hogy mindvégig tökéletes boldogságot varázsolhasson magának anyja segélyével is, mert a szivnek azon erőszakosan eltemetett tetszhalottja, melynek esküszegése miatt megfordul sirjában gyakran s fájdalmas életjelt ad mindannyiszor, nem lel örök nyugtot soha!

A rövid fiatalság rohamosan átélvezett nyara után nagyon hamar eljő a tél, s mindenkitől elhagyatva, egyedül álland boldogsága, szétzüllött, feldült romjain, — akkor jussak öneszébe, kit megcsalt, kit elhagyott!!

Szomorú vigaszt képzeltem lelni magamnak La Bruyer eme szavaiban:

„C'est en vain qu'on voudrait changere le charactere d'une perfide; on ferait plutaut remontrer un fleuv vers sa soucre.*)“

* * *

Szegény barátom! könyes szemekkel beszélte ezt nekem, és én szinte könyezve hallgattam végig.

Arczán a fájdalom megtestesült, s a sorvadás ölő lázai közt élte végső napjait. Karjaim közt kiszenvedett, ki e rövid földi lét folytonos boldogságára lett volna érdemes!

KEÖD JÓZSEF.

*) Hasztalan kivánat lenne a hütlen nő jellemét megváltoztatni, könnyebben lehetne eszközölni, hogy a folyam forrásához visszafolyjon. Keöd.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, aug. 14. A gabona-beszállitások még mindig nem fedezik a helyiszükségleteket és ha nagyobb mérvbeni beszállitások nem eszközöltetnek, ugy az árak jelölhetésére sem nyujt anyagot. A lefolyt héten volt ugyan egyezményes ajánlat, de valósitani lehetetlen volt, az árt megajánlani változandóságánál fogva nem lehetett, az eladók még mindig a magas árhoz szoktak. A kukoricza vidékünkön jelentékenyen javult, értékét a régi áruk nagyban elősegitették.

Piaczi heti-vásári keletárok.

NAGY-KANIZSÁN, auguszt. 14-én.

Alsó-austriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 3 frt, 3 frt 85 kr. 85—86 fnt 4 fr. 55 kr. 87—88 fts. 4 frt 30—60 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 60 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 65 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 60 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 75 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 25 kr. 67—68 fns. 2. frt. 35 kr. Kukoricza 2 frt 65 kr., 2 frt 80 kr. Kukoricza olasz (cinquantin) 2 frt 50 kr. Zab 45—47 fns. 1 frt. 45 kr. 47—48 fns. 1 frt 45 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 50 kr. 68—70 fts 2 frt. 65 kr. Paszuly fehér 4 frt. — kr. Paszuly, tarka 3 frt. — kr. Gubó elsőrendü 15 forint — krajczár.

Segedi t. levelezőnk irja:

Az aratást elvégeztük, ugy a hordást is, már elkezdettük a cséplést; szalmára jó a termés, de szemre csak középszerü. A buza üszögös, a rozs meglehetős szép, a tavaszi silány, a kevés eső miatt különösen kevés az árpa; a kukoriczához még van egy kis remény. —

Birkáink erősen döglenek rögben, daczára minden orvoslás mellett naponta 15—20 db, egy holnapban kétszázon felül esett el ezen bajban. Nemcsak nálunk van e baj, hanem más szomszéd uraknál is esnek el. Még a szarvasmarhák közül és sertvésekből is hullanak vérbajban [Miltzbrand] vagy rögben.

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra 22 percz.
" "	"	estve	9 órakor.
" "	Bécs "	reggel	7 óra 15 percz.
" "	" "	d. u.	3 óra 30 "
" "	Triest "	d. u.	1 óra 50 "
" "	" "	estve	9 óra 25 "
É-k. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra 6 "
" "	" "	d. u.	1 óra 20 "
" "	Bécs "	délben	12 óra 31 "
" "	" "	estve	7 óra 28 "
" "	Triest "	reggel	5 óra 25 "
" "	" "	délben	12 óra 52 "

Bécsi pénzárfolyam, aug. 13.

5% metaliques 58.50; 5% nemz. kölcsön 62.40; 1860-ki álladalmi kölcsön 84.50; bankrészvények 7.32; hitelintézeti részvények 211.80; London 115.70; ezüst ágio 111.75; arany darabja 5.39 kr.

Heti naptár.

augustus 16-tól 22-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hld. utj.
Kath. Ev. Jézus megsiratja Jeruzsálem városát. Lukács XIX, 41—47.				
16	Vasárnap	D 11 Sz. Joák.	D 10 Rók.	[illegible]
17	Hétfő	Liber. elt. ilan.	Bertrám	[illegible]
18	Kedd	Ilona, Agapit	Ilona	[illegible]
19	Szerd.	Tekla, Szeb.	Tekla	[illegible]
20	Csütörtök	István király	István király	[illegible]
21	Péntek	Bernát, Fidel.	Bernát	[illegible]
22	Szombat	Timotheus	Jenő	[illegible]

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

Segédszerkesztő: **Báterfi Lajos.**

Különleges hathatósága az

ANATHERIN-SZÁJVIZ-nek

dr. Popp J. G. gyakorló fogorvostól Bécsben,

előadva Jane Gyula gyakorló orvos stb. által, *dr. professor* **Oppolzer Rector,** *magnif. kir. szász udvari tanácsos, dr.* **Kletzinski,** *dr.* **Brants,** *dr.* **Heller stb. által rendelve a cs. k. kóródában, Bécsben.**

A fogak tisztitására szolgál egyáltalában.

Vegytani tulajdonságainál fogva feloldja a nyálkát a fogak közt és fogakon.

Különösen ajánlható annak használata az evés után, mert a fogak közt visszamaradt husrészecskák a rothadásbani átmenetkor a fog anyagot veszélyeztetik s a szájból az oly kellemetlen büzt terjesztik.

Még azon esetben is, hogy ha a borkő a fogakon ülepedni kezd, nagy előnynyel alkalmazható; a megkeményedést gátolja s az ellen nagyban működik. Még akkor is: hogy ha a fognak legkisebb pontja csorbitva van, a szabadon álló fog a csontszú által megtámadtatik, okvetlen elvész s az egészséges fogakat is megrongálja.

A fogaknak szép s természetes szinét visszaadja, minthogy azoknak minden idegenszerü burokjait vegyészileg szétoszlja s leöbliti.

Különös haszonnal jár a műfogak tisztántartásánál, fentartja azokat eredeti szinükben, fényükben, s a borkő lerakodását gátolja, s az oly kellemetlen büztől megóvja.

Enyhiti nemcsak azon fájdalmakat, melyek az üres és üszkös fogaktól származnak, hanem azok továbbterjedését is meggátolja.

Hathatósnak bizonyult be továbbá az anatherin-szájviz a foghus rothadása ellen, biztos szer azon fájdalmak eltávolitására, melyek az üres fogaktól erednek, valamint csúzos fogfájdalmak ellen.

Az anatherin-szájviz csillapitja könyen, biztosan, anélkül, hogy valamely káros következéstől tartania kellene a fájdalmat a legrövidebb idő alatt.

Megbecsülhetlen legkiváltkép az anatherin-szájviz a **lélekzet kellemes illatbani tartására,** ugyszinte a **meglepő kellemetlen büzü lélekzet emelésére s annak eltávolitására,** melyre nézve elégséges, hogy ha száj e vizzel naponkint többször kiöblittetik.

Nem eléggé ajánlható az, taplós foghusnál. Az anatherin szájvizet alig 4 héten át utasitás szerint használva a beteg foghusról a halaványság elenyészik, és kellemes piros szin lép helyébe.

Épen ugy jelesnek bizonyult be az anatherin szájviz ingón fekvő fogaknál, ez oly baj melyben számtalan skrofulások szenvedni szoktak, valamint oly esetekben, hogy ha az előrehaladott korban a foghus elenyészése kezdődik.

Biztos szer az anatherin szájviz könnyen vérző foghusnál, mely a fogedények gyengeségében keresendő. Még pedig ez esetben keményebb fogkefe használandó, miután a foghust karcolja, mely által tettlegesség idéztetik elő.

*) Az „**Anatherin-szájviz**", valamint az „**Anatherin-fogpaszta**" Kapható **Nagy-kanizsán:** Belus József gyógyszerész, Rosenberg, Rosenfeld A. Wajdits J., Welisch, Fesselhofer és Schwarz A. urak kereskedésében **Pápán:** Tschepen J., Stampfl G. és Löwy I. uraknál, **Keszthelyen:** Singer. N. **Zala-Egerszegen:** Antal F. gyógyszerész és Handler H. — **Kaproncán:** Werli gyógyszerész. — **Varasdon:** Halter gyógyszerész. — **Szt.-Györgyön:** Möthig. — **Sümegen:** Dorner Kajet. és Stamborszky L. gyógyszerész uraknál.

Kitünő minőségű és olcsó

órák.

KOHN IGNÁCZ

dúsan felszerelt s évek során jeles hirre kapott

ÓRA-RAKTÁRA.

Pest, kigyóutcza, 6. szám.

nagy választékot ajánl mindennemű jól beigazitott órákból, **két évi kezesség mellett,** árjegyzék szerint Minden óra a pesti fényelő hivatal részéről ellenőrzési jegygyel van ellátva.

GENFIZSEB-ÓRÁK:

Ezüst hengerórák 4 rubinnal ft	10—11
„ aranyszéllel, felszökkenő	12—13
„ hölgyórák . . . frt	13—14
„ hengerórák 8 rubinnal „	14—15
„ „ duplafedéllel	15—16
„ hengeró. krist. üv. 4—8 r.	16—17
„ horgonyór. 15 rubinnal frt	15—16
„ dupl. fedél- 15 rubinnal 18, 20—	22
„ angol horgonyórák kristály üvegg. 15 rubin. 18, 20,	22—23
„ sereghorg. ó. dupl. feg. frt	21—24
„ horgony remontoir valódi kengyelnél fogva felhuzh.	27—29
„ dupl. fed. 15 rubinnal frt	34—37
Arany henger órák, 3 próbás arany, 8 rubinkővel . . . frt	30—32
„ arany-köpeny 8 rubin. „	34—36
„ hölgyórák 4—8 rubin. „	24—27
„ „ arany-köpeny- és 8 rubinnal . . . „	31—37
„ hölgyóra gyém. kirakva „	54—56
„ horgonyó. 15 rubinnal frt	33—39
„ finomabb arany-köpeny- s 15 rubinnal . . frt	44—49
„ horg. dup. fed. 15 rub. „	54—57
Arany horg. ar. köp. 64, 69, 79, 89—	95
„ horgonyóra, kristályüveg ar. köpeny. 15 rubinn. frt	59—74
„ hölgy horg. ó. 15 rubin „	42—46
„ „ „ kristályüvegg. „	47—50
„ remontoirok, valódiak kengyelnél fogva felhuzandók, 15 rubinn. 69, 79, 89—	99
„ dupl. fedéll. 110, 119, 128, 148,	188
Ingaóra, minden 24 óra után f. huz.	11
„ 8-ad napra felhuzandó ft 19, 21,	23
„ óra s félóra ütéssel . „	30—32
„ „ s negyedó. . . 48, 50—	54
„ havi regulateur . . frt	30—32
Francia bronzórák, mindenik hétről hétre felhuzandó 20, 25—	35
„ két hétben „ „ frt	40—60
90—120, 180—	200
Ébresztő 5 frt, Órástól . . . frt	7

Nagy raktár mindennemű 13 próbás ezüstláneczokból:

Kurta láncz: 3 frt 80 kr. 4.50, 6, 7, 8 fel 10 forintig.

Hossza 10, 12, 14, 16, 18, 20 frt o. é.

Vidéki megrendelések előre elküldött ár, vagy utánvét mellett is a legpontosabban és gyorsabban teljesittetnek s a mi tetszésre nem találna, az kicseréltetik. — Megjegyezvén, hogy függő és zsebóráim, minden modorban a legdontosabban igazgatva vannak.

Órák, arany és ezüst a legmagasabb árakon cserébe vétetnek.

Mindennemü igazitások általam feltalált gépek és szerszámok segitségével a legujabb genfi mód szerint készittetnek és igen olcsón számittatnak.

Pályakoszoruzott a párizsi kiállitáson. A munkás osztály javára: **Muskás-óra** [Montre letaire] kulcs nélkül felhuzható, igen tartósan készitve, két különböző fajban 10 és 12 frtjával. Egyedüli depot Magyarország és kapcsolt részei számára csak nálam.

Kohn Ignácz,
óra-művész.

(137—12,4)

ÉRTESITÉS.

Alólirott tisztelettel adom tudtára a nagyérdemü közönségnek, miszerint a m. **Gombos Bertalan** ur által feltalált

„erősitő ital"

raktárát átvettem.

Kérem a t. cz. közönséget szükséglet fedezése végett hozzám alulirotthoz fordulni.

Ezen erősitő ital, az előtt ugynevezett Mixtura Stomochico-hepatica erősiti az idegeket, különösen a gyomrot, a beleket, s előmozditja az étvágyat.

Sikerrel használható a meghülések ellen; — azokat, kik rosz ivóvizzel élni kénytelenek, vagy gyümölcsök élvezete után nem jól érzik magokat: megóvja az innen eredő minden rosz következményektől. A jó nedvek előidézése által az erősitő italnak folytonos használata mellett a keserü szájviz megszünik s a lábbadozók rövid idő alatt visszanyerhetik megingatott testi s lelki erejüket. — A tengeren útazók megóvatnak általa a tengeri ut ismert kellemetlenségeitől; — végre a legujabb tapasztalás szerint a rothadt foghus, ha avval dörgöltetik, visszanyeri kellő minőségét.

Nagy-Kanizsán kapható az alulirottnál és **Zerkowiz W.** és **A.**, ugyszinte **Fesselhofer József,** végre **Rosenberg Ferencz** urak fűszerkereskedésükben.

(130—8,6) **Wajdits József.**

Ára használati utasitással együtt **1 frt.**

„PHŐNIX"

biztositó társaság.

Az öt millió forint

kezességi tőkével biró

„PHÖNIX" biztositó-társaság

nagykanizsai főügynökségének

ezennel van szerencséje a t. cz. közönségnek tudomására juttatni, hogy a

jégkárok elleni biztositásra

eszközlését teljesiti.

A földterményekrei biztositásoknál a társaság tetemesen leszállitott dijtételeket szab meg, valamint megengedi, hogy az egész biztositási dij — ha ez kivánatnék — csak aratás után fizettessék be.

A további előny — mely által a „Phönix" legnagyobb bizalmat vivott ki magának — **a kár azonnali fölvételében és annak készpénzbeli haladéktalan kifizetésében rejlik.**

Az itt elősorolt előnyök kapcsolatában alólirt főügynökség a jégkárok elleni biztositás eszközlésére legjobban ajánlja magát s minden időben, ugy körülményesebb közlések tételére, valamint biztositási bevallások fölvételére hajlandó.

Nagy-Kanizsa, 1868, April 24-dikén.

A nagykanizsai főügynökség:
LESSNER H.
Irodája: kóroda utcza 510 szám a.

(140—3)

AZ ALTESTSÉRVBEN szenvedőknek.

Bizonyitványok, (levélkivonatok.)

Mélyen meghatva érzem magamat, kegyedet tudósitani akarom, hogy sérvkenőcsének 2 tégely használása által altestsérvemből, melyben 43 év óta sokat szenvedtem s igenzokat kelle az ágyat őriznem, teljesen kigyógyultam, ugy hogy 68 éves létemre minden ügyemet elvégezhetem.

Mühlen, a Rajna m. Würtemberg, márcz. 15. 1868. **Hayer Krisztián,** kov.

Noha eleinte sérvkenőcséhez bizalmam nem volt, mégis elhatározám magamat vele egy kisérletet tenni; — és valóban több in-pók és czomb-törésnél kitünő következménye lett. Ó-Verun, april. 1. 1868.

Dr. **Stark,** kön. Stabsarz a. D.

A fenn nevezett kenőcs **a feltalálótól STURZENEGGER GOTTLIEB-től Herisauban,** Kanton Appenzell (Schweiz) rendelhető meg, valamint **Formagyi F.** „Sz. Máriá"-hoz czimzett gyógyszerész ur által, Pesten; és **Horváth Miksa** gyógyszerész ur által Zágrábban.

Egy tégely ára 3 frt 20 kr. o. é. A dij beküldendő. — A gyógyitás gyuladás nélkül legtöbb esetben bizonyos.

Használati utasitások bizonyitványnyal gratis.

(144—12-3.)

MISEMONDÓ RUHÁK,

pluviálék, dalmatikák, albák, rochettek, velumok, oltárpárnák és teritők stb.

China ezüst és tüzaranyzott

Monstranzok, kelyhek, ciboriumok, pacifical gyertyatartók, füstölők töménytartóval, szentelő-viztartó aspasoriummal, lámpák stb.

Egyházi-, czéh- és iskolai-lobogók,

BALDICHINUMOK ÉS PANTIFICAL ESZKÖZ, KESZTYÜ, INFULA, PASTORAL, GREMIAL, HARISNYA, CZIPŐ STB.

s a leggazdagabban kiállitott

ORNÁTOK, és minden EGYHÁZI SZEREK

legjutányosb áron kaphatók:

Oberbauer Alajos

gyárraktárában, váczi utcza 15. szám a. PESTEN

(96—26-12)

ÁRJEGYZÉKEK és UTASITÁSOK KIVÁNATRA BEKÜLDETNEK.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Ajánljuk jeles

GÉPHAJTÓ-SZIJAINKAT

a legerősebb jáva-bőrből készitve.

RUGÓ MÉZGA-SZÜTYŐK, SÜRITŐ-LAPOK,

legfinomabb gépbogyó-olaj.

SVEICZI KÖSZÖRÜLŐ-KÖVEK,

valódi Laferte és Budai MALOM-KÖVEK,

a melyekből legnagyobb rakhely van:

GEITTNER és RAUSCH uraknál,

BÉCS, Mühlmarkt 10. sz. PEST, malomkellékraktár, főutcza 2. sz.

(136—16,8)

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

KÖLCSÖNPÉNZ

földbirtokok és házakra

5000 forinttól feljebb, bármily nagyságban

Magyarország és melléktartományaiban **törvényes kamatra**

ajánltatik és részenként fizethető vissza.

Bécs, Stadt, Gonzaga-Gasse 12, 3. Stiege, Thür 38.

Csak recomendált vissza-postabérrel és megkivántató értékkimutatási okmánynyal ellátott levélre adatik válasz.

(134—5,5.)

Az ipar és kereskedelmi AKADEMIA

Gráczban,

egy Stelerország kereskedői és iparosai által alapitott magasabb kereskedelmi és képző-intézet, fenállitásának 6. évfolyamában ujolag megnyilik október 1-jén.

Czélja az intézetnek: jeles kereskedőket **képesni** mind az elméleti, mind pedig a **gyakorlati** téren.

Szervezete: Az intézet 2 szakból áll: a **kereskedelmi** és a **kereskedelmi ipar-tanodából,** mindegyik 3 évi folyammal, az utóbbi **vegytani** és **géptani irányynyal** bir. A szaktantárgyakon kivül adatik az olasz, franczia és angol nyelvből. A **gyakorlati kiképzés** végett a tanuló rendelkezése alatt állanak: egy kereskedelmi **mintairoda,** egy vegytani **műterem,** úgyszintén egy **géptani műhely; szabad** választás szerint bármely szakban és irányban tanulhatni.

Felvételi kellékek: 14 éves életkor és oly ismeret, a mi egy alreáltanodát vagy algymnasiumot végzett tanulótól megkivánható. Kik ez ismeretekkel nem birnak, azok nézve van egy **előkészitő-iskola.**

Táp és lakás: Idegen tanulók beszállásolására és élelmezésére van 3, az intézet 3 tanárja által vezetett és csakis akademiai tanulók számára berendezett **élelmezési- és nevelőintézet,** és pedig:

Davidovszky Ferencz, Schiessstattgasse Nr. 336.
Kuhn Alajos, I., Mandell-Verbindungsstrasse Nr. $^{64}/_{13}$.
Wallhöfer György, Schiessstattgasse Nr. $^{349}/_{4}$.

Az igazgatóságtól nyerhető utasitás oly köztiszteletben álló családokhoz, hol vidéki tanulók gondos felvigyázatot, ellátást kaphatnak.

Minden, bármely kérdésre a legnagyobb készséggel bővebb magyarázatot nyujt

a kereskedelmi
ÉS IPAR-AKADEMIA IGAZGATÓSÁGA
Gráczban, Neuthorplatz Nr. 5.

(152—3,1)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 34. szám, augusztus 15. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JOZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 frt. — kr.
Fél évre - - 3 „ — „
Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-szer 7 kr.
2-szer 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:
N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL, Pesten: ZEISLER J., Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA, Bécsben: OPPELIK.

Nagy-Kanizsa, aug. közepén 1868.

Nagy-Kanizsa város közönsége részéről törvényszéke érdekében következő petitio intéztetett a magyar országgyüléshez:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Az országos pénzügyi bizottság az 1868-ik évi költségvetésről, jelentését a képviselőház asztalára a törvénykezési költségekre vonatkozólag, azon véleménynyel tette le, mely szerint azok a szabad királyi városoknak megadandók, a többi városoktól pedig azon oknál fogva, mivel ezek törvényszék tartására nem kötelezvék s törvényszékeiktől a fellebbezés nem a királyi táblához intéztetik, megtagadandók.

Ezen vélemény az államot illetőleg anyagi előnyöket első tekintetre foglalhat ugyan magában, de az igazság-ügynek szent érdekeit kiméletlen kezekkel háttérbe szoritja, s közvetve megtámadja az ezen városokban lakó polgári elemnek ősi jogait, miért is az itt bővebben elősorolt okoknál fogva alulirott városi közönség ezen, csak mostoha szülőhöz illő véleménynek, a mélyen tisztelt képviselő ház általi megváltoztatásáért esedezik.

A pénzügyi bizottságnak ezen véleménye

1-ör. Helytelen, mert a fellebbezések a nem királyi városok törvényszékeitől is a rendes szóbeli és irásbeli perekben a sommás visszahelyezési keresetekben, a hagyatéki s árva ügyekben egyenesen a királyi táblához, a csőd ügyekben a váltó főtörvényszékhez intéztetnek, sőt a városi törvényszéknek illetősége a mennyiben végrendeletek, szerződések érvénytelenitésére, betöltésére is kiterjed, a megyei törvényszékeknek illetőségét is felülmulja, mely körülményeknek tudását egy országos bizottságtól méltán várni lehetne.

2-or. A vélemény igazságtalan. Egyenlő közszolgálat tételnél minő joggal lehet a segélyezés kérdésében megkülönböztetéseket tenni? véli-e valaki, hogy a nem királyi városokban a törvényszéket nem a parancsoló szükségesség teremtette-e? s hogy azok csak luxusból állanak fenn?

A ki a kérdéses városokban levő viszonyokról ily gyarló véleménynyel bir, az tekintse meg az ezen városi törvényszékek munkásságáról szólló évi kimutatásokat, a mikor majd meg fog győződni, hogy ily nem kir. városok törvényszékeinek ügyszáma, igen sok esetben többre megy, mint számos királyi városok sőt megyék törvényszékeinél mutatkozik. Például: N. Kanizsa város törvényszékénél 1866-ik évben a törvénykezési beadványok száma tett 6197 — 1867-ik évben 5086. Hány szabad királyi városi, sőt megyei törvényszék létezik, melyeknél a törvénykezési ügyszám nevezetesen alantabb áll!

Igen is, — ezen nem királyi városokban is a törvényszékeket a szükségesség teremtette, azok az előre haladt ipar, kereskedés s közforgalom követelményeinek kifolyásai, ezen törvényszékek hathatós eszközei voltak ezen városok felvirágzásának az által, hogy gyors és rendes igazságkiszolgáltatással, a hitelt, mely a jobblétnek talpköve, szilárditották. A városi biróságokbani bizalomnak fényes jeléül szolgál azon körülmény is, hogy számos esetekben vidékiek is, a városi biróságok illetőségét keresik s szerződvényileg is ezt kötik ki.

Ha ez igy van, pedig ezen előadásnak alaposságát az országos pénzügyi bizottság soha nem leend képes megczáfolni, akkor méltán kérdezhetjük, — hogy a midőn a mi városi — törvényszékünk a törvényszéki ügyek elintézésénél a maga területén épen oly közszolgálatokat tesz, mint a szabad királyi városok s megyék törvényszékei, van e csak árnyéka is az igazságnak abban, hogy mi az államnak segélyezésétől elüttessünk, a királyi városok pedig abban részesitessenek.

Ugy látszik az országos bizottmány ezen ügyet nem a méltó komolysággal, — mint ezt véleményében felhozott egyetlen s az is helytelen indok mutatja, tekintette; s tán csak menekülni akart az igazságot követelők elől azzal, hogy az önálló helyhatóságot képező királyi városok terhein részben könnyitett, gondolván, hogy közigazgatási tekintetben némileg a megyei hatóság alá tartozó, nem királyi, — ha bár gyakran emezeknél sokkal jelentékenyebb városok igényeit ez uton könnyebben mellőzheti.

3-or. Az országos bizottmány véleménye az igazság ügy terén lerombolja a létező jót s helyébe roszabbat állit.

Mi ugyan soha sem hiszszük, hogy a fentebbi vélemény valaha törvény erejére emelkedjék, de ha ezen eset bekövetkeznék, kételkedhetik-e valaki, hogy ezt a kérdéses városokbani lakosság a legnagyobb resensussal ne fogadná? s hogy ily mostoha eljárás láttára sokkal több önérzete ne volna, mintsem hogy azonnal törvényszékei működéseinek megszüntetése végett a kellő lépéseket meg ne tenné?

Alulirt városi közönség ünnepélyesen ki is nyilatkoztatja, hogy ha az állam segélytől törvény által üttetnék el, noha 1695 óta birt s gyakorlott ősi önálló biráskodási jogának kényszeritett feláldozását a legmélyebb fájdalommal tenné is, mind a mellett saját erejére hagyatva, az el nem viselhető teher miatt azonnal az illető ministeriumnál törvényszékének megszüntetése végett a szükséges lépéseket megteendi s hiszi, hogy azt teendik a többi városok is.

S mi lesz ennek következése? az ezen városoknak törvénykezési ügyei a szolgabirákhoz s megyei törvényszékekhez fognak utasittatni.

A jelen választási rendszer mellett a szolgabiráknak nagyobb része törvénytudó sem levén, kötelességeiket legjobb akarattal sem képesek teljesiteni, — de különben is átalában ezen biróságoknak szánalomra méltó állapotát, — tisztelet becsület a kivételeknek — ismerjük, tudjuk mily gyenge lábon áll ott az igazságnak kiszolgáltatása, s ha ezen iszonyu sebeket a magyar ember nyilvánosságra hozni vonakodik, oka az, mert tűrni és nyögni tanult, s jobban szereti hazáját, mintsem, hogy alkotmányos állapotunknak ezen rémképeivel annak érdekeit compromittálja.

Egyébbiránt a szolgabiróságok, megyei törvényszékek most sem képesek csak távolról is az előttük fekvő ügyeket felmunkálni, mi lesz akkor, ha a kérdéses városi törvényszékek által eddig végzett ügyek is a hátralék számát szaporitandják?

Erre az országos pénzügyi bizottság mondhatná: majd szaporithatni a megyei tisztviselők számát. Ámde ekkor az egész financzialis nyereség illusorius, vagy azt gondolja tán a most mondott bizottmány, hogy more patrio tiszteletbeli esküdtek által, pénz nélkül is lehet a bajon segiteni? — Mi valóban a bizottmánynak ezen atyai gondoskodását előre deprecaljuk.

4-er. Ha az országos pénzügyi bizottságnak véleménye elfogadtatnék, azáltal közvetve provocáltatnának s kényszerittetnének a nem királyi városok törvényszékeiket azonnal megszüntetni, mert mindent inkább eltűr az ember, mint az állandósitott méltatlanságot, s igy az országos pénzügyi bizottságnak véleménye folytán ezen városok, melyek a józan polgári műveltségnek székhelyei, a falukkal egy sorba helyeztetnének.

Valóban a mondott bizottság véleménye kiforgatja ezen városokat századok óta élvezett ősi jogaikból, az ezekben mutatkozó pezsgő mozgalomnak élet-erét metszi, az ipar, kereskedés hitel érdekeire a legérzékenyebb csapásokat intézi, a fenn levő hasznos, s a közműveltséget előmozditó egyleteket lassanként eltemetendi, s azáltal, hogy a polgári elemnek eddig megőrzött ősi szabadságait a megyei bizottmányok javára, melyek e szerint jövőre az eddig önállósággal birt városok részére is a szaporitandó tisztviselőket választhatnák, — nyirbálja, közmegelégedetlenséget, bizalmatlanságot gerjeszt.

Mi azt hisszük, hogy szabadelvü reformjaink, nem a polgári elemjogainak paralyzálásával veendik kezdetüket, és hogy a tényleges állapotokkali bölcs kialkuvási elv, közéletünknek minden körülményeire alkalmaztatni fog.

Végre megjegyezzük, hogy 1867-ik évben e városi lakosságnak egy része a törvénykezési költségek terhes volta miatt törvényszékünknek megszüntetése végett a belügyministeriumhoz folyamodott.

A tisztelt belügyminiszterium tekintve arra, hogy oly jelentékeny kereskedelmi ponton, minőt Nagy-Kanizsa képez, a városi törvényszéknek fennmaradása szükséges, — a folyamodványban kitett kérelemnek helyt nem adva, a törvényszéknek továbbrai fennmaradását elrendelte, egyszersmind belátva annak igazságát, hogy a törvénykezésből befolyó bélyegjövedelmet az állam szedvén, az azzal járó költségeknek viselése őtet is illeti, nemcsak 1867-dik évre adott államsegélyt, hanem azt a folyó évre is utalványozta.

Mélyen tisztelt képviselőház! Alulirt közönség a mélyen tisztelt képviselőháznak igazságszeretetében, felemelkedett hazafiuságában, bölcseségében bizván, mély tisztelettel kéri, miszerint az előadottakra figyelve addig is, mig a biróságok és a törvénykezési ügy tüzetesen rendeztetni nem fognak, méltóztassék intézkedni, hogy törvényszékünk továbbra is fennmaradván, a szoros igazság szerint a törvénykezési költségek fedezésére mint a királyi városok, ugy ezen város is az állam segélyezésben részesittessék.

Mély tisztelettel vagyunk

A mélyen tisztelt képviselőháznak

N.-Kanizsán, 1868. évi augustus 11-én tartott városi képviselői ülésből,

alázatos szolgái.

A városi közönség nevében:

HALVAX JÓZSEF m. k.,
polgármester.

KOCH ADOLF m. k.,
főjegyző.

A debreczeni országos gazdászati fensőbb tanintézetnek és az ezzel egybekötött földmives iskolának élőrajza.

I. Gazdászati fensőbb tanintézet.

A fensőbb gazdászati tanintézetnek czélja: a gazdasági pályára készülő ifjakat, mint leendő birtoktulajdonosakat, bérnököket magasabb készültségü gazdatiszteket jövő hivatásukra, időszerinti tudományos szakképzettséggel, a gazdászat minden ágaiban, ugy az elméletnek, mint a gyakorlatnak terén, alaposan előkészitení.

A tanfolyamnak tartama két évre terjed, a folyó évi október hónak tizennyolczadik napján kezdetét veendi az első évi tanfolyam.

Tantárgyak és a tanitásnak segédeszközei. Tantárgyak: a gazdászati alap, segéd és szaktudományok; — a tanitásnak segédeszközei: az intézetnek szaktani gyüjteményei, könyvtára, hatszáz catastralis holdnyi területen berendezett gazdasága és alakulás alatt álló kisérleti, konyha, gyümölcsös és szőlő kertjei, — ugy nemkülönben kirándulások valamint Debreczennek ugy a közel vidéknek igen számos gyártelepeire és okszerüen kezelt gazdaságaiba.

A felvételnek feltételei: az, ki az intézetbe magát felvétetni óhajtja, tartozik hiteles bizonylatokkal igazolni: A) jó erkölcsü magaviseletét; — B) hogy életkorának legalább is tizenhetedik évét betöltötte; — C) hogy a felgymnasiumi vagy a felreáltanodai tudományokat sikeresen bevégezte; — D)

hogy a gazdászati téren legalább is egy évi gyakorlati előkészültséggel bir. — Ha olyanok kivánnának felvétetni, kik a megelőzőleg előadott feltételek egyikének vagy másikának meg nem felelhetnek: ezek az intézeti igazgatóságtól, előlegesen kieszközlendő engedély mellett, kötelesek az intézetnek tanári testülete előtt elővizsgálat alá vetni magukat, a részökre esetenként külön-külön és előlegesen kijelelendő tárgyakból, — s az ezen vizsgának eredményétől függ a felvételük feletti végleges elhatározás.

A bejelentések mind a felvételre, mind pedig az elővizsgálatra, hova előbb s legfeljebb a folyó évi szeptember hónak huszadik napjáig az alólirott intézeti igazgatóhoz intézendők.

Tan és ösztöndijak. — A tandij minden egyes hallgatóra nézve tanévenként előre fizetendő tiz forintokban van meghatározva, a debreczeni benszülötteknek kivételével, a kik is ingyen-oktatásban részesülnek. — Ő császári és apostoli királyi felsége, legfelsőbb engedményezése következtében, a szegényebb sorsu, s erkölcsiség, szorgalom és tanulmányi előhaladás tekintetében leginkább kitünő tanulók részére, négy két két száz forintos évenkénti ösztöndij van a magas közgazdászati miniszterium részéről megállapitva.

Szállás és élelmezés. — Az intézetbeli hallgatók szállás és élelmi ellátásról önmagok gondoskodnak. — A távolabb vidékről jövőknek megkeresésükre, az e részbeni előleges teendőkről, a legszivesebb készséggel gondoskodand közbenjárólag az alólirott igazgató.

Fegyelmi rendszabályok. Ezek minden egyes hallgatónak felvétele alkalmával kézbesitendőkről, leendenek. — Legpontosabb megtartásuk felett szigoruan őrködend az igazgatóság.

Vizsgák és bizonylatok. A félévenként foganatositandó nyilvános vizsgának mindegyik hallgató tartozik magát alávetni, s a részére kiadandó bizonylat tanusitandja, az általa kiérdemlett előhaladási eredményt, ugy erkölcsi tekintetben, mint az elméletnek és gyakorlatnak terén.

PAPI BALOGH PÉTER s. k.,
mint a debreczeni országos gazdászati felsőbb tanintézetnek s az ezzel egybekötött földmives iskolának igazgatója.

(Vége következik.)

Heti szemle.

Augusztus 21-én, 1868.

— Az oroszlámosi uradalomban rendkivüli gazdag termés volt. Annyi termett ott az idén, mint máskor három közép termésü évben. — Pesten egy 13 éves fiu fürdés alkalmával a Dunába fulit. — Ugyanott egy napszámos a szeszes italok tulmennyiségbeni élvezése következtében meghalt. — Szebenszékben, Boicza körül petroleum forrást sejtenek. A kutatás a legjobb reménynyel már meg is kezdetett. — Néhai Mukics Gergely Szabadkán 1868 évi május hó 8-án alkotott végrendeletében a m. tudós akadémiának hagyományozott 2000 frt, a pesti orsz. vakok intézetének 1000 frt, pesti nemzeti szinháznak 2000 frt, a szabadkai szegényeknek 1000 frt, s végül a szabadkai felsőbb gymnasium tanulóinak 2000 frt. — Francziaországban a „Lanterne“ czimü lapnak egy millió olvasója van. — Hidaskürtön (Pozsonymegye) véres összeütközés történt a község lakósai s az ott szállásoló uhlánus katonák közt. A verekedésben 4 ember vesztette életét. — Karagyorgyevich herczeg szerbiábani jószágai az állam részére elkoboztattak. — Az „Idők Tanuja“ szerkesztője ellen rágalmazásáért 591 sajtópert inditottak, azonban a hétszemélyes tábla nem fogadta el. — Ausztriában a távdrótok által elfoglalt terület 1913 mértföld hosszu, a sodronyok hossza pedig 4618 mfld. — Berlinben egy Flintsch nevü, alig 20 éves és már is 7 láb magas férfi mutogatja magát. — Lombardiában, Lorenczo községében nem rég egy lakosnak 31-ik gyermekét keresztelték meg. Az apa már negyedszer nősült, s most 68 éves. — Gömörmegye R. falujában pedig egy czigánynak 2 nejétől 24 gyermeke született. Az elsőtől 12 fiu, a másodiktól 12 leány. — Nagy-Szebenben minden kutya-főre 2 frt adót vetettek. — A fővárosban fotografirozott tiz krajczáros bankók is kerengenek. — Livingstone a hires afrikai utazó még életben van s nemsokára visszatér hazájába. — Utikában (New-York állam) Peters ur felfedezte a századik bolygót. — Alexandriából egy levelező állitja, hogy ott 1840—47-ben már jól ismerték a Garibaldi nevet, s nem tartja valószinütlennek, hogy Garibaldi keletről származott. — József nádor szobra feliratát még nem határozták el. — Don Mariano Castillo hires spanyol csillagász a mostani forró napok után nagy zivatarokat jövendöl. — Az „Országos magyar köznevelési egyesület“ módositott alapszabályai a közoktatásügyi és belügyi miniszteriumok már megerősitették.

Zala-megyei hirek.

— Keszthely, aug. hó közepén. A fürdői idény vége felé közeleg bár, a héviz ugy, mint hideg fürdőnk meglehetős számu látogatónak örvendenek. Ez utóbbi a Balaton növekedése, különösen pedig a részvény-társulat felkarolása és dicséretes működése folytán az idén kiemelkedett ama szomoru elhagyatottságból, mely a legközelebbi pár évben már-már bukással fenyegeté, s reméljük, hogy ami kivánni valót az ujjá alkotás nehézségei fennhagytak, a társulat áldozatkész intézkedése jövőre teljesen betöltendi.

Ha ugy lesz, e fürdő ismét oda fog emelkedni, ahol állott az 1859—60 években, midőn fényes vendégei számával Füredet majdnem fölülmulta.

Szinészeink, kik az „Ördög pilulái“-t is elég ügyesek voltak városunk közönségének bemutatni, néhány nap mulva bucsút vesznek. Kisérje kivánt siker és szerencse útjokat és működéseiket a viszontlátásig.

Zala mentében a rablók egy igen eszélyesen végbevitt garázdálkodásáról beszélnek. Ugyanis: öten pandurruhába öltözve, két társukat mint elfogott gonosztevőket megkötözve hajtották a merenyei korcsmároshoz, kit otthon nem találván, az előbbi formában eltávoztak. Nem sok idő mulva azonban, midőn tudakozás folytán a korcsmáros otthonlétét megtudák, visszatértek, s feloldván társaikat, hozzá fogtak a rabláshoz, mit szerencsésen végre is hajtva, tovább álltak. H—ó S—r.

— Öngyilkosság. Sárszögön T. gulyász, állitólag felesége erkölcstelenségei miatt magát kötéllel kivégezte.

— Tanitói értekezlet. A galambokvidéki tanitók e hó 18-án valláskülönbség nélkül értekezletet tartottak Galambokon, a cultusminister ur ő excellentiája által kiadott törvényjavaslat megvitatása érdekében. Elnökül Péntek György, jegyzőnek pedig Szabó Lajos, galamboki tanitó ur választatott meg. Ugyanekkor elhatározta e tanitói kar, hogy évenkint kétszer tartand ily értekezletet. Szives igéret folytán jövő számunk a jegyzőkönyvet is hozandja.

— (Tüzvész.) Hétfőn aug. 17-én délután két és három óra között dobpergés és harangok kongása adta tudtunkra, hogy a „Cicelle“ utczában tüz van. — Minden ember a toronyban kitüzött vészzászló irányában indult, és a helyszinére érvén, lehetlen tapasztalásunk felett álmélkodásunkat ki nem nyilvánitani, hogy a bámész nép nem emberbaráti szeretetből, hanem puszta kiváncsiságból gyült össze, mintegy gyönyörködni a lángok martalékában. Körülbelül 10 ház és több melléképület lett a tüz áldozata. — Ugyan senkire se parancsolhatunk reá, hogy teljesitse emberbaráti kötelességét, mert ez nem törvény, és mindegyik saját lelkiismeretére van utalva; de midőn a T. városi tanács azt tapasztalja, hogy az igaz felebaráti szeretet tüze csak néhány résztvevő kebelben talál ápolásra, nagyon csodálkozunk, hogy nem gondol tüzoltó egyletre, nem létesit alapszabályokat, melyeken egy rendezett tüzoltó egylet emelkedhetnék. Ez oly korszerü és emberbaráti intézmény lenne, hogy nem hiszem, miszerint akadna csak egy városi képviselő is, ki ez ellen akadályokat görditene. — Melegen ajánljuk ez emberbaráti szükséges intézményt a T. városi tanács figyelmébe.

— Ugyan e tüzkárosultak segélyezésére a helybeli takarék-pénztár 100 frtot adományozott.

— E lapok segédszerkesztője hosszabb időre elutazott Balaton-Füred, Pest, Bécs, Grácz és Gleichenbergbe, helyettesül lapunk ismert munkatársa Hajgató Sándor érkezett körünkbe.

— A nagy-kanizsai dalárda — mint halljuk — e hó 23-án Keszthelyre kirándulást teend.

— Népénekeseink is vannak Neuman igazgatása alatt Pestről, kik a „Zöldfa-kert“-ben hallatják moralis dallamaikat. Szigoruan föltettem magamban, hogy frivolságukat megtámadom, annál is inkább, mivel egy müvelt család körében voltam szerencsés hallani nagy „Obst hergest“-jeiket, de minthogy valaki ugy nyilatkozott; hogy hivatásuk frivolság, tehát a helyett, hogy megtámadnám, inkább megdicsérem őket, hogy a frivolság oltárára a lehető legnagyobb ügybuzgalommal vitték triviáláldozataikat. Az Isten éltesse őket!

W. Gy.

— Ünnepek. Király ő felségének születése valamint szent István ünnepét is fényesen megültük városunkban. Az ünnepélyes isteni tiszteleten mind a polgárok mind a katonaság részéről számosan jelen voltak.

— Zala-Egerszegről a következő sorokat vettük:

Királyunk ő felsége születésnapját nagyszerüen megünnepeltük. A szent misén — melyet K. apát ur mutatott be a Mindenhatónak — daczára a kellemetlen időnek, mind a megyei mind a városi tisztviselők ugy a lakosok közől is számosan megjelentek. Máskor is, de ez alkalommal különösen kitüntette szép ügyességét Sz. J. zenetanár- és karnagyunk, s közös elismerésünket vivta ki azon 12—13 éves gyermekek összhangzó zenejátéka által, kiket alig 9 hónap óta tanit és gyakorol.

Dalárdánk egy legközelebbi gyülésében elhatározta, miszerint aug. hó 29-én a casino helyiségben, ez évi harmadik dalárda előadást fog tartani.

Somogy-megyei hirek.

Kaposvár, augustus 21. 1868.

h. A rablók üldözői, mint szomoruan értesültünk, e hó 7-én ismét kegyetlen bravurt csináltak. Ugyanis az emlitett napon két békés polgár hajtott jó kedvün és mit sem gyanitva az aszalói korcsma előtt, melyben a pandurok és néhány jager erélyesen üzte a... gondot. Az egyik pandur valahogy észrevette az elhaladókat és hogy, hogy sem? ködös fővel Juhász Andrist fedezvén fel bennük — — dir dur rájuk lőtt, de nem talált; hanem előálltak ám erre a jobb fegyverzetü jágerok... kik aztán beleheczczelve a pandurok által — le is lőtték az illetőket. Szeretjük hinni, hogy e hir, melynek körülményeit s hitelességét csak nagyjában s szájból vettük, — a hivatalos jelentés által meg lesz czáfolva.

h. A magyar képzőm. társ. által kisorsolt s V. M. helybeli ügyvéd által megnyert: „Vasárnap délután falun“ czimü s 400 frtra becsült kép Jankótól, Hagelman K. könyvkereskedésben szemlére van kitéve s eladásra vagy kisorsolásra vár. A festészet kedvelőit figyelmeztetjük e képre.

h. A helybeli dalárdáról rosz hireket hallunk. A működő tagok nem járnak leczkére, ugyanannyira, hogy a karmester — kitől minden jót vártunk — már türelmét kezdi veszteni, — a közönség rokonszenve fogy... az egylet bomlásnak indul. Számitsuk fel ezt a meleg napoknak és higyjük szivesen, hogy rövid időn kedvezőbb hirt közölhetünk.

h. Bizi Ferkó kaposvári zenekarvezető a napokban érkezett meg jó hirü társulatával Keszthelyről, s vele van a hat évvel ezelőtt katonának besorozott Gábor is, ki azelőtt nálunk önálló bandával birt, s kinek a katonai pálya, hol szintén mint zenész volt alkalmazva, látszólag javára volt. — — Megemlitjük egyuttal Bizi Ferkónak nálunk bejelentett igazolását — azon a mult számban közlött hirre vonatkozólag, miszerint Keszthelyről, hol állitólag szerződve volt, ugy szökött volna meg. Ő ugyanis Keszthelyen meghatározott időre egyátalán nem szerződött, csak addig, mig ott lesz, kötelezte magát a Balatonnál muzsikálni hetenként néhányszor, és szabadságában volt bármikor eljönni; — de nem is szökött el, mert eljöttét előre bejelentette és az átalánosan tudva is volt. Ezt az igazság érdekében.

h. Bogyay Vincze, kiről már párszor emlékeztünk, legujabbi és hiteles helyről vett értesülés szerint tökéletes javulás utján és minden veszélyen kivül van.

— A csurgói oly szép igyekezetü dalárda f. hó 30-án N.-Atádon, ezen város s vidéke intelligentiájának szives meghivása folytán dalestélyt fog tartani. — Minthogy ez inkább a kirándulás szinezetével fog birni, meghivók nem küldetnek szét. — Azért e helyen a közönség figyelmébe ajánljuk e dalestélyt, mely jótékony czélu leend, annyival inkább, mivel a Debreczenbe készülő csurg. dalárdáról utolsó dalestélyéről itélve, csak dicséretest mondhatunk. — Reméljük — de óhajtjuk is — a dalestély sikerülni fog. — Adja Isten!

Sopron-megyei hirek.

Sopron, aug. 11-én, 1868.

— Sok jó tulajdonsága van a magyar embernek, ezt még ellenségei sem vitatják el tőle, elősorolni azokat felesleges, de ezen sok jó tulajdon között hiába keressük a vállalkozó eszmét (a tehetség a kivitelnél ismét feltalálható) ezeknek előre bocsátása után sietek a czél felé evezni. — Ugyanis itt Sopronban két privát tanintézet létezik, nevezetesen: több év óta fenálló „Lähne“-féle „német“ — és két év óta Csendes Ferencz „magyar“ tanintézete. — Az elsőre nincs mit mondanom; — áttérek tehát a Csendes-féle tanintézetre, hol alkalmam volt több izben s különösen a vizsga alkalmával meggyőződni az intézet üdvös czéljáról. Csendes Ferencz, igazgatója ezen tanintézetnek egy, ezen állásához tökéletesen kiképzett, a tanári pályára született, talpig becsületes magyar ember, szelid modora annyira megkedveltété őtet tanitványai előtt, hogy azok fokozott szorgalmok által a nehezebb tantárgyakat is játszva sajátitották el az igazgató s nagyon megválasztott tanitóiktól, kikben a fiuk nem az executiv hatalmat, hanem a vezetőt, a valódi nevelő s jó barátot látják. — Végre mult hó 28-án beközvetkezett azon nap, melyen az ezen pályára majdnem nehezen vállalkozni kivánó Csendes ur intézete képességét és annak üdvös czélját s hasznosságát előttünk a tanvizsga által kitárva láthattuk; — már meglepett a tanulók derült arczából azon nyugodt öntudatot olvashatni, hogy őket nem a félelem, hanem az öröm környezi, hisz se nékik se tanitóiknak, de a szülők s rokonoknak sem lesz miért pirulni miattuk, — ugy is lett. Minden hizelgés nélkül, örömmel teszem közhirré a tapasztaltakat, hogy a tanulók átaljában, a jelen volt hallgató szülőket stb. várakozásaikon felül kielégitették, a nyilt, értelmes feleletben látható volt, hogy a tanitvány a tantárgyat nem csak szajkóként elmondja, de értelmezi is; — élvezet volt azon vas-, zalasomogymegyei magyar fiuktól hallani, minő haladást tettek még a német nyelvben is, s mindezt rövid idő alatt; — szóval oly megelégedéssel távozott mindenki a tanvizsgáról, hogy még most is örömmel gondol vissza azon intézetre s tanárjaira, hol gyermeke biztos helyen, jó kezekben és oly jó nevelés- és modorban részesül, minőt csak első nevelésnél bevezetés és alapkint lehet óhajtani.

Tekintve még azon jutányosan szabott árt az élelmezés és tanitásért, bátran ajánlva elmondhatom, adjon Isten hazánknak több ily intézetet, hol a tanitás és nevelés oly jó kezekben van mint itt.

V. K. L.

— Vasárnapi levelek. VI. Gott über die Welt! Ugyan csak meleg napjaink vannak, mintha königgrätzi napokat élnénk! — Az ember a tikkasztó hőség elől mindenképen menekülni óhajt, de hiába, nincs oly zig zúg, hová őt ezen izzasztó ellenség ne követné. Perzse! der Mann hilft sich so, wie er kann! csakhogy mi sopronìak furcsán vagyunk. Mert ha a hőség ellen a hüvös fák árnyékát keressük fel, mire a fák alá érünk, addig ruháink már csuronra átizzadtak, ily állapotban pedig a zöld lombok árnyai alatt fujdogáló hüs szellő drága egészségünknek könnyen megárthat. Vagy pedig ha a hullámok közt akarunk a hőség által ellankadt testünknek enyhülést nyujtani, akkor jaj nekünk, mert a fürdő helyiség távolsága nagy, és az odavezető ut kopársága miatt a nap égető sugarainak annyira kivagyunk téve, hogy nem nagy kedvvel sietünk uszodáink hüvös hullámai közt enyhet keresni. És ha mégis megszáll bennünket a buzgóság, és nem riadunk vissza a nagy akadályoktól, s ha már ruháinktól megfosztva, édes gyönyörrel állunk az enyhet kináló viz partjai fölött, sóvárgó lelkünk alig várja már a nagyszerü élvet, melyet átélni fogunk, huh! saccerbleu! egyszerre hideg rázkodás futja át egész valónkat, mert a vizben lubiczkoló élczes fiatalság legnagyobb gyönyörét találja abban, hogy a még száraz testtel szemlélőket néhány friss vizcseppel lehütheti. Brrr! az ilyen kedves gyermekek szeretetre méltó naiv élczei és tréfái előre is fázást idéznek elő, azután végre belépünk a hágcsó első fokára, meglocsoljuk mellünket, fejünket, nehogy a viz hidegsége átizzadt testünknek árthasson, és Zsumszt! beleveljük magunkat a habok közé, oh weh! még csak akkor könyörgünk az irgalmas éghez, hogy vegye el elölünk a keserü pohárt, mert a büz, mely ezen vizből kipárolog, szédelgésbe hoz, hát még a sok hernyó, bogár, ebihal, s megnevezhetlen holmik, melyek szemed előtt a viz zöldes tükörén uszkálnak, jaj ezek hütik ám le igazán átizzadt testedet. És igy a czélt mégis elérted, mert a fürdőből teljesen lehütve távozol, hanem bezzeg hamar felhevülsz ismét, mert éhes gyomrod étkezni kiván, és az uszoda kertben szép leányszemek égő tüzétől, melyekből delejes villám sugárol reád, és ehez a jó bor hevitő lángja ismét felmelegitik átfázott testedet, — csakhogy az ily meleget a legforróbb kanikulában is felkeressük. Wir Männer sind schon so! — és e meleg bő kárpótlást nyujt a fürdésnél tapasztalt hátborsóztató jelenetekért. Egy másik alkalom nekünk Soproniaknak a hőség elől menekülni, a közel szép vidék erdős helyei által nyujtatik, azonban a legszebb tervek is egymás után dugába dőlnek, mert az e hó elején kitüzött fraknói kirándulás csak azért maradt abba, mert a herczegi zárgondnokság részéről a vár belső helyei és a kincstár megszemlélése meg nem engedtetett. Azonban bő kárpótlást nyujtott e helyett a f. hó 7-én az itteni joggyakornokok által rendezett társas estély, melyre esti 6 órakor a Nenhof kertben igen diszes müvelt közönség jelent meg, innen pedig az egész társaság a közel erdős vidékbe rövid sétát tevén esti 9 órára visszaérkezett, s az előre lefoglalt asztaloknál vig csevegés közt estebédelt,

ennek végeztével az izletesen feldiszitett rondellába az ifjuság vig tánczba elegyedvén, a mulatság reggeli 3 óráig a legkedélyesb hangulatban folyt le. Vajha többször rendezne a fiatalság ily kellemes estélyeket, melyek társas életünket lanyhaságából olykor-olykor felélénkitenék.

Egyébiránt Sopron csendes. A deák- és balközéppárt szép egyetértésben van egymással. Én csak azt szeretném, ha e két párt mielőbb szép egyesületi estélyt rendezne, és egygyé olvadna át! Talán mire jövő levelemet irom, már ezen kivánságom be is teljesül. Akkor azután őszinte örömmel fogom mind a két pártért poharamat üriteni, mert tudom, hogy tagjai az egyetértés, és nem a rút pártoskodás zászlaját lengetik. Éljen a haza! Auf Wiedersehen.

BOHNZÜCHTER FLÓRIÁN.
soproni polgár.

— Tisztelt Szerkesztő ur! — Sopronból a napokban nagyszerü kirándulás tartatott.

Az ugynevezett „Deutsche Schützenfest"-et megtekintendő, felhasználtam én is az olcsó szállitási alkalmat; leirását azonban, miután nem egy európai lap hozta már, fölöslegesnek találom.

Sopron ez időpontbani egyhanguságát siettem ezután a szabaddal felcserélni, s apostoli módon Nagy-Czenkre rándulék, hol F. ur szives magyar vendégszeretettel fogadott. Itt különösen boldogult nagy Széchenyink hirre emelkedett czukorgyárát iparkodtam megtekinteni, azonban csak szétszedett gépeket találtam s igy sajnálatomra a gyár müködését sem láthatám.

Innen utam Eszterházára vezetett. Itt utközben több balesetről értesültem. Ugyánis: gr. Széchenyi juhászbojtárjai egyik társukra, — ki egykor csendőr is volt — folytonosan haragudtak, de neki sokáig nem árthattak, mig végre barátságot szinlelve egy vendéglőbe csalták s ott agyonütötték. — Egy söjtöri polgár pedig egy csinos kis leánykát az uton megtámadott s erkölcstelen szándékkal a kukoriczába hurczolá, azonban gaz szándékát végrehajtani nem sikerülvén, a leányka fejét késsel levágta. — Mind a két gyilkosság tettesei már elfogattak. Itt ugyanakkor egy harmadik gyilkosság is történt, de erről hallgatok, mert tartok, hogy a „Pécsi lapok" valamint a „Magyar Ujság" ismét megharagszanak.

Eszterházán a Rezidentiához érvén szomoruan meghatva nézdelém az egykor fényes, és most kertjeivel együtt a szánalomig elhanyagolt, roskadozó, de mégis nagyszerü palotát.

Önkénytelenül Uhland „Zsarnok palotája" jutott eszembe, a dalnok átka után.

Belsejét is szerettem volna megláthatni, de nyájas kérelmemre keményen mondatott ki a határozott válasz: der Eingang ist streng verboten!

A lapok utján is hiresztelt kapuvári cholera hála az égnek! nem volt igaz.

A mihályi vásár alkalmával több verekedés fordult elő, nevezetesen: a legények egy foglárt kegyetlenül elvertek. Közülök 12-őt már befogtak.

Egy tamási 18 éves legényke a kis Rábába fult egyik malomnál, s onnét nem is engedte a nép másik határba haza vinni eltemetés végett, hiedelmük szerint nehogy ez jeget hozzon határukra.

Egy falusi kántortanitót a nép elakart üzni a községből, mert felhő elé nem [illegible]ott. O tempora, o mores....!

E vidéken az idei termés meg[illegible]. Buza, rozs, középszerü. Az árpa szép, s különösen a zab kitünő. — Sertés, birka, valamint egyéb háziállatok is feltünő mennyiségben hullanak.

Okát eddig még nem puhatolták ki, mert nincs is kit ez érdekelne, gazdasági egylet pedig e megyében [illegible] sincs.

A viszon[illegible]ig!

PENELON.

— Vasutügy. A győr-gráczi vasutra vonatkozólag a „Hazánk"-ból következő közlést olvassuk: az egész vasut hossza 22 mértföldet tesz; a magyarországi rész Györtől Pápán, Kis-Czellen, Sárváron, Molnárin és Körmenden át vezet, tulnon pedig Szt.-Gotthardon, Feldbachon, Steindzenen át Gráczig visz. — Az egész vonal engedélyezés utján állambiztositék mellett építtetik, és az engedélyezési alkudozások az egyesült consortiummal hihetőleg rövid idön megkezdődnek.

Vas-megyei hirek.

Szombathely, aug. 19-én 1868.

* F. hó 16-ka nevezetes nap volt Szombathely városára nézve, mert városunk szülöttjét, hazánk nagy fiát, Horváth Boldizsár ur ő excellentiáját, Magyarország igazságügyministerét volt szerencsés falai közt üdvözölhetni.

Már az emlitett nap kora reggelén a távirda jelezte, hogy a nagy férfiu a budai indóháznál a vaggonba szállt, alig hogy ezt hirül vettük, minden háznál a nemzeti lobogók kitüzettek és taraczkok dörgései adák tudtul mindenkinek az örömhirt.

A szokatlan zaj és sürgés-forgás már a délutáni órákban elkezdődött s a pályaudvar környékét a vidékről is betódult töméntelen néptömeg lepte el, — mindenki iparkodott közel juthatni az ünnepelt hazafihoz.

Esti ½9-kor a már távolból hallható tompa robogás hirdeté, hogy a vonat közeleg, s egy hosszú, éles fütty után a vonat berobogott a pályaudvarba, s a fáklyákkal és különféle szinü tüzek világitása mellett kilépett ő nagymltsága szülőföldére.

Szivélyes kézszoritások után városunk birája Tulok János ur szép szerkezetü beszéddel üdvüzlő őt, s a közös örömet, melyet pártkülönbség nélkül mindenki érzett, meleg szavakban tolmácsolá, — mely üdvözlő beszéd után ő excellentiája következőleg válaszolt:

„Uraim! A midőn hosszas távollét után ismét körükbe jöhetni alkalmam van, őszinte örömemet elnem titkolhatom. — Fogadják szives fogadtatásomért sokszoros köszönetemet, melyre elkészülve nem valék.

Uraim, én nem mint minister, hanem mint e város polgára, mint hü fia jöttem, — én a ministert Pesten hagytam, — igen uraim, én mint szülővárosom gyermeke jöttem önök körébe, s eredetemre oly büszke vagyok, mikónt bárki másé őseitől öröklött czimerére.

Nagyok és fárasztók a gondok, melyek összekötve vannak állásommal, de higyjék meg önök, hogy lelkem és testem egész erejével iparkodom hatáskörömet és befolyásomat odairányozni, hogy kedves hazámnak jólétét és felvirágozását előmozdithassam.

Én, uraim, ezen állásomat, melyet felséges királyunk parancsából elfoglaltam, a kitartó szorgalom s munkaszeretet által nyertem el, s ezt is önöknek köszönöm, mert önöktől lestem el. — Legyenek tehát meggyőződve, hogy bár mi körülmények között, s bár mely állást foglalandok el, mit szám[illegible]ra kijelel az isteni gondviselés, főtörekvésem és legszentebb kötelesség érzetem lesz mindenkor, hogy kedves szülőföldem szégyenére ne legyek.

E szivből fakadt beszéd után fellépett egy díszes fogatu jármübe, melyen egy polgár kibontott nagy nemzeti lobogót tartott s utánna számos fogat vonult végig a kivilágitott utczákon; — a püspöki residentiába szállt.

Másnap déltájban meglátogatá a megyei börtönöket, s a városi és több hatóságok tisztelgéseit fogadá.

Délután 6 órakor számos városi és vidéki polgárok előtt, a városház udvarán elmondá politikai hitvallását.

A beszéd oly remek, oly gyönyörü volt, hogy nem tudtuk, értelmét-e, vagy a szabályos és virágos szerkezetü stylt kisérjük-e figyelemmel, — el volt mindenki bájolva, el volt ragadtatva, — a beszéd végén édes atyja által küldött üdvözletet adá tudtul a városi lakósságnak, mely őszinte örömrivalgással fogadtatott.

Ezekután Laky A. ügyv. ur lépett fel, s a köz érzelmet tolmácsolandó felkérte ő nagyméltóságát, hogy országgyülési képviselőségét jövőre is elvállalni sziveskednék, — a közóhajtásnak engedve, a bizalmat megköszönve, azt elfogadni megigérte.

Ezek után következett a Zöldfa vendéglő termében 300 személyre teritett banquett, mely alkalommal remek toasztok mondattak, — Ő Excellentiája főispáni helytartó ur ő méltósága kiséretében, éjfél felé hagyta el a termet harsogó éljenektől kisértetve, mindenkivel kezet szoritva, a falusiak vetélkedtek a tolongásban s kezét csókolták, boldog volt ki érinthette.

Jelen voltak még Ő mltga Szabó Miklós status titkár ur, Ökröss Bálint, Giczy urak; ez utóbbi mint a minister ur titkárja.

Balogh Gyula ur által irt szép alkalmi versezet nyomtatásban osztatott ki, — egy szóval e nap az öröm napja volt. 18-án a reggeli vonattal elhagyott bennünket, de emlékét és szellemét itt hagyta közöttünk.

A távozó vonatról még a távolban is intve az Isten hozzádokat az elmaradóknak.

Kisérjen boldogság s szerencse minden lépteden nagy férfiu, tartson meg az ég soká, igen soká kedves hazánk boldogitására, s Szombathely városának büszke örömére, ragyogjon neved a hon szeretet felhőtlen egén miként Orion csillaga. Tőlünk Ostendébe ment.

SZALMAY ANTAL.

* Mükedvelő szintársulatunk 17-kén adta „Dienes vagy a királyi ebéd" czimü történeti darabot, — daczára annak, hogy városunk minden előbbkelő osztálya a banquetton volt, még is szép számu közönség volt jelen, azon reményben, hogy a minister ur ő Exja szerencsélteti a szinházat látogatásával. — Ez azonban elmaradt. Hrabovszky ur (Dénesben) otthon volt, a nagy uri pathoszt, valamint a megalázott fő urat s habozó atyát egyiránt jelesen személyesité. Szukits ur (Miklóst) szinte meglehetősen jól adá, — (Esztert) Tóthné asszonyság személyesité, ma lépett fel a deszkára először. — Deli termete, kedves külseje meglepő volt, valamint elismerésünket sem mulasztjuk el kijelenteni jól sikerült játékáért, — (Rózsában) Szabó Nina kisasszony lépett fel, excellens vén asszony volt. (Sajót) Tóth ur, (Dávidot) Hidassy ur adá, mindketten müvészileg játszottak. Az őrtisztet (Bányai) ur adta, — kire mosolygott mindig. — Bélát (Kuglisits), (Kálmánt) Kiss, (Remetét) Karácsonyi urak személyesitették. A sugót is megilleti a dicsőség egy árva sugára, mert ugy sugott, hogy az egész közönség hallotta.

Nyilt pósta.

— Csurgóra. Bocsánat, hely szüke miatt csak jövő számunkban jöhet; addig szíveskedjék újabb hirekkel bővíteni. Béke az Urban!

— Beledre. Magánlevelünk már elment.

— B—finak. Jó hirekkel térjen mielőbb vissza. Gleichenbergből egy csomag érkezett?

— Kaposvár. Becses küldeménye elkésett.

— Sopron. A levelek postára adattak.

— Kis czigány, tudassa velünk hollétét.

— V. urnak. Sopron. Jót kaczagtunk. Sajnáljuk, hogy a hintóra fel nem fért.

TÁRCZA.

Tompa Mihály sirjára.
1868.

Elhangzott már a dal, örökre néma lett
A drága ajk, mely annyi hosszú éven át
A tiszta lélek leghívebb tolmácsa volt,
S örök bájjal zengé keservét bánatát,
Jer, honfi, jer, — boruljunk itt e sirra le, —
Nincs érdemteljesebb lelkünk hol könyezne.
Ah! jertek, sirjatok!

Hol ő dallott, mosolygóbb volt a néma táj,
S varázsteltebb a fülmülének báj-dala;
Szebb illattal kinált a nyiló kis virág,
Vadul nem kaczagott a halál angyala,
Ha ajka nyilt, a szó sugárként ragyogott,
Üdvöt, áldást, békét, mennyországot hozott.
Ah! jertek, sirjatok!

Mindent, mi szép, dicső, magasztos és nemes,
Lantján zengé mindezt, mert tiszta szive volt,
Ajkán regék s dalok imává lettenek,
S a gondolat, a mit magában hordozott,
Imává olvadott, keblének mélyében,
Ima volt rejtve minden szivverésében.
Ah! jertek, sirjatok!

S mikor lantja a szent hazáról szólt s dalolt,
Mély fájdalomban sirt a megtört bus kebel;
Harangzúgás volt minden hang, mely jelt adott
Hogy itt már az idő, hogy már ébredni kell.
Minden szó a szabadság egy rózsája volt,
Szebben diszlett tőle a föld s az égi bolt.
Ah! jertek, sirjatok!

Ah jertek, sirjatok, — egy csillag hullt alá,
Ragyogva tündöklő hazánknak bús egén,
Mikor fölöttünk gyász s sötétség elterült, —
Ragyogva tündöklött a gyásznak éjjelén.
Oh jertek mind, ég s föld, virágok, liliomok,
Ti zengő fülmülék, ti gyászba dült romok,
Ah! jertek, sirjatok!

HOFFMANN MÓR.

Egy nemzet kakukja.

— Történeti beszély az avar korból. —

Irta **Tandor Ferencz.**

I.

Élet, halál! — — —

Ki mondja, hogy nem társak, ki, hogy nem egymás mellett vannak? — — —

Ereszkedő hegyoldal, melynek láncza a távol kékébe olvad, szegi be a határt. Az Alpok a földdel nőnek össze, mintha támaszúl nyomulnának abba.

A kép másik felén a keret messzire, nagyon messzire nyulik; — végén a kelő nap sugarai Ádria ködében törnek meg.

Középen élet s halál van. — —

Az ellapuló hegyszárny lábainál Friaul terül el.

Puszta falak!

Tegnap még a nap sugaraiban csillogó tornyok, fénylő tetők emelkedtek föléd! — — —

Ma? — — a hegyekről letévedt szellő fehér füstfellegeket borit rád. —

Tegnap daczoltál sorsoddal — — ma — — szétzúzva heversz.

Tegnap még díszben álltak épületeid, melyek közt, ha nem is nyugodt, de rettegése közt is önhitt s elszánt lakók tanyáztak — — — ma épületeid szétdúlva, kormosan hajlanak megcsonkitott, eltorzult holtjaid fölé! — —

Tegnap élet, ma halál! — —

Szomorú, ijesztő kép. — — —

Pusztulás, halál mindenütt. — Terek, utczák véres, eltorzult hullákkal telve: aggok, gyermekek, férfiak, nők.

Takard el arczodat, vagy ha erős vagy, nézz körül: a főegyház mintegy boszúért kiáltva mereszti roskadozó füstös falait. Vagy tán fátyollal bevont siremléke a körötte összehalmozott holtaknak?!

Siri csend s mégis minden beszél!

Nézd a leomló fürtöket e lelkesült, férfias vonásokat, e daliás alkatot, mint igyekszik halálával is védeni jegyesét!

Vajjon nem nagyobb boldogság-e rájok a halál? — Nem lesz-e boldogtalan, ki túléli a másikat?

Nézd a gyenge nőt, mint szoritja kebelére magzatát, hogy ne lássa a halált, ne ismerje egy perczre se a vészt!

Siri csend és mégis minden beszél!

Oh mert a holtak is tudnak beszélni!

Nem igaz, hogy a halálban elenyészik az élet — — hiven mutatja az az élet utolsó perczét! — — —

Két lovas poroszkál a város nyugoti oldalán elterülő dombok felé.

Jobbra összeaszott arczu agg, mellre csüggesztett fővel. Barázdás arczán együgyü kifejezés ül, őszülő hajszálai kuszálva verdesik arczát, száraz kezei lankadtan nyugszanak nyergén, olykor-olykor mozdulva meg, hogy a botorkáló lovat gyorsabb haladásra birják.

(Folyt. köv.)

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, aug. 21-én. A gabnanemüekből naponkint nagyobb beszállitást tapasztaltunk, melyek árra nézve kevés kivétellel a régiek. — Még [illegible] bizonytalan, mihez tartsa magát [illegible] kereskedő, hogy veszteségben ne maradjon.

A külföldről érkező levelek egyik a másikát czáfolják meg, mi a helybeli kereskedőket legtöbbször zavarba hozza.

Hazai terményeink egy részét az [illegible] gyengiték, más része pedig a hosszas [illegible] nehés gabonát adott ki, de mennyiség[illegible] tavalyinál kevesebbet.

Erre nézve a félve vásárlók egy biztosabb [illegible] meghatározására várakoznak.

A gabnaárak eddig bizonytalanok, annál is inkább, miután a külföldnek a mostani bevásárlási árak nagyon magasnak tetszenek.

Piaczi heti-vásári kelétárok.
NAGY-KANIZSÁN, [illegible]
Alsó-ausztriai [illegible]ként.

Termények: Buza 83—85 fontos 4 frt, 4 frt 20 kr. 85—86 fnt 4 fr. 50 kr. 87—88 fts. 4 frt 30—60 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 50 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 60 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 70 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 80 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 40 kr. 67—68 fns. 2. frt. 50 kr. Kukoricza 2 frt 50 kr., 2 frt 75 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 80 kr. Zab 45—47 fns. 1 frt. 55 kr. 47—48 fns. 1 frt 60 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 60 kr. 68—70 fts 2 frt. 70 kr. Paszuly fehér 4 frt. — kr. Paszuly, tarka 3 frt. — kr. Gubó elsőrendü 15 forint — krajczár.

Sopron, aug. 17. A legjobb minőségü buza 5 ft. Rozs 3 ft. Árpa 2 ft 95 kr. Zab 1 ft 70 kr. Kukoricza 2 ft 90 kr.

Bácskából, Zenta vidékéről következő tudositást vettük: Rendkivüli időjárásunk van, mindennap d. u. 4 óra tájban sivatar és szélvészszel zápor, — esőzés. Az emberek nem nyomtathatnak; kokoricza non plus ultra bőségben mutatja magát. Megy is az ára aláfelé mindennemü gabonának. Busa köble 6.50 kr. Árpa 3.45 kr. Zab 2.49 kr. Kukoricza 3.60 kr.

Gyümölcs kevés. Dinnye és főzelék bőségben; a sertések itt-ott elhullanak.

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra	22 percz.
„	„	„	estve	9 órakor.
„	„	Bécs „	reggel	7 óra	15 percz.
„	„	„	d. u.	3 óra	30 „
„	„	Triest „	d. u.	1 óra	50 „
„	„	„	estve	9 óra	25 „
Érk. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra	6 „
„	„	„	d. u.	1 óra	20 „
„	„	Bécs „	délben	12 óra	31 „
„	„	„	estve	7 óra	28 „
„	„	Triest „	reggel	5 óra	25 „
„	„	„	délben	12 óra	52 „

Bécsi pénzárfolyam, aug. 21.

5% metaliques 58.20; 5% nemz. kölcsön 62.20; 1860-ki álladalmi kölcsön 83.50; bankrészvények 7.23; hitelintézeti részvények 209.50; London 115.50; ezüst ágio 113.50; arany darabja 5.48 kr.

Heti naptár.

augustus 23-tól 29-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold utj.
Kath. Ev. Az irgalmas samariairól. Lukács X, 23—37.				
23	Vasárnap	D 12 Fülöp	D 11 Zac.	[illegible]
24	Hétfő	Bertalan	Bertalan	[illegible]
25	Kedd	Lajos király	Lajos	[illegible]
26	Szerd.	Samuel	Samu	[illegible]
27	Csütörtök	Kalaz. József	Gebhardt	[illegible]
28	Péntek	Ágoston püsp.	Ágoston	[illegible]
29	Szombat	K. János fejv.	János fej.	[illegible]

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Mai lapunkhoz van mellékelve a „Haza" magyar életbiztositó-bank főügynökségének jelentése.

H I R D E T É S E K :

DARLEHEN

in jeder Höhe

auf Gründe, Güter und Häuser

nach **Ungarn** und in die **Provinzen** zu mässigen Zinsen, auf **viele Jahre**, in **kleinen halbjährigen Raten** rückzahlbar.

Einsendung der Wertnachweis-Documente nebst Retourporto rekommandirt an das :

Behördl. autoris. Eskompt- und Eskomptvermittlungs-Bureau,

(135—6,6)

Wien, Stadt, Gonzaga-Gasse Nro. 12, 3. Stiege, Thür 38.

JELENTÉS.

A tisztelettel alulirottnak van szerencséje jelenteni, hogy a f. május hó 5-én Szombathelyen, az uri utczában, a Kéthelyféle 108. számu házban egy

éd-süteméný-tárt

nyitott.

Kapható itt naponkint friss kitünő minőségü **mákos- és diós-kifli, ugrancs** (Kugelhupf), **tejes kenyér** (kalács), mindennemü **vajas-tészta, fánk, torta** s különféle **finom süteméný.**

Különösen ajánlja az eddig itt még ismeretlen kitünő minőségü, mindennemü és első kézből kapott **Lengyel honi Liquer**-jeit, melyekre nézve azon kedvező helyzetben van, hogy azokat a legolcsóbb árért adhatja.

Reggelül kitünő **inyencz-süteméný**ek fognak készen tartatni.

Megrendelések tetszés szerinti süteméný**ekre** elfogadtatnak s kiszolgáltatásuk pontosan eszközöltetik.

Szombathely, 1868. május 6-án.

(129-6,5) **Herle Vincze.**

Arverési hirdetés.

Zalamegyei Sármellék helységben helyzett s a Méltóságos gróf Festetics Tasziló ur tulajdonához tartozó korcsmaépületeknek — ezekhez adandó 1200 négyszög öles 5 hold földdel együtti — eladása Keszthelyen az urodalmi tisztség irodájában, folyó évi october 25-én délutáni 3 órakor eszközöltetni fog.

Mely árverésre a venni szándékozók kellő bánatpénzzel ellátva megjelenni kéretnek. — Kelt Keszthelyen, august 13-án 1868.

M. Gróf Festetics Taszasilo ur
jog- és jószágkormánya.

(153—3,1)

Gyakorlati találmányok!

Nagyjelentőségü minden háztartásnál az ungynevezett **„Polir-Pasta,“** mely által mindenki a legnagyobb könnyüséggel képes fényvesztett avult butordarabokat stb. kifényesiteni. Egy doboznyi anyag elegendő egy egész butorozat kifényesitésére; ára 80 kr. — Ehhez még megjegyzendő, hogy e Pasta

soha meg nem romlik.

Ezüst-tisztitó golyó, kitünő szer minden elhomályosult fém-tárgyak kifényesitésére, nélkülözhetlen az arany- és ezüst müveseknél. Egy drb. 10 kr.

Egy óra-szabályzó, vagyis egy pontos napóra delejtűvel mindenkinek ajánlható, mivel ezáltal mindennemü óra szabályozható. Egy drb 25 kr.

Mosó-por. Ezen por alkalmazása által időben, pénzben és munkában gazdálkodhatni. E mellett legnagyobb előnye, hogy a fehérnemüvele igen kimélhető. 1 font csomagban 22 kr.

Amerikai biztonsági lakatok, kitünő szerkezetüek, biztosak feltörése ellen.

1 db kisebb faju 30, 40, 50 kr
„ „ nagyobb „ 70, 90 kr, 1 ft.
„ „ „ „ két kulcscsal 1 frt 10 kr.
1 db utitáskákra 25, 40, 50 kr.

Angol ollók a legjobb acczélból, 1 db kiszabásra való olló 25, 35, 45 kr.

1 db. himzési olló 20, 30 kr.
„ „ ollólánczczal 10 kr.

Nagy előnynyel szolgálnak az uj gépirónok, használatuknál nincs szükség hegyezésre sem töréstől nem tarthatni.

1 db fanyélben 10 kr.
„ „ csontnyélben 15 kr.
„ „ tolltartóval és késsel 90 kr.
„ „ vakaró-gumi 5 kr.

Fogfájások ellen, bármily nemüek azok, előnyösen használtatnak a berlini fogcseppek; e szer oly biztos, hogy ha nem használna, ára visszaadatik. Egy üvegecsének ára 80 kr.

Gyakorlati nadrágvédők, melyek sáros időben a bemocskolódástól megvédik. 1 pár 20 kr.

Kitünő fénymás kautsukkal vegyitve, hogy a bőrt tartósabbá tegyék. 1 frt 80 kr.

Eredeti Pompadour-Pasta.

A hires Pompadour asszonynak XV. Lajos udvarán volt egy szere, mely a világ előtt titokban maradt, melylyel ő magának az ifju kinézést, u. m. vidor szépségét és a bőr simaságát egész a késő öregségig megtartotta. Ezen recept később egy magas uricsalád birtokába jutott, melynek arczszépsége ma is a bámulat tárgya. Sikerült Rix orvostudornak ezen eddig titokban tartott receptet megszerezni, hogy az egész világ javára fordittathassék. Ezen fölülmulhatlan arcz-pastának eredménye minden várakozást fölülmul, miről számos bizonyitványok megtekintés végett t. c. közönség rendelkezésére állanak. Az egyetlen szer ez, mely minden arcz-foltokat, szeplőt, máj-foltot stb. gyorsan képes eltávolitani

Egy tégely ára útasitással együtt 1 frt 50 kr.

A legujabb ligroin-tüzi szerszám (zsebben hordható) a leggyakorlatiabb e nemben, nem dohányzók számára is ajánlatos, közönségel tüzi szerszám formájára, lámpával van egybekötve, mely néhány órára való gyuanyagot vesz fel, ugy hogy gyakran adódó alkalommal legott világot lehet gyujtani. Ára csak a gyors elterjedése miatt tétetett ily olcsóra, t. i. egy db 60 kr.

Perzsiai hajfestőszer, mellyel az ősz hajat percz alatt barna és feketére festhetni, és egyuttal megóvja a természetes üdeségét. Növényekből készült és egészen ártatlan. Egy dobox utasitással 2 ft.

Folyékony enyv. Legnélkülözhetlenebb szer minden háztartásban, mert ezzel minden a házban előjövő javitásokat mindenki maga eszközölheti, ezen enyv évekig eltartható és hidegen használható. Egy nagy üveg ára 25 kr.

Legujabb rozsdapor. Biztositott szer mindenféle rozsdafoltok eltávolitására vászonból, selyemből és minden másféle szövetekből szintúgy vas- és acczélszerekről. Egy csomag ára. 35 kr.

Legjobb borotva-kenőcs. Ezen kenőcs által a borotva kösörülése mellőztethetik. Egy dobox ára 25 kr.

Irótollak regulatorral. Alkalmazhatók minden kézhez és papirhoz, ugy hogy egy és ugyanazon tollal a egfinomabb és legvastagabb vonásokat lehet csinálni, 12 db 25 krért.

Hogy lábait megóvja a nedvességtől, erre gondja legyen mindenkinek, minthogy az egészséget fentartja. Ez eléretik a Metzgerféle bőr-sajtolmány által, mely a lábbelit puhává s áthatlanná teszi ugy, hogy a czipő, bármeddig taposta legyen is a vizes sarat, mégsem érezhetni benne nedvességet, 1 üvegecske ára 60 kr.

Angol bőr-fénymáz, mely a bőrnemünek eredeti lágyságát visszaadja és legszebb fényre hozza, egy kis üvegecske ára 25 kr, egy nagy üveg ára 42 kr.

Általános tisztitó-por, melylyel mindennemü érczet, aranyat, ezüstöt, bronzot, pakfongot, acélt és rezet tisztára tisztitani és fényesiteni lehet. Egy dobox ára 20 kr.

Párisi általános ragasz, melylyel nemcsak üveget, követ, tajtékot, fát stb. a leggyorsabban és állandóan meglehet ragasztani, úgy, hogy elválatzthatlan marad, hanem hogy minden egyesitve legyen, fát érczczel, üveget porcelannal stb. ugy összeragaszthatni, hogy egy testté lesz. Ezen minden háznál nélkülözhetlenül szükséges szerből egy doboxzal 10 kr. Ugyan e ragasz folyadékban, üvegbe szedve 30 kr.

Levélpecsétlő bélyegek, melyek kényelmesség, olcsóság és biztosságuk miatt is minden ostyánál v. viasznál előnyösebek. Legfinomabb és bármiféle névvel vagy czéggel és czimerrel vagy jegygyel ősszáz db 1 ft. 50 kr. ezer db 2 frt.

Villanyozott fogkefék. Ezekkel a fogakat minden fatapasz vagy fogpor nélkül, csupán hideg vizzel a legszebben fehéren, egészségesen és szag nélkül lehet tartani egyszerü dörgölés által. Hogy minél nagyobb legyen a kelendőség, dbja csakis 60 krra tétetett.

A legbiztosabb és legjobb szer minden alkalmatlan rovar elpusztitására kizárólag csak a friss perzsa rovarölő por egy üvegecske 18 kr., háromszor akkora 35 kr.

Valódi angol tollkések egy-egy két pengével 20, 30, 40 kr; 3 pengével 50—60 kr.; legfinomabb faj pengével 60, 70, 90 kr., 1 frt, 4 pengével 80 kr., 1 frt, 1 frt 20 kr.

Bűvös festőszer. Egyperczalatt lehet mindenféle tárgyra kivétel nélkül p. fából, kőből, bádogból stb. való tárgyakra, legszebb aquarell festést állandóan átvezetni, ugyannyira, hogy a legügyesebb kéz által készitett festés gyanánt fog feltünni. Különösen ajánlható az iparosoknak, minthogy a tárgyakat igen csinosbitja és ajánlóvá teszi. Egy ily kép, mely virágcsokrokat, gyümölcsöket, tájképeket, állatfejeket, csoportozatokat vagy karikaturákat képez, kapható 2, 4, 6, 8, 10 krért, egy üveg átvezetési lakk elégséges ősszáz képre 20 krért.

Legfelsőbb helyen szabadalmazott méreg egerek, patkányok, ürgék és hörcsögök kiirtására. Az eladás felelősségre történik. Egy nagy szelencze ára 1 frt.

A hajat élénk állapotban tartani, az ősz vagy szőkét barnára festeni legalkalmasabb a dió-olaj minden vegyi készitmények károsok. Van szerencsém a t. c. közönségnek jelenthetni, hogy nálam friss, meghamisithatlan kétszer tisztitott dió-olaj kapható. Kis üveg 25 kr., nagy 45 kr.

Gyökeresszer, melylyel a tyukszemet 8 nap alatt ki lehet irtani. Ez ujabban feltalált szerek minden további dicsérete felesleges, minthogy garantia mellett árusitatnak. Egy doboxzal használati utasitással együtt 40 kr.

Cs. kir. szabadalm. Szaponinszir-éther, melylyel néhány percz alatt minden néven nevezendő szennyfoltokat mindenféle kelmékből a legtisztábban kivesz. Ezen uj készitmény meghalad mindent, mi az ilyféle szerekben eddig létezett, minthogy még a legfinomabb és a legkényesebb szint is sértetlenül hagyja, mindjárt szárad és nem szagos. Ajánlható egyszersmind kesztyü tisztitásra. Egy üveg használati utasitással 40 kr.

Valódi átlátszó glycerin-szappan a legfinomabb illatokkal. Egy középnagyságu darab ára 15, 20 kr. nagy darab 20 kr. Egy tégely valódi mar-zsir (Kammfett), hajkenőcs 30 kr. Egy darab mar-zsir bajuszpödrő 30 kr.; valamint minden más illat- és tőlett-szerek bel- és külföldiek a legnagyobb választékban.

Cs. kir. szab. vizhatlan ágybetétve minden háztartásnak ajánlható kikáit különösen gyermekek, betegek és gyermekágyas nőknek nélkülözhetlen. 1 db 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 70 kr., 1 frt 80 kr.

FIGYELMEZTETÉS. Minthogy a nevezett czikkek meg is hamisittatnak, bátor vagyok figyelmeztetni az iránt, miszerint azok csakis a nevezett raktárban kaphatók.

Mindenféle bizományok elfogadtatnak és pontosán teljesittetnek.

Árjegyzékek a kapható czikkekről ingyen szolgáltatnak.

Az első ausztriai bizományi üzlet A. FRIEDMANN Bécsben,
Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. alatt Dréser sörcsarnok mellett.

(115—12,5)

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Ajánljuk jeles

GÉPHAJTÓ-SZIJAINKAT

a legerősebb jáva-bőrből készitve.

RUGÓ MÉZGA-SZÜTYŐK, SÜRITŐ-LAPOK,

legfinomabb gépbogyó-olaj.

SVEHCZI KÖSZÖRÜLŐ-KÖVEK,

valódi Laferte és Budai MALOM-KÖVEK,

a melyekből legnagyobb rakhely van:

GEITTNER és RAUSCH uraknál,

BÉCS, Mühlmarkt 10. sz. PEST, malomkellékraktár, főutcza 2. sz.

(136—16,9)

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

AZ ALTESTSÉRVBEN szenvedőknek.

Bizonyitványok, (levélkivonatok.)

Mélyen meghatva érzem magamat, kegyedet tudósitani akarom, hogy sérvkenőcsének 2 tégely használása által altestsérvemből, melyben 43 év óta sokat szenvedtem s igensokat kellé az ágyat őriznem, teljesen kigyógyultam, ugy hogy 68 éves létemre minden ügyemet elvégezhetem.

Mühlen, a Rajna m. Würtemberg, márcz. 15. 1868. **Hayer Krisztián**, kov.

Noha eleinte sérvkenőcséhez bizalmam nem volt, mégis elhatározám magamat vele egy kisérletet tenni; — és valóban több in-pók és czomb-törésnél kitünő következménye lett. Ó-Verun, april. 1. 1868.

Dr. **Stark**, kön. Stabsarz a. D.

A fenn nevezett kenőcs a feltalálótól **STURZENEGGER GOTTLIEB**-tól Herisauban, Kanton Appenzell (Schweiz) rendelhető meg, valamint **Fermagyi F.** „Sz. Mária“-hoz czimzett gyógyszerész ur által, Pesten; és **Horváth Miksa** gyógyszerész ur által Zágrábban.

Egy tégely ára 3 frt 20 kr. o. é. A díj beküldendő. — A gyógyitás gyuladás nélkül legtöbb esetben bizonyos.

Használati utasitások bizonyitványnyal **gratis.**

144—12-4.)

Évenként 38 huzásra.

valamennyi Ausztriában létező **állam- és magánsorsjegyekre** és pedig:

1 250 ftos 1854-ki,	1 Rudolf,	1 Pálffy,
1 Hitel,	1 100 ftos Triesti,	1 Budai,
1 100 ftos 1860-ki,	1 50 ftos Triesti,	1 Waldstein,
1 100 ftos 1864-ki,	1 Gőzhajózási,	1 Windischgrätz,
1 50 ftos 1864-ki,	1 Salm,	1 Keglevich sorsjegyre hozzáadva
1 ötöd 1839-ki,	1 Clary,	1 Badeni 35 ftos sorsjegyet
1 Como,	1 Genois,	

játszani lehet a csak 4 ft évnegyedenkénti lefizetés mellett.

A társaság 20 résztvevőből áll, kik közül az első részlet fizetésénél mindegyik egy részvényjegyet kap, valamennyi sorsjegy megnevezésével, melyekre nyerés esetében, a reá eső részt meg fogja kapni.

25 negyedévi részlet lefizetése után minden részvevő megkapja az őt megillető részt, tetszése szerint akár egy eredeti sorsjegyben, akár készpénzben.

Azon körülménynél fogva, hogy az összes sorsjegyek árkelete most rendkivül nyomott állapotban van s pár év lefolyása alatt legalább is el kell érniök az előbbi álláspontot, csaknem mathematikus biztossággal feltehetjük, hogy az ezen játszótársaságbani részvétel, **228 huzásra** a legroszabb esetben is csak **csekély pár forintra** rughatna.

Mindenki **egyenkint** beléphet a társaságba, s a többi részvevőkkel sem kell törődnie.

Mint bélyegilletéket, minden résztvevő 68 kr. fizet egyszer mindenkorra.

Minden nyeremény közölve lesz.

Morgenstern A. és társa,

(96—8) Váltóirodája Pesten, Deák Ferencz-utcza (előbb Nagyhid-utcza) 9. sz.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 35. szám, augustus 29. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a széplrodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész iven. Szerkesztési iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JOZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben háznoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: - 6 frt. — kr. Fél évre - - 3 „ — „ Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: DACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Nyilatkozat.

Az „Ungar. Lloyd“ f. hó 17-iki esti kiadásában egy közlemény jelent meg, mely szerint Fack ministeri tanácsos, a vasutak igazgatója — s az illető tőke-pénzesek kiséretében beutazta a tervben levő győr-gráczi vonal irányát, s az itt szerzett tapasztalatok eredményeül mutattatik fel azon megállapodás, mely szerint a kérdéses vonal irányzata Pápa, K. Czell és Sárvár felé jelöltetik ki.

Ország világ tudja, hogy a győr-gráczi vonal irányzata körül csupán arról lehet szó, hogy a kérdéses vonal, Pápán innen, K.-Czell Sárvár felé-e? vagy pedig Szőllős Jánosháza felé vegye utját, s mig az első mellett egyetlen elfogadható ok sem beszél, s mig — csupán a térkép segélyével — elitéli azt már a természetes, józan ész is: addig emezt az ország valódi, mélyen beható érdekei követelik. Vagy — hogy egyebet ne emlitsünk — lehet és szabad-e számba nem venni az ország legnagyobb bortelepét: a Balaton-melléket és Somló hegyét, — s lehetséges és szabad-e megfeledkezni az ország egyik gyár-ipar telepének hivatott s a természet minden adományával bővelkedő (milyenek: az iszonyu mennyiségü mész- és épület-kő, szerszám- és tüzifa, kőszén stb.) Bakony-hegylánczolatról?

Mindenesetre nyilt kérdés marad, hogy Fack ministeri tanácsos ur összehasonlitását, tapasztalatait, azon esetben, honnan meritette, miután ezen irányt sem be nem utazta, sem pedig nem ismeri, valamint nem ismerik, azon esetben, a mindenesetre tévutra vezétett tőkepénzesek sem. Ha csak érdekellenesein k informatiójára nem támaszkodik, melyek jellemzésére elég legyen ez uttal annyi miszerint ők, hitvány fogásból, az ország egyik minden tekintetben legmegáldottabb vidékét elég vakmerők kopárnak, néptelennek hirdetni.

A kormánynak kell tudomásának lennie, és van is tudomása arról, hogy az általunk vitatott, s épen oly rövid, sőt rövidebb, de minden tekintetben mind az ország, — mind pedig magára a vállalatra nézve hasonlithatlanul előnyösebb irány az, melyet Veszprémmegye — érdeke követel, s melyért küzd Zalamegye is s a melylyel Vasmegye is épen annyit nyerne, mint a mennyit fogna nyerni amazzal. S megtehetné egy alkotmányos kormány, hogy az ország érdekei ellenére, a közelégületlenséget provocálja akkor, midőn módjában áll az összes érdekek czélszerü és okszerü kielégitése is? Mi ezt nem hiszszük s hihetjük, s már csak azért sem hihetjük, — mivel mit tehetne egyebet egy engedély nélkül teljesitett munkálattal a kormány minthogy egyszerüen félrevesse azt; — értjük az előmunkálatoknak, engedély nélkül K. Czell-felé történt teljesitését; — s nem hiszszük és hihetjük végre azért sem, mivel nevezett iránynak, annyi jogos és nyilvánult érdek ellenére történendett elfogadásával, alig lehetne ezen eljárást egyébnek mondani, mint a közvélemény kigunyolásának. *)

Jánosháza 1868 augusztus 22-én.

Jánosháza s vidéke megbizásából

HORVÁTH GYÖRGY
választmányi elnök.

MAGYARI GUSZTÁV
választmányi jegyző.

*) Csupán az „Ungar. Lloyd“ hirére támaszkodva, tehát biztos adat hiányában, nem tehetjük, hogy ez idő szerint személyt, vagy személyeket vonjunk a játékba. Annyit azonban szükségesnek tartunk előre is kijelenteni, miszerint az ily eljárás Zalamegyében is a legnagyobb keserüséget fogná előidézni.

Szerk.

A debreczeni országos gazdászati fensőbb tanintézetnek és az ezzel egybekötött földmives iskolának élőrajza.

(Folytatás.)

II. Földmives iskola.

A mult 1867. évi november hónak 12-ik napján megnyilt debreczeni országos földmives iskolának mint gazdászati szakintézetnek feladata abban öszpontosul: hogy kiváló tekintettel a magyar alföldre, a kisebb földbirtok részére értelmes parasztgazdákat, s a nagyobb földbirtokosnak segitségéül alkalmas főmunkásokat képezzen, s mindkét esetben oly szakegyéneket, kik mind technikai ügyességben, mind szakisméretben oly képességre jussanak, hogy a lehető tökéletességgel eszközölt mindennemü gazdasági munkák okszerüségének tudatával birva, egyszersmind a becsületes szorgalomnak teljes értékét felismerni, méltányolni és érvényesiteni is tudják.

A felhozott földmives iskola belszervezetének főbb pontjai a következőkben egyesithetők: — I. A tanszak három évet foglal magában, s kiterjed minden tekintetben ugy a megfelelő elméleti oktatásra, mind pedig és kitünőleg az összes gazdászati és kertészeti gyakorlatnak legtávolabbi részletességeire is. — II. A tanonczok felfogadásának feltételei: minden munkára képes erős egészséges testalkat, és igy legalább is tizenhat éves kor; — kielégitő jártasság a magyar nyelveni olvasás-, irás- és számolásban; — jó erkölcsü magaviselet. — III. A tan és ellátási-dij teszen az első évben százhusz, a másodikban nyolczvan, s a harmadikban negyven osztrák értékü forintot, félévenkénti részletekben előlegesen lefizetve. — Ezen felül mindegyik tanoncz az év eléjén tartozik hat osztrák értékü forintot az intézetnek pénztárába letenni annak biztositásaul, hogy ha rosz akarat vagy gondatlanságból az intézet eszközeiben kárt tenne, ennek megtéritése foganatba vétethessék. — IV. A tanonczok szállást, teljesen megfelelő élelmi ellátást és ruha-mosást az intézet részéről ingyen nyernek. — Fehérnemü, ruházat s az ágyuháról önmagok gondoskodnak. — V. A tanonczok kötelesek minden, részökre az intézetnek a hatszáz holdat meghaladó gazdászati kert és kisérleti területen kijelölendő gazdasági és kertészeti munkát teljes gonddal végezni, — s ezen munkának lehető hasznositása szolgáland a befizetett tandij mellett az állam által viselt szaktanitási és élelmezési költségeknek kiegészitéseül. — VI. Az ezen intézetbeli szegényebb sorsu tanonczok részére Ő császári és apostoli királyi Felsége által, négy évenkénti ötven forintos ösztöndij van legkegyelmesebben engedélyezve, mely féléves részletekben utólagosan leszen kiadandó, illetőleg az érdekletteknek tan- és ellátási dijaikba beszámitandó. — VII. Az okmányilag felszerelt bejelentések legfeljebb a folyó évi szeptember hónak tizedik napjáig, akár személyesen akár pedig bérmentesitett levelek által az alólirott igazgatónál — Debreczen, czegléd-utcza, Szombathy-ház 2597. szám — átadandók, ki is ugyanazon hónak tizennegyedikén az illetőket, a felmerülendő körülményekhez képest, a megtörtént felvételről vagy ennek okadatolt ellenkezőjéről az e részben leggyorsabbnak felismerendő uton okvetlen értesitendi. — VIII. A legközelebbi tanév a folyó évi október hónak negyedik napján veendi kezdetét.

Kelt Debreczenben az 1868. évi aug. hónak 4-dik napján.

PAPI BALOGH PÉTER s. k.,
mint a debreczeni országos gazdászati fensőbb tanintézetnek s az ezzel egybekötött földmives iskolának igazgatója.

Tanuld és becsüld honod nyelvét. *)

Ha a történet örökigazságu lapjain végig jártatjuk tekintetünket és látván, hogy egykor nagy és virágzó birodalmak a megsemmisülés örvényébe sülyedtek anynyira, hogy nevöket még csak a tudományos buvárlat és kegyeletes emlékezet tartotta fenn; lehetetlen, hogy a kutató ész azon okokat ne fürkészsze, melyek ily roppant eredményeket létesiteni képesek voltak. És ugy találjuk, hogy mig a népek szent kegyelettel csüggtek nemzetiségük és nyelvükön, mig idegen befolyások az országok és birodalmak eme palladiumát háttérbe nem szoritották, azaz mig a népek idegen bálványoknak áldozva önmagukat nem adták fel, addig nem létezett emberi erő és hatalom, mely képes lett volna egy nemzet sirját megásni, hogy abba örökre eltemesse; csak akkor, midőn fényüzés, elbizakodottság s gazdagság nem látta többé szükségesnek a nemzeti nyelvet megbecsülhetlen kincsként őrizni, csak akkor következett be ama korszak, melyről a költő szól, hogy: „Roma ledől s rabigába görnyed.“

Ha a jó példák, melyeket az élet minden lépten nyomon feltüntet arra valók, hogy azokon felbuzdulva, kitartás és követésre serkentessünk, ugy a tapasztalat és történet nem egy példát mutat fel, mely hangosan tanitja a mitől ovakodnunk kell önlétünk s önszerencsénk fenntartására. És valóban népek és birodalmak eltünése a föld szinéről elég rettentő példája annak, mi végéri azon nemzetet, mely nem tudja, vagy nem akarja őrizni azon kincset, mely egyedül képes ily vég elől megvédeni. És kell-e mondanom, hogy e kincs a nyelv, mely által a távolban lakó honfi társára ismer, mely által egy közös hazához szent érdekkel füzódnek, mely a kebleket ugyanazon érzelmektől dobogtatja, ugyanazon lángra heviteni, ugyanazon kegyelet tárgyára irányitni képes.

És ha bebizonyitja a történet, mennyire sülyed egy nép, mely nyelvét tanulni, szeretni és müvelni elfeledé, viszont magasztos példák sem hiányzanak, midőn egyes népek, a balsors minden csapásai közepette nyelvüket megőrizni idegen elemektől megvédeni tudták; a midőn csakis ezen összetartó kötelék által sikerült nekik jobb időket kiküzdeni, hatalmasb elleneket legyőzni. Ne messze időkben, ne idegen népek történetében keressük erre a példát, fényes tanuságul áll előttünk édes hazánk nyelve: mig mellőlünk jobbról balról sodorta a népeket a végzet az enyészetbe, addig mi, ezer év óta vagyunk, s „megfogyva bár, de törve nem“ haladunk a polgárisulás azon ösvényén, melyet a korszellem a népek számára kijelölt. És valljon ki fogná tagadni, hogy akkor midőn sulyos csapások édes hazánkat már a feloszlás szélére juttaták, nem nemzeti nyelvünk volt az mely fenntartotta és lelket ontott a már már élettelenül összeomlandó haza testébe?

Nem azt czélom itt fejtegetni, a mit ugy is mindenki tud, hogy hazát nyelve nélkül szeretni nem lehet, hogy ki a nyelvet megveti az a honnak mostoha érdemetlen fia, nem arról akarok szólni, hogy azon hazát, melynek napja bölcsőnk felett világolt, rendületlenül a sirig kell szeretni, azon nyelven, melynek hangjai elsők ütötték meg hallérzékünket, kegyeletes tisztelettel kell csüggnünk, hiszen ez oly természetes, mint a szülőink iránti szeretet; csupán azt akarom mondani, hogy az érzelemnek kell, hogy tettekben nyilvánuljon, azaz hogy a nyelvet nem csak szeretni, de egyszersmind müvelni is szent kötelességünk.

Igen a nyelv mint más tudomány, kell, hogy tanultassék, müveltessék, mert a hol a haladás nincs, ott megállapodás, azaz visszaesés történik, az pedig vajmi természetes, hogy oly kincs birtokában, mint a nemzeti, hazai nyelv, mely lételünk alap föltételét képezi, mely nélkül nemzet nem is volnánk, hogy oly kincset gyarapitani, fejleszteni törekedjünk. Igaz, voltak idők, midőn édes hazánkban idegen elemek szép nyelvünket egyes nagyok köréből számüzték, sőt a törvénykezés teréről is leszoritották, de a nemzet zöme: a nép nem hódolt idegen bálványnak, és kegyelettel emelünk kalapot azon apostolok előtt, kiket a gond-

*) A tek. szabadkai casino által 1 aranynyal jutalmazott pályamü.

viselés soha nem szünő jóságában minden időben adott a nemzetnek, hogy magasra emeljék a nyelvtökélyesités zászlaját, hogy az mint világitó szövétnek a nagyok termeibe is behasson; Révai, Kazinczy, Berzsenyi és mások örökké fényes csillagokként fognak ragyogni a nemzeti nyelv ujjászületésének egén.

És mi ne követnők ama dicsők példáját, kik elég lelki erővel birtak a magyar nemzetiség és nyelv sülyedése korszakában hathatós szavakkal lángra szítani az alvó nemzetiség szikráját, és a közfigyelmet a hazai nyelv fejlesztésére irányozni, mint egyedüli mentő eszközre, az erkölcsi halál ellen? Nem buzditásul szolgál-e nekünk és az utókornak is ama kitartás, melylyel az igazi hazafiságnak, mely a hazai nyelv iránti szeretet és kegyeletben találja leghübb kinyomatát, melylyel a szent ügynek a diadalt megszerezni tudták? A nemzet fölébredt tétlenségéből, melyet egyideig a nyelv irányában tanusitott, és belátta, hogy nyelve nélkül önhazájában idegenné vált, hogy azon földnek, melynek jólétét, mindenét köszöni, mostoha gyermeke lett, és nem zárta el többé fülét a zengzetes hangok előtt, melyet édes anyanyelvünknek nevezünk.

Azonban, midőn arról van szó, hogy a nemzeti nyelvet müvelni, fejleszteni törekedjünk, ne higyjük, hogy ezen szép és magasztos rendeltetés csupán egyes kiváló szellemeknek adatott; igaz a gondviselés megmérhetlen bölcsességében nem minden embert ruházott fel egyenlő szellemi képességekkel de keblünkbe oltá az önelhatározás lehetőségét, hogy akarva mindig szerény munkásokként járulhassunk ama nagy mű létesitéséhez, melynek neve: a nyelv tökélyetesitése; minden ember tágabb, szerényebb kört tudott magának teremteni, melyre befolyva hatását áldásterjesztőleg használhassa fel, ki e befolyását nemes czélokra aknázza ki, ki a hazának hű fiaként rendeltetését felfogva, a nemzetiség szent eszméje a nyelv szükségképi tökélyesitésének terjesztését tüzi ki czéljául, az szereti hazáját, az megfelel ama kötelmeknek, miket az édes haza tőle várni jogositva van, az honfi, a szó legnemesebb értelmében.

Az anyagi erő korszaka lejárt, elmult az idő, midőn fegyverhatalommal hódíták meg a népeket, a szellemi hóditások uralma tölti be a világot, nem azon nép bukik el, mely anyagi erőben gyenge, hanem az, mely a müvelődés feltartózhatlan árjának erőszakos akadályul akar szolgálni, az ár elsodorja, és a kor diadalmas eszméi kaczagva haladnak el felette. Igen, de hol képzelhető müveltség, hol haladás, hol előretörekvés, ha nincs müvelt kifejlett nyelv, mely az eszméknek burkolatul, a gondolatok közvetitőjeül szolgáljon? Csak azon nemzet tarthat a haladó korral egyenlépést, melynek nyelve müvelt és zengzetes, mely azon nemzet irodalmának méltó magyarázója. — Nekünk pedig, kiknek nyelve minden rokoni összeköttetés nélkül áll e világrészben, nekünk különösen szent kötelességünk azt minden erőnkkel tovább fejleszteni; hála azon férfiaknak, kiknek fáradozása azt a müveltség szinvonalára emelte, annyira, hogy alig van Európában nemzet, melynek egyik másik müvelt fia nem érdemesitette volna megküzdeni a nehézségekkel, hogy nyelvünket sajátjává tévo, irodalmunk termékeit az eredetiben megismerje; de megállapodni a kiküzdött ösvényen jelenleg már bün volna, bün volna azon kötelmek ellen, melyeket a haza minden fiától jogosan követelhet; e kötelességet teljesiteni akarjuk, nem fogjuk magunkat a hazafiatlanság bünével terhelni, nehogy a késő megbánás keserü cseppjei égessék fájó lelkünket.

„Idegen nyelveket tudni szép, a hazait lehetőleg müvelni kötelesség“ ez arany szavakat mondá Kölcsey lelke fiának, de mondá a nemzetnek is, mely ébredő félben lévén, megérté a szónok szavát és lelkébe véste azt, hogy semmi balkörülmény onnan többé ki nem törülhette; ez eredményezte ama pezsgő életet a nemzet fiaiban, melynek szép gyümölcseit ma már élvezni tudjuk, néhány évtized előtt még önálló nemzeti irodalomról még alig lehetett szó, de felléptek a nyelv heroszai, és ma irodalmunk a világmüveltség szinvonalán áll. Mi lett volna belőlünk, ha a nemzet fiai a kor intő követeléseit meg nem értve tovább is tespedésnek engedik át magukat? A nemzet nemtője őrködött fölöttünk és nem engedte, hogy hátramaradjunk akkor, midőn mindenki előretörekedett a müveltség terén. — Nem hiszem tehát, hogy lesz valaki közülünk, ki rendeltetését meg nem értve, a hazai müveltséget és ebben a nyelvet elhanyagolni, kárhozatos bünnek ne ismerné: nem hiszem, hogy lesz valaki közülünk, ki jó honfinak hihetné magát, ha érzelmeit a honinyelv nem tudása okából idegen nyelven tolmácsolni kénytelenittetnék; és ezt tudván rajta leszünk, hogy őrizzük és szeressük nyelvünket mint legfőbb kincsünket, mely nélkül nemzeti önállóságunk nem képzelhető; müvelni és fejleszteni fogjuk nyelvünket, mint önmüvelődésünk egyik legfőbb tényerőjét. — Csak egy követ hordjon ki ki a haza oltárára és az nem sokára egész pompájában ragyogand, mint világitó torony a mérhetlen oceán sikján, vetélkedve mindennel fényben és gazdaságban; s csak akkor teljesülnek be a nagy „Látnok jós igéi, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz!“

SPITZER JÓZSEF.

Heti szemle.

Augusztus 28-án, 1868.

— Buda-Pesten sz. István napján mintegy 40 ezer ember vett részt a körmenetben. — A pénzügyministerium rendeletet adott ki, hogy a sárga-fekete táblákat és sorompókat nemzeti szinre kell festeni. — Bankóhamisitás miatt a mult napokban egy pesti jogász befogatott. — St.-Margaretha helység (Krajna) templomtornyából elloptak egy két mázsa sulyu harangot. Ledobták a toronyból és a darabokon mindjárt megosztoztak. — A nem rég meghalt madagaskari királynőnek temetése nagy czeremoniával ment végbe. A holt test 500 selyem lambásba takartatott, melynek ránczaiba 20 arany óra, 100 arany lánez, melltü, gyürü, karperecz és más ékszer, továbbá 500 db. arany tétetett. Ez aztán a kincspazarlás. — Bécsben egy nem minden müveltség nélküli özvegy nő a szegénység és nyomor által indittatva, megmérgezte kiskoru gyermekeit és nagyanyjokat, — és csak szerencsés véletlennek köszönhető, hogy egy öt éves fiucska megmenekült a haláltól, melyet anyja készitett neki. — Uj-vidékről ismét 2 embert vittek a fővárosba, kik a belgrádi gyilkosságnál kompromittálva vannak. — Skutariban a törökök és keresztények közt véres összeütközés történt. — Angliában Voolvich közelében egy csapat üstfoltozó czigány karaván ütötte fel sátorfáját. — Domokos képviselő kapott legujabban egy névtelen levelet, melyben intik, hogy egy 17 éves tanuló Deák Ferenczet még e hóban agyon akarja lőni. — A házbérfizetés ezután január és aprilis, julius és október elsejére határoztatott, az eddigi felosztás helyett. — Szebenben és környékén a vérhas betegség veszedelmesen növekedik. Egy 1600 lelket számláló helységben 45-en estek e nyavalyába. — Párisban egy 100,000 frankos főnyereménynek nem akad gazdája, még az illető sorsjegy elvesztését sem jelentő be senki. — Jászberényt aug. 20-án esti 9 órakor ismét pusztitó földrengés dulta. — Thiers a fáradhatlan történész ismét egy nagy müvön dolgozik mely a restauratió történetét tárgyazza s folytatását képezendi a „császárság történeté“-nek. A mü 10 kötetre fog terjedni. — A nazarenusok kérvényt adtak be a kultuszministeriumhoz, hogy külön anyakönyveket vezettessenek. Elutasittattak. — A világ statisztikából: Az egész földön él 1303 millió ember, s beszél 3604 nyelvet és vall 1000 féle hitet. Évenkint meghal 33 millió; s igy naponta 91,954, minden perczben 60, s minden másodperczben 1. A száz évet eléri 1000 közül egy; a nyolczvanat 500 közül egy; és az ötvenet 100 közül egy. — Vallási tekintetben van 335 millió keresztény, 5 millió izraelita, 600 millió ázsiai hitü, 100 millió mohamedán és 200 millió pogány. Van 170 millió róm. katholikus, 80 millió görög hitü és 85 millió protestans. — A honvédelmi ministerium szervezése október 1-ig már teljesen be lesz fejezve. Hat osztályból és három számvevői osztályból fog állani. — Falk Miksa f. hó 23-án franczia fenyegető levelet kapott, mely agyonlövéssel fenyegeti, ha ujabban követett irmodorát meg nem változtatja. Falk kijelenté, hogy ez magatartásán mit sem fog változtatni. — Egy Chéret nevü franczia tiszt, folyó évi jul. 17-én Sidi Nazár közelében (Algirban) fényes nappal cserkészeten egy oroszlánt lőtt, melynek szőre kivételképen majd egészen fehér volt. — Udvari vadászaton Ischlben, Ő Felsége a király néhány szarvast és a langbathi tavak körüli kis hajtóvadászaton 4 zergebakot lőtt. — Egy több év óta Veszprémben lakó magyar nő e napokban Poroszországba utazott, a hol a zsidó vallásra tért át. Ezután B. M. veszprémi zsidóval házasságra lépett, s férjével együtt Pesten telepedett le. — Folyó hó 22-én kevéssel 4 óra után ismét **földrengést** éreztek Pesten, mely tartott 4—5 másodperczig. — Dora d' Istria herczegnőt, az emelkedett szellemü irónőt a „vicensai academia olympica“ közelebb tiszteletbeli tagjának nevezte ki. — A honvédelmi miniszter előterjesztésére, az országgyülés mindkét háza beleegyezett, hogy 38,000 ujoncz soroztassék még az idén, mielőtt az uj honvédelmi törvény életbe léphetne.

Levelezések.

Kun-szent-Miklós, aug. 21.

Nálunk a gyufaevés csaknem átalánosan bevett szokás az életuntaknál, a megcsalt szerelmeseknél, s egyéb ki nem beszélhető bajoknál, — majd itt majd amott egy-egy vörös gyufafejet reggeliző vászoncseléd ballag el Ábrahám kebelébe; s csodálkozunk rajta, hogy az oly iszonyu sok vörösgyufávali mérgezés után sem jutott eszébe a magas felsőbb hatóságnak azt a vörösfejü gyufát a forgalomból kitiltani, pedig ez csak egy egyszerü 4—5 soros rendeletbe kerülne.

Legközelebb Kun-szent-Miklóson két juhász egymással összeverekedett, s az egyik ugy üté fejbe a másikat, hogy rögtön lerogyott s kiadá lelkét; — némelyek azt mondják — jól van, a gazemberek száma egygyel kevesbült. — Egyéb tekintetben nálunk a közbiztonság jó lábon áll, hanem annál nagyobb veszély fenyegeti a négy lábuak seregét, mert mostanában a városi képviselőtestület a szabad husvágást határozatilag életbeléptetvén, csaknem az egész város mészárossá lett, — van birkahus sertéshus, marhahus. — Ez bölcsen volt tévo, mert valamivel olcsóbban kapjuk a hust, s izraelita polgártársaink nem tetszés szerint zsarolhatnak bennünket egy-egy font rosz marhahusért 21—22 krig, birkahusért 18—19 krig. Ha már igy van figyelmeztetjük a belrendőrséget, hogy a husvágásokra szigoruan felügyeljen, nehogy a sok mészáros valamely nem természetes uton elköltözött jószágot etessen meg a nagyérdemü közönséggel; — mert akkor aztán szépen megköszönjük ám azt a széles husvágási privilegiumot.

A kedves papák, meg a kedves mamák bajai megsokasodtak, — jövén városunkba egy tetőtől talpig közösügyes kimondhatatlanba öltözött magyar tánczmester, ki most az ártatlan gyermek sereget közel 35 példányban **e i n z, z w e i, d r e i!** vezényszavak mellett körmagyarra, csárdásokra, s más egyéb magyar-osztrák tánczra tanitja.

Az országgyülés szüretel — akarjuk mondani szünetel szeptember 16-ig; mi pedig itthon elmélkedünk közösügyes boldogságunk felett, s gondolkozunk a legközelebb bekövetkező képviselő választási korról — ha csakugyan bekövetkezik; de nem ugy mint a „Jászkunság“ nem emlékszünk hányadik számában irva vala, hogy Kiskunság négy felső községeiben már is megkezdették a balpárt részéről a jobbpárt tevékenységének ellensulyozására a korteskedések.

Folyó hó 20-án este $^1/_2$9 órakor szokatlan moraj ütő meg füleinket, s ezt mintegy 3 másodperczig tartó földrengés követte, ugy véljük mikép az ingás a multkorinál nagyobb volt, s sokakat elrémitett, a gyengébb házak recsegtek a butorok mozogtak, veszély azonban hála az égnek nem történt.

BORS KÁROLY.

Zala-megyei hirek.

— A **nagy-kanizsai** dalárda keszthelyi kirándulása regényesen folyt le. — Aug. 23-án vasárnap elnöke lakásától zászlóval vonult ki a vasuthoz, honnan délután két órakor megindultunk. — A vasutoni utazás, valamint a bekocsizás Keszthelyre, nagy élénkséggel történt, daczára, hogy a folytonos esőzés megzavarta, mi a kirándulást annál emlékezetesebbé teszi. — A keszthelyi dalárda a temetőnél „Éljenek“-kel fogadta megérkezésünket; innen egyesülve a keszthelyi dalárda helyiségébe mentünk, hol dalárdánk az ottani elnökétől üdvözöltetett; erre Verhás Gyula dalárda tag tolmácsolta a kirándulás czélját, ezután dalárdánk Kölcsey „Hymnus“-át énekle. Ennek végeztével nem győztük eléggé elfogadni a keszthelyiek ritka szivességét; midőn elszállásolásra került a sor, egynek egynek négy öt hely is jutott mit nem is mulasztánk el megköszönni, mig tán mi is viszonyozhatjuk. — Falragaszok már egy nappal előbb hirdették a tánczkoszorucskával öszszekötött jótékony czélu „Dalestélyt,“ mely az „Amazon“ vendéglő termében $^1/_2$8 órakor vette kezdetét. A kanizsai dalárda részéről énekeltettek: „Jelige,“ „Máskor“ népdal, „A vadász bucsuja,“ „Dalra,“ „Béka Cantató“ és „Bál Heimann Lewy-nél“; a keszthelyiek részéről: „Kidőlt a fa mondulástól“ „Jegenye fa tetejében,“ egy „Bordal“ „A válás fájdalmai“ és a „Lengyel Hymnus“; ezuttal megengedik tisztelt olvasóim, hogy megdicsérhessem mindkét dalárda összevágó, szabatos előadását, mi csak gondos és szorgalmas tanulásnak lehet eredménye. — A tánez 9 óra után vette kezdetét, mely a hely szüke, még inkább pedig a tánczközönség nagy száma miatt csak szorosan történhetett, mig nem tiz óra felé a harangok tüzet jelentő kongásai megritkiták azt; itt nem hagyhatom emlités és dicséret nélkül a kanizsai torna-egylet egyik buzgó tagját R. Edmundot, ki egy a lángok közé esett ácslegényt, magát a legnagyobb veszélynek kitéve, a kinos halál torkából kiragadott. — Vigalmunk a tüz megszüntéig felfüggesztetett, azután még folyt mindaddig, mignem eljött a válás órája, ütve az egyet; ekkor dalárdánk ujolag megköszönve szives fogadtatását, felültünk az omnibusokra és fájó szivvel vettünk bucsut azon helytől, hol oly kedves és vendégszerető közönséggel volt szerencsénk találkozhatni.

Kivánjuk, hogy őket is mielőbb üdvözölhessük körünkben.

R—i Gy—a.

Galambok, aug. 25.

— Tekintetes szerkesztő ur! Mint becses lapja legutóbbi számában méltóztatott közölni, e hó 18-án Galambokon Szabó Lajos r. kath. tanitó ur felhivása folytán tanitói értekezlet tartatott, a nm. közoktatási miniszter ur által az országgyülés asztalára letett népnevelési törvényjavaslat megvitatása érdekében.

Az értekezlet a legnagyobb rendben folyt le; azonban nem hagyhatom emlités nélkül, hogy az ott jelen volt, s általam nagyon tisztelt r. kath. tanitói kar között találkozott egy egyén, ki nem átallotta kimondani, hogy „ha különben is dolga nem lett volna Galambokon, nem jött volna el,“ azt adván okul, hogy az esperes ur nem volt a meghivó levél alá irva.

Uram, uram! tanitó uram! Hát ön még most sem vetközte le a kiskoruság nyügét, hogy azt hiszi, miszerint esperesi meghivás nélkül nekünk még saját ügyünkben sem lehet értekezni? — Bizonyára nem sokat foglalkozik ön a lapokkal, mert különben olvasta volna, hogy e tárgyban más helyeken is tartatott már nem egy értekezlet, és pedig esperesi meghivás nélkül, a minek helye sincs itt, mert hiszen valláskülönbség nélkül tartatott az értekezlet. Vagy talán önnek ez is baj?!

Egyébirant figyelmeztetem, hogy jövőre óvakodjék az ilyen kifakadásoktól, melyekkel a tanitói testületet sérti, mert — a mit most kiméletből nem teszek — hasonló esetben megnevezem önt.

S. J. ref. tanitó.

— **Deák** Ferencz hazánk bölcse és megyénk nagy szülött fia e hó 25-én délben szerencsésen megérkezett. Kissé gyengélkedni látszott.

— A **baros-kanizsai** vasutvonalon az áruszállitásokat már e hó 15-én megkezdték. A személyszállitás szept. 1-jén lép életbe.

— **Tapolczán** 70 ház és 50 mellékképület égett le. A 10—15 ezer forintnyi elveszett értéknek igen csekély része volt biztositva.

— **Egy séta.** Az ember azt gondolná, ha Kanizsán sétára indul ki, hogy nem is talál annyi anyagot, melyből egy helyi szemle kikerithető lenne. Eddig ebben a balvéleményben voltam, és hogy meggyőződésem mennyire felültetett: azonnal tapasztalni fogod kedves olvasó. Gondold csak el, sétára indultam ki, és amint megyek ábrándos léptekkel, egyszerre csak egy lépcsőnél veszem magamat észre, mely egy, az országut közepén elvonuló járdára vezetett; — tanakodni kezdtem, jobbra-e vagy balra? Jobbra nem megyek, mert ha két hölgy elémbe jő, az etiquette rám parancsol, hogy balfelé menjek, vagy jobban mondva ugorjam; ekkor pedig a herkópáter sem ment meg a maustodtól, mert egy gyönyörüen bogyepesedett emberfogó árok tárja ki vendégszerető karjait; elhatároztam ergo, hogy balfelé megyek, azaz a lépcsőn le, és reá a lelkes szépitészeti bizottmány legujabb megtestesült vivmányára t. i. a szép fasor, illetőleg czövekser közt létező magasabb technikai rapsodicus phantasiával megalkotott járdára; menék s le plus agreable: balomon egy gyönyörü tér árasztá alkony illatát, a melyet, hogy annál inkább érezhessem, zsebkendőm után kelle nyulnom s jobbomon le plus imposant: egy gyönyörü ligeten legeltethetém sóvár pillantásaimat, — itt megállék — különféle gondolatok versenyeztek agyamba, be szép, be dicső, be nemes az a rendkivüli nagylelküség, hogy egy ily költői parajligetet vagy másképen gyomordőcskét minden anyagi haszon nélkül enged a város gazdászati bizottmány szemléltetni — be borzasztóság! hisz ha a holdvilág, egyszer felülteti a lámpagyujtogató testületet vagy jobban mondva

a jámbor esti sétálót, azokról az átkozott ókori járdákról menekülni óhajtván, a vele paralel lombozat felé siet, egyszerre csak „szálla alá poklokra“ egy sóhaj röpül az esti légbe „jaj.“ — De már megvan a baj, az árok feneke gyönyörködik zsákmányában.

Ilyen két extremum gondolat tolakodék agyamba, mig én egyszer lezökkentem, de szerencse, hogy az ut jó poros levén, nem nagy megrázkódtatásnak voltam eszköze. Vége szakadt a járdának, mely oázként terül e porsivatagban, és igy meglehetős nagy phizikai akadályokon keresztülhatolva hazamenék, összeszedém még egyszer, hogy mit mindent láttam, és kisült, hogy van bizony Kanizsán colossalis lépcsőzet, boulevarde-i trotoire, andalitó bájliget, szóval elég van téve annak a latin közmondásnak is: varietas delectat (amint e sorokat irom ablakomon keresztül egy embert veszek észre, ki a magasabb füszálakat bámulatos ügybuzgalommal huzkodja ki.) Hja, ugy van az ember a földön, én azt terveztem, hogy e hanyagságot hozzá illően megtámadom, és az Isten ugy végezte, hogy megdicsérjem, annál jobb, mert kettős journalisticai kötelességet teljesitettem.

W. Gy.

Somogy-megyei hirek.

— Szinügy. Lapunk mult számából hely szüke miatt kimaradván, itt hozzuk Kocsisovszky Jusztin szinigazgató jelentését, melyben értesiti a t. cz. közönséget, miszerint Kaposvárott keresztül utazólag néhány vendégelőadást tartand következő sorban: első előadás aug. 29. „Szép Helena“ operette. „Uj Jerusálem“ uj szinmű. „Mekkai basa vagy a Hárem titkai“ uj operette. „Emancipatio“ alkalmi bohózat. „Szerzetesek“ vagy „Egy kaland a carmelita szüzek zárdájában“ vigjáték. „Gerolsteini nagy herczegnő“ uj operette. „Költő Zrinyi“ uj szinmű. „Boissy boszorkány“ uj operette. „Üldözött honvéd“ eredeti uj dráma. „Üldözött cseropár“ bohózat. „Egy nő vétke“ dráma. „Egy férj vétke“ bohózat. „Dunanan apó és fia utazása“ operette. „Szerelmes kántor“ uj operette. „Utolsó zsidó“ nagyszerü uj jellemrajz, s végre szinre fog kerülni „Ördög pilulái“ világhirü látványosság. A bérlet — 10 előadásra — kezdetét veszi szept. 1-én. Bérletdij: elsőrendü támlásülés 6 frt. Zárthely 5 frt. Ajánljuk a nagyérdemü helybeli és vidéki közönség méltó pártfogásába.

— Rablás. Mult napokban négy fegyveres rabló, (egyik sebesült) alkalmasint Juhász bandája rontott be a vizvári vendéglőbe, s az ott étkező négy vasuti mérnök és egy vállalkozótól 300 frtot elraboltak. A vasuti mérnökök revolverekkel voltak ellátva; kár, hogy a gaztettesek ellen fel nem használták.

Sopron-megyei hirek.

Tisztelt szerk. ur! — A légszesz pislogó világa és Kammerloher meglehetős söre mellett jól érezzük magunkat. Az egyhangu városban néha egy történetecske is villanyoz fel bennünket, mely mint a délibáb, ismét feledékenységbe megy át. Tanulóink revolutiót csináltak; a kedélyek fel valának háborodva, de Krippel ur fagylaltja és hüvösitő italai a csendet ismét helyreálliták.

Ez időpontban Sopron városának büszkesége az ugynevezett Knödel-Thurm vonja a figyelmet különösen magára. Ej, t. szerk. ur, ha látná, hogy öt apának gyermeke pipafüst mellett mint kalapálja a régiséget! hasonló a félmázsás uri tökhöz, melynek hátán 5 czinege üti a modern kankán-tánczhoz a tactust. Mult napokban szájról szájra járt a hir, hogy egy hapitány akar a régiségnek véget vetni. Krähwinkel módjára feszite bennünket a kiváncsiság s mi történt? Kapitány ur 50 font lőport ásatott három helyre és villanygéppel meggyujtá, és akkor mi történt? Épen az, mi az egykori szakácsnéval, ki tortát kivánt késziteni, s a Knödl-Thurm mosolygására pümüsche Talken lett belőle. Bizony, bizony a czündnadel Gewehr nem nálunk lett feltalálva. Hogy a város közepén ismét egy ily műtéten jelen ne lehessék, — miután fejem még az „Anker“-nál biztositva nincs — elszöktem. Utam Eszterházára vitt; jókor jövék oda, egy kis vadászatra hivattam meg, mely azonban olyan volt, hogy eszembe juttatá az egyszeri embert, ki sötétben azt mondá a tolvajnak; ne keress ott éjjel, ahol én nappal sem találok semmit. Este jó társaságban elfáradva visszatértem, s bámulám: a Rezidentiába német Thalia papjai érkeztek, és hogy hirdették előadásaikat! Ej, ha Bonzüchter barátom hallhatta volna, nem adnám egy — garasért. A primadonna egy nagy dobot vert, a direktor fujta a trombitát, s iszonyu disharmonia közt hirdették: ma lesz előadva „Romeo és Julia“ a legujabb világhirü darab; fel valék tartóztatva, sajnálom, hogy nem láthatám Shakespeare most irt darabját.

E Residentiától nem messze fekszik B. falu, hol a kath. iskolaház teteje dülőfélben levén, a szánalomig nyomorult kinézésü, s javitására egy batka sem forditattik, mig a pápa fillérek szaporitására 36 frt küldetett el.

TELEMAQUE.

— Gróf Széchenyi Gyula, Sopronmegye főispáni helytartója az országos honvédalap javára 500 frtot adományozott; továbbá Sopronmegye területén honvédsegélyző czélra gyüjtött 1623 ft. 95 krnyi összeg $^1/_3$-a a megyebeli honvédek közt kiosztatván, $^2/_3$-a, azaz 1082 ft $64^2/_3$ kr pedig az országos honvédalap javára küldetni rendeltetvén, a fennjelölt két összeg, összesen 1582 frt $64^2/_3$ kr, nevezett megye bizottmánya által megfelelő bevételezés végett felterjesztetett.

Vas-megyei hirek.

* Sertvés-dög. Városunk vidékén oly igen elharapódzott a sertvés-dög, hogy néhány hét óta annak száma 800-at meghaladta, — most azonban a forró napok elmultával az is alább hagyott.

* Öngyilkosság. Szomoru példája az életuntságnak nálunk ismét mutatkozott, egy élte delében lévő kézmüves — nem tudni mi okból — kötél által vetett véget életének.

* Követválasztási mozgalmak. Az őrségi választó kerület képviselője; Hollán Ernő ur pár nap óta falaink közt van, — ma utazott el Füzesre a grófi családhoz, hol választóinak nagy része várni fogja, — közvetlen kocsija után két hosszu szekér, becsületesen meg rakva czigánynyal baktatott.

* Tagositott községeink telekkönyvi keresztül vezetése gyorsan halad, — Nagy Szöllős, Gyanó, Puczincz, Norsincz, Acsád és Német-Genes már egészen befejeztetett; Ispánk, Felső-Paty, Nagy-Német, Szt.-Mihály, és Domaföld pedig most vétettek foganatba.

* Marics Imre ur telekkönyvi fogalmazónak kinevezését illetőleg közlött azon kitétel hogy „ideiglenes“ „helyettesre“ kiigazittatik.

* Piaczunk olyannyira el van árasztva a dinnyék mindenféle fajával, hogy a legszebb példányokat 20 krért megvehetni, — a közönségesek általában 10 krért árultatnak; ellenben panaszkodunk, hogy a tüzifa ára még most sem olcsóbb 9 frtnál.

* A telekkönyvi irnoki személyzetnek eddigi 350 frt évi fizetése 400 frtra emeltetett. „Post tantam sitim.“

* Herczeg Lichtenstein tábornok tartott ma szemlét a helyőrség felett, mely a pályaudvarnál várta őt, — a tisztekkeli rövid értekezlet után a vonattal tova robogott.

* Német szinészet. Hallvig német szintársulata mulattatja városunk közönségét, — a társulat tagjai kevés kivétellel a müvészet szinvonalára emelkedtek, — s átalán mind korszerü darabjai, mind pedig a tagok megkedveltették magukat.

Nyilt tér.

— **Ház eladás.** Családtagok ügye rendezése végett Nagy-Kanizsán egy jó helyen levő ház örökáron eladatik. Értéke 5000, évi jövedelme 600 ft.

— **Három mükertész** kerestetik különböző urodalmakba. A feltételek előnyösek.

— **Ügyes főzőnők** kerestetnek falura, uraságokhoz. — Az ajánlkozók kedvező feltételek mellett állomást nyerhetnek.

— **Egy fiatal leányka,** ki minden fehérnemű varrásban jártas, ajánlkozik falura jó uri családokhoz. Bővebben Wajdits József nagy-kanizsai első tudakozó s közvetitő intézetében.

Nyilt posta.

— Sz. A. Keszthely. A két utolsó számot másodszor is postára tettük. Becses küldeményedért fogadd köszönetünket.

— „Vigasz a tanitókra“ nem közölhető.

— B. K. Kunszentmiklós. Bocsánat, részint helyszüke, részint politikai pártszinezete miatt csak megröviditve hozhattuk. A „Darázsfészek“ 8 és 9-ik száma is már expediáltatott.

— H. M. Lengyeltóti. Amint a betük választására nézve határozott válaszodat vettük, a mű azonnal sajtó alá kerül.

— K. Gy. Szántó. Lapunk mai számára elkésett, majd tán jövőre. Üdvözlünk.

— Szabadkára. A küldeményt köszönettel vettük; a magánlevélre pedig B. ur fog válaszolni.

— V. L. Sopron. Egy csomagot postára adtunk, teljesitse kérésünket.

— Völgyinek. Ébredj föl álmaidból! máskép eldudoljuk a régi dalt: „isten nyila, üres már a láda fia!“ —

— Sz. Pécs. Kérését nem teljesithetjük.

— R. E. S. Pest. Közérdekü küldeményét mielőbb hozandjuk.

TÁRCZA.

Kertek alatt...

Kertek alatt foly a patak,
Partján rózsák viritanak,
Rózsák között liliomszál, —
Hejh, ha te nem sohajtoznál!?

Hő sohajod ha nem kelde,
Gyönge kebled megemelve,
Bú szivedben ha nem volna, —
Hejh, ha szabadon dobogna!?

Hogyha volnál vidám, boldog,
Nem nyomnának ugy a gondok;
Rózsák közti liliomszál, —
Hejh, ha felém hajladoznál!?

Napsugárban ringatnálak,
Gyöngyharmattal itatnálak,
Álmad hoznám szép mesékkel, —
Hejh, lágy dalra ébrednél fel! —

Pille, pille! — tiltsd bár tőlem,
Fölkeresem az erdőben,
Bérczen, lankán, sikon, halmon, —
Hejh, nagy büdért számot adjon!..

ZÓDOR.

Egy nemzet kakukja.

— Történeti beszély az avar korból. —

Irta **Tandor Ferencz**.

I.

(Folytatás.)

Mellette alig 20 éves ifju igyekszik kapaszkodva megülni lovát, mely a fáradtságtól kimerülten bukdácsolva haladt az egyenetlen uton. Hosszú, szőke fürtök környezék gyermekies arczát, tiszta, kék szemeiben aggódó félelem csillogott, ajkainak koronkinti reszketése, időnkinti csuklásszerü zokogása s mély fohászai fájdalmat tüntetnek fel.

— Ne sirj Grimoald! — förmed reá az öreg, mintegy evvel akarva visszanyomni azon néhány könyüt, mely pilláin rezgett — mondom ne sirj, megszüntél gyermek lenni, midőn sorsod a világba taszitva önmagadra utalt.

— Gyenge, gyenge vagy még — tevé hozzá dörmögve, midőn látta, hogy szavai épen ellenkezőt idéznek elő — igy van ez minden gyermeknél. De nem Grimoald! neked erősnek kell lenned; vaddá teszlek mint a sivatag tigrisét, óvatossá mint a kigyót! — — Ah — ah! mondom már ne sirj, — — hisz anyádat mégysz látogatni, ha — ha — ha! anyádat; látogatóba mész, miért sirsz? Nem hallod, neked erősnek kell lenned, vagy tán már vissza ijedtél utadtól, nem vágysz látni anyádat? Ugy, ugy, csak sirj, öntse ki fájdalmát gyenge kebled; sirj aztán átkozd el sorsodat, — sirj s boszuld meg anyádat — mormogta fogai között.

Kis idő mulva leszállt, kantárját az ifju kezeibe adva gyors léptekkel tünt el a tekervényes uton.

Midőn visszatért, arczán nem ült már azon bamba kifejezés. Szemei vad szikrákat lövelték, arczizmai kifeszültek, ajkai mereven szorultak össze.

— Jöjj, jöjj! — kiáltott az ifjura kirántva kezéből a kantárszárat.

— Szállj le Grimoald! — szólt hozzá lesegitve őt lováról, midőn a halom tetejére értek.

Grimoald kezébe rejté arczát.

Előtte a földön anyja feküdt egy köpenynyel betakarva, néhány lépésnyire véres karó emelkedett.

Az agg kitakarta a holt fejét, néhány másodperczig meredten bámult vonásaira, azután megragadva az ifjut, fuldokló zokogással borult le.

Grimoald mellé térdelt, remegő kezét melle s homlokára szoritá.

A gyermek, ki utját zokogva tevé, nem sirt többé, a könyek megmerevültek szemében, kebléből nem fohász s sirás, hanem egy uj, ismeretlen érzés emelkedett ki: a megtorlás.

Előtte anyja feküdt, ki még néhány nappal előbb oly melegen szoritá keblére; Rumhilda a büszke longobard királyné, kit néhány nap előtt az áruló avar chán szerelmi ölelések helyett kinos halállal végzett ki.

Nem anyját látta maga előtt; a kebléből feltoluló uj érzelem, szép fiatal alakot állitott elébe — délczeg paripán, szélben uszó mentével, leomló fürtökkel körüllovagolva Friault, szerelemre gyujtva anyját; majd az égő várost, a gyilkoló tömeget, megrémült lakósságot, a legyilkoltak ezreit; majd a fékvesztett csapatot, mely ujjongva hurczolá anyját kinos halálra. Egy boszukiáltás készült kitörni kebléből, kezét görcsösen szoritá ökölbe.

(Folyt. köv.)

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, aug. 28. A gabna-üzlet még most sincs rendes folyamatban. — Csakis az árpa és zab keresett, a többi gabnanem a külföldnek nem igen látszik tetszeni. Raktáraink kiüresedtek, s habár a sötétben tapogalódunk és a jó szerencsét várjuk, mégis lesz vevő gabnanem, hogy némileg az üzlet folyamát megkezdhessük. — Miután e szállitmányok mennyiségét sem mondhatni tulzottnak, a régi árak megmaradtak.

Aszőlőtőkék dásán megrakvák, az esős idő nem igen ártott nekik; most már csak a kivánat maradt fenn: hogy a jövő hónapon keresztül is kedvező legyen az időjárás.

Gyümölcs- és zöldség-piaczunk élénk, ezernyi telt véka hozatik eladás végett.

Piaczi heti-vásári keletárak.

NAGY-KANIZSÁN, auguszt. 28-án.

Alsó ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 3 frt, 3 frt 80 kr. 85—86 fnt 4 fr. 30 kr. 87—88 fts. 4 frt — 75 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 50 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 60 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 60 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 80 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 20 kr. 67—68 fns. 2. frt. 50 kr. Kukoricza 2 frt 50 kr., 2 frt 60 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 80 kr. Zab 45—47 fns. 1 frt 50 kr. 47—48 fns. 1 frt 60 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 40 kr. 68—70 fts 2 frt. 70 kr. Paszuly fehér 3 frt. 20 kr. Paszuly, tarka 2 frt. 50 kr. Gubó elsőrendü 12 forint 13 krajczár.

Lisztek: mázs. Királyliszt 0. sz. 12 frt 75 kr. Lángliszt mzs. 1. sz. 12 frt 25 kr. Lángliszt mzs. 2. szám. 11 frt 57 kr. Zsemleliszt 3. szám 11 frt 25 kr. Zsemleliszt 4. szám 10 frt 25 kr. Kenyérliszt 5 sz. 9 frt. 25 kr. Kenyérliszt 6 sz. 10 frt. — kr. Keny.-l. m. 7 sz. 7 frt 25 kr. Keny.-l. m. 8 sz. 6 frt. — kr. Rozsláng mázs. 1. szám 7 frt. 25 kr. Rozsláng mázsája 2. szám 5 frt. 75 kr. Kukoriczaliszt mzs. 4 frt. 50 kr.

Különfélék. Méz mázsája — frt — kr. Viasz m. 112 frt. — kr. Fagygyú nyers m. 16—20 frt — kr. Fagygyú száraz m. 18—22 frt — kr. Gyapjú finom 110—111 frt. — kr. Gyapjú határőrvidéki m. — frt. — kr. Fehér rongy m. 8 frt. 50 kr. Tarka rongy m. 4 frt. 50 kr. Szalma m. — frt. 60 k. Széna m. 1 frt 60 kr. Egy kéve zsup 12 kr. Burgonya mérője 1 frt. 50 kr. Marhabőr száraz, nehéz mázsája 60—65 frt. Marhabőr száraz, könnyü mázsája 65—70 frt. Borjubőr fejjel 100 100—105 frt. Borjubőr fejnélkül mzs. 110—125 fr. Birkabőr 100-a — frt. — kr.

Borok: Vidékünkbeli újbor 1867-diki, fehér vagy schiller akója 2—4 fr. Vidékünkbeli ó-bor 1860—65-beli fehér vagy schiller ak. 9—12 frt. — kr. Balatonmelléki 1867-beli fehér ak. 4—5 f. t. 50 kr. 1863—65-beli feh. v. schil. ak. 10-15 frt — kr. Somlai 1863—65-beli akója 10—15 frt. — kr. 1867-beli 6—7 frt. — kr. Badacsonyi 1863—65-beli ak 14 frt. 1867-beli akója 5—6 fr — kr. Villányi és Szekszárdi fekete, 1867-diki akója 5—6 frt. — kr.

Spiritus (per grad) fokónkint — frt. 23 kr. Szilvapálinka hordóval 20 foku 23 frt kr. Törkölypálinka hordóval 20 foku 18 frt. — kr.

Kispiaczi árak: Marhahus fontja 22 kr. Sertéshus fontja 26 kr. Szalona fnt. 44 kr. Borjuhus fnt. 24 kr. Júhhus fnt. 14 kr. Zsirnak fnt. 48 kr. Asztali olaj fontja 49 kr. Lenmagolaj fnt. 29 kr. Kepezeolaj fnt. 27 kr. Petroleum fntj. 22 kr. Czukor finom fntj. 40 kr. Kávé fntj. 80 kr. Konyhasó fntj. 7 kr. Marhasónak fontja 4 kr. Faggyúgyertya fnt 46 kr. Szappan fnt 24 kr. Rizskása itczéje 15 kr. Köleskása itczj. 9 kr. Hajdina itczj. 9 kr. Fehérbab (paszuj) itczénként 6 kr. Tarkabab (paszuj) itczj. 5 kr. Árpadara fontj 14 kr. Borsó itcz. 12 kr. Lud, sovány 1 frt, 1 fr. 5—23 kr. Lud hizott 2 frt, 2. 30 kr. Kacsa párja 1 frt 40 kr. Pujka párja 2 frt. — kr. Tyúk-tojás 6 darab 10 kr. Sertés 1 mázsás 25 frt. Sertés 2 mázsás — 48 frt. Újbor itczéje 10 kr. Ó-bor itcz. — 16 kr. Szilvapálinka itczj. 60 kr. Kanizsai sör itczj. 10 kr. Pesti sör itczj. 14 kr. Keményfa öle száraz 9 frt. — kr. Nyersfa öle 7 frt. Fa-szén mérője 30 kr. Egy pár csirke —, 50 kr. Egy kis malacz sültnek — fr — kr.

Sopron, aug. 17. A legjobb minőségü buza 5 ft. Rozs 3 ft. Árpa 3 ft 10 kr. Zab 1 ft 75 kr. Kukoricza 2 ft 90 kr.

Zenta. Aug. 16 és 17-én vásárunk volt. A szarvasmarhákat, ürüket, sertéseket és lovakat jó árért eladták. A gabnaár nem változott. Buza köble 6 frt 50 kr. Árpa 3 frt 60 kr. Kukoricza 4 frt. Zab 2 frt 20 kr.

—k.—

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról Buda felé d. u. 1 óra 22 percz.
„ „ „ „ estve 9 órakor.
„ „ Bécs „ reggel 7 óra 15 percz.
„ „ „ „ d. u. 3 óra 30 „
„ „ Triest „ d. u. 1 óra 50 „
„ „ „ „ estve 9 óra 25 „
É-k. N.-Kanizsára Buda felől reggel 5 óra 6 „
„ „ „ „ d. u. 1 óra 20 „
„ „ Bécs „ délben 12 óra 31 „
„ „ „ „ estve 7 óra 28 „
„ „ Triest „ reggel 5 óra 25 „
„ „ „ „ délben 12 óra 52 „

Bécsi pénzárfolyam, aug. 28.

5% metaliques 58.15; 5% nemz. kölcsön 62.20; 1860-ki álladalmi kölcsön 84.—; bankrészvények 7.28; hitelintézeti részvények 214.80; London 111.40; ezüst ágio 112.25; arany darabja 5.41 kr.

Heti naptár.

augustus 30-tól szept. 5-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hld. utj.
Kath. Ev. Az irgalmas samariairól. Lukács X. 23—37.				
30	Vasárnap	D 13 órán. ünn.	D 12 Róza	
31	Hétfő	Rajmund hit.	Paulin	
1	Kedd	Egyed, apát	Egyed	
2	Szerd.	István, Kal.	Efráim	
3	Csütörtök	Manasvét	Manasvét	
4	Péntek	Rozália szüz	Rozál	
5	Szombat	Victorin püsp.	Erős	

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Tessék csak egy próbát tenni,

és az alább megjegyzett tárgyak meglepő olcsó áráról meg fog győződni.

Minden áru a legjobb minőségrőli biztositás mellett adatik el.

Itt a legujabb gyakorlati fényüzési czikkeknek oly nagyszerű választék található minő Bécsben hasonló nem létezik; gondoskodva van itt fiatal és öregről, ugy hogy csekélységért szép és alkalmatos ajándékot nemcsak hölgyek és urak de még minden koru és állásu gyermekek számára ezerféle választékban találhatni.

Árjegyzékek mindenkinek a czime pontos megnevezés után ingyen és bérmentve megküldetik; nagyon előnyös tehát a vidéki t. c. lakosokra nézve, hogy egy ily példányt megszerezzenek, miután abban nemcsak az ár, hanem minden a raktárban létező czikk pontos megnevezése is található. A szét-küldés utánvétel, vagy a pénz előleges beküldése mellett történik.

Legjobb gyártmányu különféle czikkek kivonata.

Francia levél-papirok, minden kivánt név, betü vagy korona ingyen nyomatásával.

szás db 8-ad finom fehér . . 45 kr.
" " " angol, vonalzott . 65 "
" " " reczés szinezett . 75 "
" " 4-ed finom fehér . 85 "
" " " angol vonalzott . 1 ft.
" " boriték 8-ad fehérre . 30 kr.
" " " erős . . 50 "
" " " " szin., recz. 55 "
" " " belől zománcos 60 "
" " finom gyászboriték . 80 "
" " boriték 4-ed fehérre . 50 "
" " " " erőspapir. 65 "

2 csinos betü koronával a divatos többszinü nyomatban szás papirra 40 kr. szás borítékra 40 kr.

100 db. Látogató jegy. Kettős fénymázu papiron, legfinomabb kőnyomat egy sor irással 1 ft. ugyanilyen legfinom. fekete nyomással . . . . 70 kr. ugyanily. legfin. arany nyom. 90 kr. minden következő sorért 10 kr. több.

Látogatójegyek, legfin. angol boru nyomattal, legujabb nemű betükkel, olcsóbb mint mindenütt. szás db. feh., kettősfenyü papir. 60 kr.

Réztollak.
1 tczt. ang. réztoll 12 legjobb fajban 10 kr.
12 tczt. ang. réztoll egy dobozban, fennebbi fajban . . . . 80 kr.
12 tczt. aluminium toll, biztositva rozsda ellen . . . . . 80 kr.
1 tuczat irón jó minőségü 10 15 25 35 45 kr.
1 tczt. tollnyel . . 10 15 20 30 kr.

Finoman vésett **pecsétnyomók** legszebb írással.
1 db két betüvel, finom nyéllel 50 kr. Koronáért 30 kr. külön, egész nevek olcsón számittatnak.
Dombornyomó prések névvel együtt legfinomabb 3 ft 50 kr.
Bélyeg (Stampiglia) bádogszekrénynyel, festék és ecsettel 4 50. 5 50.
A legujabb maga magát nedvesitő bélyeg, (Stampiglia) a gép egyszeri nedvesitéssel ezer lenyomatot készit. A leggyakorlottabb hivatalok és irodák számára 1 db legfin. vésű 6 ft 50 kr 7 ft 50 kr.

Legjobb minőségü, vastag ezüst lemezzel ellátott **China ezüst.** jótállás 10 évi folytonos használat mellett 1 tet evőkanál 16 ft kávéskanál 9 ft, kés és villa 27 ft, 1 pár gyertyatartó 4 5 6 ft.
1 db tejmerítő 3. 3 ft 80 kr.
1 " levesmerítő 5 ft 50, 6 ft 50.
1 tet késtartó, legszebb faj 9 ft.
Egyéb china-tárgyak gyári árért. Ezen gyártmány szin és formában a valódi ezüsthez hasonló modorban van készitve.

Szagtalan vizmentes ágybavalók, nagyon ajánlhatók viselők, gyermekek, betegek és gyermekasszony számára elháritják tökéletesen az átnedvesitést.

Nagy raktár gyermek- és társasjátékokban.
Bábok, dbja 5 10 15 20 30 krtól 2 ftig.
Különféle állatok 5 10 20 " 1 "
Játéktárgyak dobozokban 10 20 30 50 krtól . . . . 2 ftig.
Állatok, természet szerint elkészitve 50 krtól . . . . . . 1—2 ftig.
Egyéb játéktárgyak ezer féle választékban 10 krtól . . . . 4 ftig.
Társasjátékok 30 50 krtól . 2 "
Az ismeretes roulette játékok en miniature 1 db 40 50 60 80 kr. 1 20. 1 ft 50.
Laterna magica, az ugynevezett varázslámpa, a legkellemesebb mulatság ifjak és öregek számára, 1 db 12 kép. 65 85 kr 1 50, 2 3 4 5 ftig.
Könyvnyomdák tökéles betükkel és szerekkel, megnőtt gyermekeknek 85 kr 1 20, 1 80, 2 50, 3 4 5 ftig.
Angol szerszámládák, telve minden a házban szükségelt szerekkel, 1 láda 1 50, 2, 2 50, 4 ft, 1 kisebb gyermekek 25 30 60 80 kr 1 ft.
Megrendeléseknél játékokra kéretik a gyermek korát és a darab értékét megnevezni mely után a legalkalmatosabb választatik miután a választék roppant nagy.
Különféle játéktárgyak dobozokban szás féle választékban fi- és lánygyermekek számára, darabonkint 10 20 40 60 kr. 12 ftig.

Legfinomabb kautschuk-fésük.
1 fodoritó fésü 15 20 25 30 kr. 1 sürü fésü 20 25 30 kr. 1 nyelesfésü 25 30 35 kr. 1 tartófésü 30 40 50 kr. 1 zsebfésü 10 15 25 kr. 1 zsebfésü kefével 15 35 40 kr, 1 fejkefe 30 40 50 kr. 1 frtig. 1 ruhakefe 50 60 80 kr. 1 ftig 1 legfinomabb fogkefe 10 25 30 35 kr, körömkefék 25 30 45 kr.
Legjobb angol tollkések, dbja 25 35 45 60 80 kr. 1 ft, 1 ft 20 kr.
Előnyös zsebtüzszerszámok kanoczcal v. anélkül, dbja 20 30 40 60 kr.
Legujabb pénztárczák 20 40 60 80 kr. 1 frt, 1 ft 50, 2 ft.
Tárczák 60 80 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 ft.
Valódi tajték-szivar pipák és tartók legszebb foglalás és legfinomabb faragás dbja 50 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 4 5 ft.
Szivartáskák 30 50 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 2, 3 ft.
Tökéletesen ellátott dohányozási készületek valódi tajtékból borostyánkővel tokba, zsebbe való, a töltésszám szerint különböző szárak és pipákkal, tüzszerszámkanóc, szivarkészitők papiros s egyéb dohányzási készülettel, darabja 3 4 5 6 8 frt.
Selyem nyakravalók urak számára darabja fekete vagy szinezett 25 35 45 60 kr.
Divatos selyem-chardeok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 kr.
Legjobb nadrágtartók tartós és előnyös, párja angol czérnából 45 60, 80 kr. selyemből 90 kr, 1 ft 20, 1 ft 50 kr.

Papirtárczák.
Egy szépen ellátott enveloppe különféle fényüzési papirok és boritékokkal telve dbja 25 35 50 60 80 kr, 1 frt.
Egy irótárcza ellátás nélkül 80 kr, 1 frt, 1 ft 50, 2 ft, tökéletes iró szerszámokkal 2 3 4 ft.

Fényképi albumok.
százszori válogatásban, saját gyártmány.
1 db 25 képre 35 50 80 kr 1 frt.
egy db 25 képte legfinomabbféle 1 ft 1 ft 50, 2 3 ft.
egy db 50 képre 60 80 kr, 1, 1 ft 20.
egy db 50 képre legfinomabbféle 1 ft 50, 2 3 4 5 ft.
egy db 100 képre 3 4 5 6 8 ft.
Gyári raktár rámákban, darabja 5 10 20 30 50 kr.

Különféle női necesseir-ek.
tökéletes varró-készlet dbja 60 80 kr. 1 2 3 4 5 frt a kiállitás minősége szerint.
Gyári raktár franczia szinházi látcsövekben dbja 3 4 5 6 8 10 ft, melyek a látművésznél dupla áruak.
Legszebben kiállitott női kézi tárczák bőrből és kelméből, dbja 1 ft 50, 2 ft, 2 ft 50, 3 4 5 ft.

Legujabb ékszerek
legdivatosabb forma uj aranyból mely mindig az aranyszint megtartja és ezáltal a valódi ékszerhez a legámitóbban hasonlit.
Mellták dbja 40 60 80 kr. 1, 1 50, 2 frt.
Fülbevalók, párja 60 80 kr. 1 ft 1 50, 2 frt.
Nyakérmek, dbja 20 25 35 50 65 kr.
Karpereczek dbja 50 kr. 1 1 50, 2 ft.
Tartófésük 80 kr, 1 1 ft 50, 2 3 ft.
Gyürük kövekkel 30 40 50 kr.
Óraláncok, rövidek 50 80 kr kr, 1 ft 1 frt 50.
Nyaklánczok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50.
Gombostük urak számára 20 40 50 60 kr.
Előing-gombok dbja 10 15 20 30 kr.
Ujj-gombok, dbja 5 10 kr.
Egész készületek előing és ujjgombokból legszebb kiállitás 50 80 kr 1 1 ft 50.
egy csomó óra-fityelék, nagyon csinosan összeállitva 60 80 kr. 1 ft.

A legdivatosb aczél-ékszer
összeállitva sok finoman köszörült ezüstaczélcsövekből.
Egy melltü 40 60 80 kr, 1 ft.
egy melltü ezüstbe foglalt 1 50, 2 3 ft.
egy pár fülbevaló 50 60 80 kr, 1 ft.
" " fülbevaló ezüstbe foglalt 1 50 2 3 3 50 kr.

Legfinomabban elkészült brillant-ékszer
maga a szakértő is ámittathatik ez-által. Ezen ékszer valódi ezüstbe van ellátva, az utánzott csillárok a legfinomabban köszörült hegykristályból valók, a melyek élénk tüzét soha sem vesztik el; más drága kövek is ismerhetlenül vannak utánozva.
Egy melltü 4 5 6 ft.
" pár fülbevaló 4 5 6 ft.
" " előing-gombok 2 50, 3 50, 4 ft 50 kr.
egy darab uri-tü 1 80, 2 80, 3 4 ft.
Brillant-gyürük aranyból 1 20, 1 50 2—3 frt.
Keresztek és szivek nyakdisz gyanánt 3 3 4 ft.

Gyászékszer.
fekete legszebb alak és igen tartós, üvegjet, lava és bival-szaruból.
Egy melltü 20 30 50 80 kr. 1 ft.
" pár fülbevaló 25 35 50 80 kr, 1 ft.
" db karperecz 30 60 80 kr. 1 ft.
" " nyakhajtóka 50 80 kr, 1 rt.
" rövid óralánez 15 30 60 kr.
" nyaklánez 80 80 kr, 1 ft.
" előing-gomb 4 kr.
" pár uj gomb 15 20 30 40 kr.
" tartó-fésü 20 40 60 80 kr.
Nagy gyár-raktár bel- és külföldi parfum szappan, olaj, hajkenőcs és egyéb pipere czikkekben.

Hihetetlen de mégis igazság.
Salón-órák bronczból üvegfedél és alapzattal.
Egy db kis óra 2 frt.
" " középnagyságu 3 ft 20 kr.
" " nagy óra 2 ft 60 kr.
" " legnagyobb 4 ft 50 kr.
Csinos szobaórák porczellán czimlappal.
Egy db ütőmü nélkül 2 3 3 80 kr.
" " ütőművel 3 50, 4 50, 5 ft.
Ezen órák tartósságáért és jó járásáért kezesség vállaltatik.
Mindennemű megrendelések átvétetnek s gyorsan és olcsón teljesittetnek.

Az első ausztriai bizományi üzlet.

A. FRIEDMANN Bécsben.

Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. a Dréher sörcsarnok mellett.

[116—12,5]

!!! Távirati értesités !!!

A londoni csődtörvényszék határozatilag elrendelte, hogy az **angol társaság raktára a központi rakhelyen, Bécsben (Tuchlauben H. II.,)** kényszeritve is azonnal elárusittassék. Ehhezképest a **20,000** darabot meghaladó, angol férfi- és női fehérnemük, angol vászonszövetek, angol zsebkendők, asztali kendők és legfinomabb angol Shirtingből, álló rendkivüli árukészletek hallatlan olcsó áron megszerezhetők. Az oly alacsony árak, viszonyitva valamennyi czikkek nehéz minőségéhez és szépségéhez, fölöttébb érdekelhetik a magán-egyéneket ugy, mint az ismét eladókat, mivel hasonló eladás még soha nem történt, s alig ha is fog előjőni.

Hasonlittassanak össze pontosan az itt jegyzett árak egyébb árjegyzékekkel s megfontolandó továbbá, hogy ki nem elégitő áruk minden ellenkezés nélkül visszavétetnek, és a pénz bérmentve visszaküldetik, mely eljárás által a teljes megelégedés előre biztositva van. —

15000 darab vászon férfiing a legfinomabbtól a legközönségesebb fajig — mindenféle nagyságban, testhez álló és csinteljesl 1 frt 50 krtól 2.50, 2.80, 3.50, 4 frt 80 krig.

10000 db vászon férfinadrág mindenféle nagyságban 1 frt 30 krtól 1.50, 1.80, 2 frtig.

9500 fehér és szines férfiingek, legujabb mód szerint 1000 minta 1 frt 50 krtól 2, 2.50, 2 frt 80 krig.

8000 vászon nőiing célszerűen és csinosan készitve 1 frt 70 krtól 2, 2.50, 2 frt 80 krig. Legeslegfinomabb ingek 3 ft 50 krtól 3.80, 4.50, 10 frtig.

3000 db női nadrág és éji köntös kitünő szabással, igen csinos, 1 frt 80 krtól 2, 2.50, 2.80, 3 frtig.

1300 db vászon női háló-ing, legujabb szabás szerint, 3 frt 50 krtól 4, 4 frt 50 krig.

800 db alsószoknya bármi megkivántató minták szerint, himezve vagy csak egyszerűen 3 frt 50 krtól, 4, 5 frt 50 kr.

1500 db finom és közép finomságu vászor, 50 rőf hosszu és $^5/_4$ rőf széles részletekben 18, 20 frttól 23 frtig.

500 db legfinomabb angol kézi szövet minden db hossza teljes 50 rőf, 24 frttól 28, 30, 35 ftig a legeslegfinomabb.

1250 db angol szövet 24 rőfös fél részletekben, darabja 9 frttól 10, 13 frtig.

2000 rőf finom angol fehéritett czérnavászon, $^5/_4$ bécsi rőf széles 32 kr.

2500 tet angol vászon zsebkendő 2 frttól 3, 3.60, 4 frtig fél tucatonkint kézhez szolgáltatva.

2000 tet angol vászon-battistkendő férfiak és nők számára 5 frttól 6, 7, 8 frtig féltucatonkint kézhez szolgáltatva.

20000 db ing-mell legfinomabb batist vászonból hosszanti vagy haránt ránczokkal, 80 krtól 1, 1 frt 50 krig.

600 db angol vászon-damaszt asztali kendő, legujabb ábrákkal, 6, 12, 18 és 24 személyre. Atlasdamast értékének $^1/_3$-adáért.

23000 rőf igen finom, legnehezebb minőségü fehér angol shirting és Madapolan, rőfje 25, 28, 30, 40 kr. a legfinomabb.

Szétküldések utánvét mellett minden fő- és vidéki városokba az egész osztrák birodalomban eszközöltetnek. **Csomagolási dij nem számittatik.** — Vételeknél, melyek 30 frt értékü portékán fölül terjeszkednek, 6 drb indiai Battist-kendővel ingyen kedveskedünk.

CZIM: Central-Hauptversendungs-Depot Wien, Tuchlauben Nro II. im Gunkel'schem Hause. (128—12,9)

TISZTELT ORVOS ÚR!

Kedves kötelességemnek tartom, fogorvos dr. J. G. POPP urnak, kinek

ANATHERIN SZÁJ-VIZÉT

foghusom gyakori vérzése, a fogak inogása, gyakori rheumaticus fogfájdalmak, és végre még **a dohányszag eltávolitására** használtam, megérdemlett dicséretet nyilvánitani, és ezen fogorvos urnak egy nemcsak fájdalmas, hanem undoritó betegségbőli felgyógyulásomért a legbensőbb köszönetemet tolmácsolni.

Bécs, Gumpendorf, 535. sz. a.

Liberet Helfer, m. p.
bútor-szövet gyárnok.

Egy palaczk ára 1 frt 40 kr. — Csomagolás 20 kr.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Ajánljuk jeles

GÉPHAJTÓ-SZIJAINKAT

a legerősebb jáva-bőrből készitve.

RUGÓ MÉZGA-SZÜTYÖK, SÜRITŐ-LAPOK,

legfinomabb gépbogyó-olaj.

SVEICZI KÖSZÖRÜLŐ-KÖVEK,

valódi Laferte és Budai MALOM-KÖVEK,

a melyekből legnagyobb rakhely van:

GEITTNER és RAUSCH uraknál,

BÉCS, Mühlmarkt 10. sz. PEST, malomkellékraktár, főutcza 2. sz. (136—16,9)

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Wichtig

für BIERBRÄUEREIBESITZER.

Nur was Echt ist, bewährt sich.

Schaal, sauber und trübe gewordene Lager, sowie auch nue Schenkbiete werden längstens in 24 Stunden durch ein unschädliches Mittel unter Garantie, glanzhell, fein moussirend und schmackhaft wieder hergestellt. Bei Bestellung bitte um genaue Angabe der Zahl der Fässer und des Maas-Inhalts jedes einzelnen Fasses. Versendungen nehme der Kürze wegen nach.

Einsendungen von einer Flasche des kranken Bieres wäre gewünscht. Mustersendung sowie Briefe bitte zu franciren. Nähere Auskunft ertheilte

Aug. Siegerist,
Mengen [Württemberg.

Ämtliche Urkunde.

Dem Kaufmann und Fabrikanten Herrn August Siegerist von hier, wird hiemit bezeugt, das derselbe der unterzeichneten Stelle über 10,895 Stück Zeugnisse, authentische Schriftstücke, von Anbeginn seines Geschäfts bis heute vorgelegt hat.

Mengen, 1. April 1867.

Stadtschultheissen Amt:
131-12,8] Kopp.

Fürst Lajos,

okleveles állatorvos

bátorkodik a t. cz. közönséget tisztelettel jesen értesiteni, hogy állatbetegségek gyógyitásában több éven nyert tapasztalások, s e tudomány legujabb elvein alapuló ismeretek nyomán elvállal mindennemű

állatbetegségek gyógyitását,

ugy magánosoknál, mint pedig a tekintetes uraságokuál, és biztosit egyuttal mindenkit pontos kész szolgálatról.

Lakik: Nagy-Kanizsán, pesti-utcza 84. sz. a.

(150—2,1)

LUDWIG FÜRST,

diplom. Thierarzt

erlaubt sich dem P. T. Publicum die ergebenste Anzeige zu machen, dass der Grund einer vieljährigen thierärztlichen Praxis und [illegible] geschöpften Erfahrungen

die Behandlung erkrankter Thiere

nach den neuesten Grundsätzen dieser Wissenschaft übernimmt sowohl bei Privaten, als auch bei Herrschaften, — und bittet um [illegible] und zahlreichen Zuspruch.

Wohnhaft: Gross-Kanizsa, Pester-Gasse Nr. 84.

Neueste Glücks-Offerte.

„Gottes Segen bei Cohn!"

Grosse Capitalien-Verloosung

von $2^1/_2$ Millionen.

Genehmigt und garantirt von der Staats-Regierung.

Beginn der Ziehung am 14ten d. Mts.

Nur 2 Thaler oder 1 Thaler

kostet hierzu ein **vom Staate garantirtes** wirkliches **Original-Staats-Loos,** (nicht von den verbotenen Promessen) und werden solche gegen **frankirte** Einsendung des **Betrages** oder **gegen Postverschuss,** selbst nach den **entferntesten Gegenden** von mir versandt.

Es werden nur Gewinne gezogen.

Die **Haupt**-Gewinne betragen 225.000 — 125,000 — 100.000 — 50.000 — 30,000 — 2 à 20,000, 2 à 15,000. 2 à 12.000, 2 à 10,000, 2 à 8000. 2 à 6000, 4 à 5000, 6 à 4000, 15 à 3000, 82 à 2000, 5 à 15,000 4 à 1200, 106 à 1000, 81 à 500, 100 à 200, 9000 à 100 u. s. w.

Gewinngelder und **amtliche Ziehungslisten** sende nach Entscheidung **prompt** und **verschwiegen.**

Meinen Interessenten habe **allein in Deutschland** die **allerhöchsten** Haupttreffer von **300.000, 225,000, 187,500, 152,500, 150,000, 130,000, 125,000, 103,000, 100,000** und jüngst **am 5-ten August d. J. schon wieder den allergrössten Hauptgewinn ausbezahlt.**

Jede Bestellung kann auch **ohne Brief,** einfach durch die jetzt üblichen **Postkarten** gemacht werden.

LAZ. SAMS. COHN
in Hamburg,
Bank- und Wechselgeschäft.
(154—5,1)

AZ ALTESTSÉRVBEN

szenvedőknek.

Bizonyitványok, (levélkivonatok.)

Mélyen meghatva érzem magamat, kegyedet tudósitani akarom, hogy sérvkenőcsének 2 tégely használása által altestsérvemből, melyben 43 év óta sokat szenvedtem s igensokat kelle az ágyat őriznem, teljesen kigyógyultam, ugy hogy 68 éves létemre minden ügyemet elvégezhetem.

Mühlen, a Rajna m. Würtemberg, márcz. 15. 1868. **Ha yer Krisztián,** kov

Noha eleinte sérvkenőcséhez bizalmam nem volt, mégis elhatározám magamat vele egy kisérletet tenni; — és valóban több ín-pók és ezomb-törésnél kitünő következménye lett. Ó-Verun, april. 1. 1868.

Dr. **Stark,** kön. Stabsarz a. D.

A fenn nevezett kenőcs a feltalálótól [illegible]**ENEGGER GOTTLIEB-től Herisauban,** Kanton Appenzell (Schweiz) rendelhető meg, valamint **Fernagyi F.** „Sz. Máriá"-hoz czimzett gyógyszerész ur által, Posten; [illegible] **Horváth Miksa** gyógyszerész ur által Zagrábban.

Egy tégely ára 3 frt 20 kr. [illegible] A díj beküldendő. — A gyógyitás gyuladás nélkül legtöbb esetben bizonyos.

Használati utasitások bizonyitványnyal gratis.

144—12-4.)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.